

ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΡΙΘ. 723/2020*

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

ΣΕ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Συνεδρίασε στην Αίθουσα Συνεδριάσεων του 1^{ου} ορόφου του κτηρίου των γραφείων της, επί της οδού Κότσικα 1^Α, Αθήνα, την 21^η Δεκεμβρίου 2020, ημέρα Δευτέρα και ώρα 10:00, με την εξής σύνθεση:

Πρόεδρος: Ιωάννης Λιανός

Μέλη: Καλλιόπη Μπενετάτου (Αντιπρόεδρος)

Παναγιώτης Φώτης (Εισηγητής)

Ιωάννης Στεφάτος

Μαρία Ιωάννα Ράντου

Μαρία Ιωαννίδου

Σωτήριος Καρκαλάκος και

Ιωάννης Πετρόγλου

Γραμματέας: Ευγενία Ντόρντα

Θέμα της συνεδρίασης: Λήψη απόφασης της Επιτροπής Ανταγωνισμού επί του αιτήματος της ΔΕΠΑ ΕΜΠΟΡΙΑΣ Α.Ε. για επανεξέταση της υπ' αριθ. 3 Δέσμευσης που έχει αναλάβει η εταιρεία, δυνάμει της υπ' αριθ. 551/VI/2012 Απόφασης της Επιτροπής Ανταγωνισμού, όπως αυτή τροποποιήθηκε και ισχύει βάσει των υπ' αριθ. 589/2014, 596/2014, 618/2015, 631/2016 και 651/2017 Αποφάσεών της.

Πριν την έναρξη της συνεδρίασης, ο Πρόεδρος της Επιτροπής όρισε Γραμματέα της συζητήσεως την Ευγενία Ντόρντα με αναπληρώτρια αυτής την Ηλιάνα Κούτρα.

Στη συνεδρίαση η νομίμως κλητευθείσα εταιρία «ΔΕΠΑ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΑΕ» παραστάθηκε μέσω τηλεδιάσκεψης με τη χρήση ηλεκτρονικών μέσων, σύμφωνα με το άρθρο 22 του

* Η παρούσα απόφαση εκδίδεται σε δύο (2) επιπλέον εκδόσεις με τα διακριτικά: (1) Προς Δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, (2) «Έκδοση για την εταιρία ΔΕΠΑ ΕΜΠΟΡΙΑΣ Α.Ε.». Από τις παραπάνω εκδόσεις έχουν αφαιρεθεί τα απόρρητα επιχειρηματικά στοιχεία (όπου η ένδειξη [...]) τα οποία δεν θα πρέπει να περιέλθουν σε γνώση του αντίστοιχου αποδέκτη της έκδοσης, σύμφωνα με το άρθρο 41 του ν. 3959/2011 (ΦΕΚ Α' 93/20.4.2011), όπως ισχύει και τον Κανονισμό Λειτουργίας και Διαχείρισης της Επιτροπής Ανταγωνισμού (ΦΕΚ Β' 54/16.1.2013).

Κανονισμού Λειτουργίας και Διαχείρισης της Επιτροπής Ανταγωνισμού, με τους εκπροσώπους της, [...] και [...] μετά του πληρεξουσίου δικηγόρου της Θωμά Αμοργιανιώτη.

Επίσης συμμετείχε μετά από πρόσκληση του Προέδρου και η Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας (εφεξής και/ή ΡΑΕ) μέσω τηλεδιάσκεψης με τη χρήση ηλεκτρονικών μέσων, σύμφωνα με το άρθρο 22 του Κανονισμού Λειτουργίας και Διαχείρισης της Επιτροπής Ανταγωνισμού, με τις εκπροσώπους της, [...].

Στην αρχή της συζήτησης, ο Πρόεδρος έδωσε τον λόγο στον Εισηγητή της υπόθεσης, Παναγιώτη Φώτη, ο οποίος ανέπτυξε συνοπτικά την υπ' αριθμ. πρωτ. οικ.10766/16.12.2020 γραπτή εισήγηση και λαμβάνοντας υπόψη όσα αναφέρονται αναλυτικά στην εισήγηση, πρότεινε, τα εξής:

1. Να διαπιστώσει η Επιτροπή ότι έχει επέλθει ουσιαστική μεταβολή των γεγονότων στα οποία βασίστηκε η υπ' αριθ. 551/VII/2012 απόφαση της ΕΑ, όπως αυτή τροποποιήθηκε και ισχύει, αναφορικά με την υπ' αριθ. 3 Δέσμευση της ΔΕΠΑ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΑΕ και
2. Να κάνει δεκτό το αίτημα της ΔΕΠΑ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΑΕ περί απαλλαγής της από την υποχρέωση εφαρμογής προγράμματος διάθεσης ποσοτήτων φυσικού αερίου μέσω ηλεκτρονικών δημοπρασιών, κατά τα οριζόμενα και στην υπ' αριθ. 631/2016 απόφαση της ΕΑ

Κατόπιν, τον λόγο έλαβε ο πληρεξούσιος δικηγόρος και οι εκπρόσωποι της ΔΕΠΑ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΑΕ, καθώς και οι εκπρόσωποι της ΡΑΕ, οι οποίοι τοποθετήθηκαν επί της προαναφερόμενης εισήγησης, ανέπτυξαν τις απόψεις τους, έδωσαν διευκρινήσεις και απάντησαν σε ερωτήσεις που τους υπέβαλαν ο Πρόεδρος και τα μέλη της Επιτροπής.

Με την ολοκλήρωση της ακροαματικής διαδικασίας ο πληρεξούσιος δικηγόρος ανέφερε ότι παραιτείται του δικαιώματος λήψης πρακτικών και κατάθεσης Συμπληρωματικού Υπομνήματος.

Κατόπιν, αφού αποχώρησαν οι εκπρόσωποι της ΔΕΠΑ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΑΕ και της ΡΑΕ, καθώς και οι υπηρεσιακοί παράγοντες, η Επιτροπή προχώρησε σε διάσκεψη για τη λήψη απόφασης επί της ως άνω υπόθεσης, με τη συμμετοχή του Εισηγητή της υπόθεσης, Παναγιώτη Φώτη, ο οποίος δεν έλαβε μέρος στην ψηφοφορία, και αφού έλαβε υπόψη της τα στοιχεία του φακέλου της υπόθεσης, την Εισήγηση, τις απόψεις που διατύπωσαν προφορικά οι

εκπρόσωποι της ΔΕΠΑ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΑΕ, καθώς και οι εκπρόσωποι της ΡΑΕ κατά την ακροαματική διαδικασία,

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΩΣ ΕΞΗΣ :

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1 ΙΣΤΟΡΙΚΟ - ΔΕΣΜΕΥΣΕΙΣ

1. Με την υπ' αριθ. 551/VI/2012 Απόφασή της, (εφεξής και η «Απόφαση»), η Επιτροπή Ανταγωνισμού (εφεξής και/ή «ΕΑ») αποδέχθηκε και κατέστησε υποχρεωτικές τις επτά (7) δεσμεύσεις (εφεξής οι «Δεσμεύσεις») που ανέλαβε η Δημόσια Επιχείρηση Αερίου Α.Ε. (εφεξής και «ΔΕΠΑ» ή «ΔΕΠΑ Εμπορίας»)¹, βάσει του άρθρου 25 παρ. 6 του Ν. 3959/2011, για παύση πιθανολογούμενων παραβάσεων των άρθρων 1 και 2 του Ν. 3959/2011 (πρώην άρθρα 1 και 2 του Ν. 703/1977) και 101, 102 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (εφεξής και/ή ΣΛΕΕ) στην αγορά προμήθειας φυσικού αερίου και στη δευτερογενή αγορά πρόσβασης στο δίκτυο φυσικού αερίου, προκειμένου να διασφαλισθεί, ιδίως, ο διαχωρισμός της προμήθειας από τη μεταφορά φυσικού αερίου (εφεξής και «φ.α.»), η παροχή μεγαλύτερης ρευστότητας στην αγορά, η αυξημένη ευελιξία των πελατών ως προς τη διαχείριση των συμβάσεών τους με τη ΔΕΠΑ και η σταδιακή μείωση δυναμικότητας που δεσμεύει η ΔΕΠΑ στα σημεία εισόδου του δικτύου του Εθνικού Συστήματος Μεταφοράς Φυσικού Αερίου (εφεξής και «ΕΣΜΦΑ» ή «ΕΣΦΑ»), με σκοπό την αποτελεσματικότερη πρόσβαση των ανταγωνιστών στην αγορά.
2. Η Απόφαση ελήφθη επί: (α) της υπ' αριθ. πρωτ. (ΡΑΕ) I-102370/10.12.2009 καταγγελίας, η οποία υποβλήθηκε αρχικά στη Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας και διαβιβάστηκε στη συνέχεια στην ΕΑ, της εταιρίας με την επωνυμία «Αλουμίνιον Ανώνυμος Εταιρεία» κατά της εταιρίας με την επωνυμία «Διαχειριστής Εθνικού Συστήματος Φυσικού Αερίου Ανώνυμη Εταιρεία» (εφεξής και/ή «ΔΕΣΦΑ»)² και της ΔΕΠΑ, και (β) της υπ' αριθ. πρωτ. 5518/14.9.2010 καταγγελίας ενώπιον της ΕΑ της εταιρίας «Αλουμίνιον Ανώνυμος Εταιρεία» κατά της

¹ Η μητρική εταιρία του Ομίλου «ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΑΕΡΙΟΥ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ», με διακριτικό τίτλο «ΔΕΠΑ Α.Ε.», ιδρύθηκε στην Ελλάδα το 1988 ως μια κρατική ανώνυμη εταιρία, με σκοπό την εισαγωγή του φυσικού αερίου στην ελληνική ενεργειακή αγορά. Η ΔΕΠΑ είναι μία ελληνική επιχείρηση παροχής φυσικού αερίου που ασχολείται με την προμήθεια, τη χονδρική και λιανική εμπορία φυσικού αερίου. Η ΔΕΠΑ διασπάστηκε σε τρεις εταιρίες, σύμφωνα με τις τελευταίες τροποποιήσεις που εισήγαγε στο άρθρο 80I παρ. 6 του Ν. 4001/2011, το άρθρο 16 του Ν. 4643/2019 και ισχύει από 03.12.2019 και το οποίο άρθρο 80I είχε τροποποιηθεί και ισχυε, από το άρθρο 53 Ν. 4602/2019, ήτοι, τη ΔΕΠΑ Εμπορίας ΑΕ, τη ΔΕΠΑ Υποδομών ΑΕ και τη ΔΕΠΑ ΔΙΕΘΝΩΝ ΕΡΓΩΝ Α.Ε. Ο αποκλειστικός έλεγχος της εταιρίας ασκείται από το Ταμείο Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου (εφεξής και «ΤΑΙΠΕΔ»), το οποίο κατέχει ποσοστό 65% του μετοχικού κεφαλαίου της. Ο μέτοχος μειοψηφίας είναι η εταιρία Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. (εφεξής και «ΕΛΠΕ») κατέχοντας το υπόλοιπο 35% του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρίας.

² Από το 2018 η ιταλική εταιρία SNAM έχει τον αποκλειστικό έλεγχο του ΔΕΣΦΑ κατέχοντας το 66% του μετοχικού κεφαλαίου ενώ το υπόλοιπο 34% ανήκει στο ελληνικό δημόσιο (βλ. Απόφαση ΕΕπ Μ.8953 SNAM/DESFA/13.7.2018).

εταιρίας ΔΕΠΑ, για τη διερεύνηση παραβάσεων των άρθρων 101, 102 ΣΛΕΕ και 1, 2 του Ν. 703/77/ Ν. 3959/2011, καθώς και (γ) των υπ' αριθ. πρωτ. οικ. 6103/25.07.2012 και 7115/19.09.2012 Εκθέσεων επί των ανωτέρω καταγγελιών και των προτεινόμενων από την εταιρία ΔΕΠΑ Δεσμεύσεων.

3. Οι Δεσμεύσεις έχουν αναληφθεί από τη ΔΕΠΑ από τις 12.11.2012 και για περίοδο τήρησης αυτών δέκα (10) ετών (δηλαδή έως την 12.11.2022), όπως αποτυπώθηκαν στην υπ' αριθ. 551/VII/2012 Απόφαση της ΕΑ, όπως αυτή τροποποιήθηκε δια των επόμενων σχετικών αποφάσεων ΕΑ υπ' αριθ. 589/2014, 596/2014, 618/2015, 631/2016 και 651/2017, κατόπιν σχετικών αιτημάτων της ΔΕΠΑ³.
4. Με τις εν λόγω τροποποιητικές αποφάσεις της, η ΕΑ, σε συνέχεια διαβουλεύσεων με τις εταιρίες του κλάδου και σε συνεργασία με τη ΡΑΕ, διαμόρφωσε, κατά βάση, τις παραμέτρους και τον τρόπο λειτουργίας του προγράμματος διάθεσης ποσοτήτων φ.α. μέσω ηλεκτρονικών δημοπρασιών, προκειμένου ιδίως να επιτευχθεί η αποτελεσματικότερη λειτουργία του εν λόγω συστήματος ηλεκτρονικών δημοπρασιών, η διεύρυνση της συμμετοχής επιχειρήσεων σε αυτές, η βελτιστοποίηση των πηγών προμήθειας φυσικού αερίου των πελατών και η ανάπτυξη ανταγωνιστών στην αγορά προμήθειας φυσικού αερίου μέσω της πρόσβασής τους σε ένα ευέλικτο συνολικό χαρτοφυλάκιο προμήθειας φυσικού αερίου. Περαιτέρω, με τις ανωτέρω αποφάσεις τροποποιήθηκαν οι επιμέρους όροι που είχαν τεθεί στη ΔΕΠΑ αναφορικά με τη δέσμευση δυναμικότητας στα σημεία εισόδου του ΕΣΦΑ.
5. Επιγραμματικά⁴, οι Δεσμεύσεις της ΔΕΠΑ, όπως αυτές τροποποιήθηκαν και ισχύουν, αφορούν σε 1) προσφορά προς τους Πελάτες της αποσυζευγμένης σύμβασης προμήθειας φ.α. χωρίς διαφοροποίηση τιμής προμήθειας μεταξύ συζευγμένων και αποσυζευγμένων συμβάσεων, 2) μείωση της εξάρτησης των Πελατών της ΔΕΠΑ από την ίδια με τις εκάστοτε Ετήσιες Συμβατικές Ποσότητες αυτών, την παροχή αυξημένης ευελιξίας ως προς τη διαχείριση των συμβάσεών τους, καθώς και την εύλογη και αναλογική τιμολόγηση φ.α. αιχμής, 3) θέσπιση προγράμματος διάθεσης ποσοτήτων φ.α. μέσω ηλεκτρονικών δημοπρασιών, 4) κατάρτιση προτύπου σύμβασης πλαισίου αγοραπωλησίας φ.α. εντός της δεξαμενής Υγροποιημένου Φυσικού Αερίου (εφεξής και «ΥΦΑ»), 5) εκχώρηση Δεσμευμένης Μεταφορικής Ικανότητας (εφεξής και «ΔΜΙ») στο σημείο εξόδου εγκαταστάσεων πελατών άνευ ανταλλάγματος και κατάρτιση σχετικού προτύπου σύμβασης εκχώρησης ΔΜΙ, 6) εκχώρηση μη χρησιμοποιούμενης ΔΜΙ στα σημεία εισόδου του ΕΣΦΑ και 7) δέσμευση συγκεκριμένου ανώτατου ποσοστού ΜΙ από την ΔΕΠΑ στα σημεία εισόδου του ΕΣΦΑ.
6. Εν προκειμένω, η παρούσα υπόθεση αφορά στην εξέταση της υπ' αριθ. 3 Δέσμευσης στην υπ' αριθ. 551/VII/2012 Απόφαση της ΕΑ αναφορικά με το πρόγραμμα διάθεσης ποσοτήτων φ.α. μέσω ηλεκτρονικών δημοπρασιών. Ειδικότερα, με στόχο την παροχή μεγαλύτερης ρευστότητας στην ελληνική αγορά φυσικού αερίου, η ΔΕΠΑ δεσμεύτηκε να εφαρμόσει από την 30^η Νοεμβρίου 2012 πρόγραμμα διάθεσης ποσοτήτων φ.α. μέσω ηλεκτρονικών

³ Στην υπ' αριθ. 551/VII/2012 Απόφαση ΕΑ προβλέπεται ρητά, στο σημείο 9 του διατακτικού (σελ. 69) η ύπαρξη ρήτρας επανεξέτασης των Δεσμεύσεων από την Επιτροπή Ανταγωνισμού με βάση το πρότυπο Ε.Ε.

⁴ Αναλυτικά οι δεσμεύσεις που ανέλαβε η ΔΕΠΑ παρουσιάζονται στην υπ' αριθ. 551/VII/2012 Απόφαση ΕΑ.

δημοπρασιών στην αγορά και να προσφέρει προς πώληση συγκεκριμένη ποσότητα φ.α. σε ετήσια βάση ίση με 10% της ποσότητας που προμήθευσε σε Πελάτες κατά το προηγούμενο έτος⁵. Με βάση τα ανωτέρω, η ΔΕΠΑ θα διαθέσει προς πώληση μέσω δημοπρασιών 0,365 εκ. MWh το έτος 2012 (Δεκέμβριος). Δικαίωμα συμμετοχής στις δημοπρασίες θα έχει κάθε Προμηθευτής και Πελάτης (όπως αυτοί ορίζονται στις διατάξεις του Ν. 4001/2011)⁶. Η ποσότητα που θα διατίθεται μέσω κάθε δημοπρασίας θα διαιρείται σε δέκα χιλιάδες (10.000) τμήματα⁷, ώστε να επωφελούνται κατά το δυνατόν περισσότεροι ενδιαφερόμενοι. Η τιμή εκκίνησης θα περιλαμβάνει (α) το μεσοσταθμικό κόστος προμήθειας του μίγματος αερίου που εισάγεται από τη ΔΕΠΑ βάσει των μακροχρόνιων συμβάσεων προμήθειας (συμπεριλαμβανομένων τυχόν χρεώσεων που θα επιβάλλει ο ΔΕΣΦΑ στα σημεία εισόδου του ΕΣΦΑ)⁸ και (β) το διαχειριστικό κόστος της ΔΕΠΑ⁹. Η διαδικασία διεξαγωγής της ηλεκτρονικής δημοπρασίας θα ανακοινώνεται στην ιστοσελίδα της ΔΕΠΑ. Η ΔΕΠΑ δεσμεύεται άμεσα να προβεί στις αναγκαίες προετοιμασίες και να έχει προβεί στην πρώτη ανακοίνωση μέχρι 30 Νοεμβρίου 2012. Από 1^η Ιανουαρίου 2013, η ΔΕΠΑ θα διαθέτει προς

⁵ Για την τροποποίηση και διαμόρφωση της υπό κρίση Δέσμευσης υπ' αρ. 3, βλ. και αναλυτικά κατωτέρω Ενότητα II. Σύμφωνα με την υπ' αριθ. πρωτ. 631/2016 Απόφαση ΕΑ: «1. Οι νέες δημοπρατούμενες, μέσω του συστήματος ηλεκτρονικών δημοπρασιών, ποσότητες αυξάνονται κλιμακωτά ως εξής: 16% το 2017, 17% το 2018, 18% το 2019 και 20% το 2020. 2. Κάθε συμπληρωματική δημοπρατούμενη ποσότητα, πέραν δηλαδή της τρέχουσας ποσότητας που αντιστοιχεί σε ποσοστό 10% της συνολικής ποσότητας που η ΔΕΠΑ προμήθευσε τους πελάτες της κατά το προηγούμενο ημερολογιακό έτος, θα κατανέμεται σε Προμηθευτές. 3. Στο τρέχον μερίδιο 10% της δημοπρατούμενης ποσότητας, το ποσοτικό κατ' ανώτατο όριο συμμετοχής ανά υποψήφιο αγοραστή, αυξάνεται από 15% σε 20%. 4. Στο μερίδιο της συμπληρωματικής δημοπρατούμενης ποσότητας, δεν τίθεται ανώτατο όριο συμμετοχής ανά υποψήφιο αγοραστή. 5. Οι Προμηθευτές και οι Πελάτες της ΔΕΠΑ θα έχουν ίση μεταχείριση όσον αφορά στην ευελιξία της χρήσης του αερίου που αγοράζεται. 6. Κάθε τροποποίηση πραγματοποιείται στο πλαίσιο του τρέχοντος προγράμματος διάθεσης φυσικού αερίου μέσω ηλεκτρονικών δημοπρασιών, το οποίο έχει διάρκεια έως το 2022 (βάσει των δεσμεύσεων που έχουν αναληφθεί). 7. Από τον υπολογισμό των ως άνω δημοπρατούμενων ποσοτήτων, θα εξαιρούνται οι πωλήσεις φυσικού αερίου της ΔΕΠΑ εκτός Ελλάδος. 8. Η ΔΕΠΑ δεσμεύεται, με την επιφύλαξη του σημείου 14 κατωτέρω, μετά τη σύσταση της Ενιαίας Αγοράς Φυσικού Αερίου (ΕΑΦΑ), να συνεχίσει να προσφέρει προς πώληση σε ετήσια βάση, μέσω της ΕΑΦΑ, ποσότητα φυσικού αερίου στα ως άνω ποσοστά, βάσει του ρυθμιστικού πλαισίου που ήθελε διαμορφωθεί τότε και άνευ περαιτέρω εμπλοκής της στις διαδικασίες και τα κόστη διενέργειας δημοπρασιών. Για το διάστημα έως τη σύσταση της ΕΑΦΑ, το κόστος διενέργειας δημοπρασιών θα αναθεωρηθεί, σε συνεργασία με τη ΡΑΕ, ώστε να περιλαμβάνει τυχόν κόστη που θα προκύπτουν από το αναθεωρημένο καθεστώς διενέργειας δημοπρασιών. 9. Οι παράμετροι του προγράμματος ηλεκτρονικών δημοπρασιών θα επαναξιολογούνται, όποτε κριθεί αναγκαίο».

⁶ Σύμφωνα με την υπ' αριθ. πρωτ. 631/2016 Απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού: «Ε. Οι Προμηθευτές και οι Πελάτες της ΔΕΠΑ θα έχουν ίση μεταχείριση όσον αφορά στην ευελιξία της χρήσης του αερίου που αγοράζεται».

⁷ Κατόπιν σχετικής υπόδειξης της Επιτροπής Ανταγωνισμού, [...]. Βλ. σχετικά και την υπ' αριθ. 589/2014 Απόφαση ΕΑ, σελ. 4.

⁸ Σύμφωνα με την υπ' αριθ. πρωτ. 651/2017 Απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού, απαλείφθηκε εν προκειμένω η πρόβλεψη περί συνυπολογισμού τυχόν αιτημάτων αύξησης ή μείωσης των τιμών προμήθειας της ΔΕΠΑ κατά τη διαμόρφωση της τιμής εκκίνησης των δημοπρασιών.

⁹ Η μεθοδολογία υπολογισμού της τιμής εκκίνησης των δημοπρασιών καθορίστηκε με την υπ' αριθ. 592/2014 απόφαση της ΡΑΕ, όπως αυτή τροποποιήθηκε με την υπ' αριθ. 423/2016 απόφασή της. Επίσης, σύμφωνα με τις υπ' αριθ. πρωτ. 10/13.1.2014 και 1711/21.2.2014 επιστολές της Επιτροπής Ανταγωνισμού προς τη ΔΕΠΑ, στον υπολογισμό του διαχειριστικού κόστους που φέρει η ΔΕΠΑ για τη διενέργεια των ηλεκτρονικών δημοπρασιών δεν πρέπει να λαμβάνεται υπ' όψιν οποιοδήποτε κόστος σχετικό με τη λειτουργία μόνιμων δομών της ΔΕΠΑ με αντικείμενο εργασία την προμήθεια και/ή τη διαχείριση των μακροχρόνιων συμβάσεων φυσικού αερίου. Το διαχειριστικό κόστος της ΔΕΠΑ πρέπει να υπολογίζεται «μόνο στη βάση του σταθερού και μεταβλητού κόστους» που φέρει η ΔΕΠΑ για τη διενέργεια των εν λόγω δημοπρασιών. Βλ. σχετικά και την υπ' αριθ. 589/2014 Απόφαση ΕΑ, σελ. 4.

πώληση μέσω των ίδιων ως άνω ηλεκτρονικών δημοπρασιών ποσότητα φυσικού αερίου, η οποία θα αντιστοιχεί σε ποσοστό 10% της συνολικής ποσότητας που η ΔΕΠΑ προμήθευσε τους Πελάτες της κατά το προηγούμενο ημερολογιακό έτος. Οι δημοπρασίες θα λαμβάνουν χώρα τουλάχιστον μία (1) φορά ανά τρίμηνο και οι Πελάτες θα έχουν τουλάχιστον αντίστοιχο διάστημα για να το απορροφήσουν¹⁰. Για τον υπολογισμό των ποσοτήτων φυσικού αερίου που θα διατεθούν από τη ΔΕΠΑ σε δημοπρασίες στο επόμενο έτος, οι ποσότητες φ.α. που διατίθενται στο έτος μέσω των εν λόγω δημοπρασιών θα συμπεριλαμβάνονται στις συνολικές ποσότητες φυσικού αερίου, οι οποίες πωλήθηκαν από τη ΔΕΠΑ στους Πελάτες της στο συγκεκριμένο έτος αναφοράς¹¹. Μετά τη σύσταση της Ενιαίας Αγοράς Φυσικού Αερίου (ΕΑΦΑ), σύμφωνα με το άρθρο 86 Ν. 4001/2011, η ΔΕΠΑ δεσμεύεται να συνεχίσει να προσφέρει προς πώληση σε ετήσια βάση μέσω της ΕΑΦΑ ποσότητα φυσικού αερίου στο ίδιο ως άνω ποσοστό, βάσει του ρυθμιστικού πλαισίου που ήθελε διαμορφωθεί¹². Η ΔΕΠΑ δεσμεύεται να γνωστοποιήσει στην Επιτροπή Ανταγωνισμού έως την 1.3.2013 τις παραμέτρους και τον τρόπο λειτουργίας των δημοπρασιών καθώς και τα στοιχεία εκείνα που θα λάβει υπ' όψιν της για να σχεδιάσει τις δημοπρασίες¹³.

7. Σύμφωνα με την υπ' αριθ. πρωτ. 631/2016 Απόφαση της ΕΑ και συγκεκριμένα σύμφωνα με το σημείο 14 αυτής περί επανεξέτασης προγράμματος ηλεκτρονικών δημοπρασιών προβλέπεται,

¹⁰ Σύμφωνα με την υπ' αριθ. 618/2015 απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού:

«1. Η ποσότητα που θα διατίθεται στις ετήσιες δημοπρασίες αυξάνεται από το υφιστάμενο ποσοστό του 50% σε 60% των συνολικά προς δημοπράτηση κατ' έτος ποσοτήτων φυσικού αερίου, με αντίστοιχη αναπροσαρμογή των ποσοτήτων που διατίθενται στις τριμηνιαίες δημοπρασίες (σημείο 5 (α) της υπ' αριθ. 589/2014 απόφασης)».

2. Στην περίπτωση κατά την οποία μετά την επικείμενη ετήσια δημοπρασία παραμένει τυχόν αδιάθετη ποσότητα, αυτή θα κατανεμηθεί αναλογικά (pro rata) σε κάθε συμμετέχοντα ο οποίος κατακέρωσε τις μέγιστες ποσότητες κατά τη δημοπρασία (κατ' ανώτατο όριο 15% της προς δημοπράτηση ποσότητας ανά υποψήφιο αγοραστή), εφόσον ο τελευταίος επιθυμεί την αγορά επιπλέον ποσότητας, τροποποιούμενης εν μέρει προς τούτο της υπ' αριθ. 589/2014 απόφασης (σημείο 4). Η τιμή της εν λόγω ανακατανομής θα είναι η τιμή κατακύρωσης της αρχικής δημοπρασίας, χωρίς επιπλέον επιβάρυνση».

¹¹ Όσον αφορά στην εγγυητική επιστολή καλής εκτέλεσης που ζητείται από τη ΔΕΠΑ στο πλαίσιο της σύναψης συμβάσεων πώλησης του εκάστοτε δημοπρατηθέντος φυσικού αερίου, σύμφωνα με την υπ' αριθ. 596/2014 απόφαση της ΕΑ: «Στο πλαίσιο των τριμηνιαίων δημοπρασιών η ΔΕΠΑ δεσμεύεται να μην απαιτεί από μέρους όσων Πελατών της έχουν μη ληξιπρόθεσμες ή ρυθμισμένες οφειλές την κατάθεση εγγυητικής επιστολής καλής εκτέλεσης, στην περίπτωση κατά την οποία οι τελευταίοι έχουν καταθέσει ήδη, τουλάχιστον ίσης αξίας και διάρκειας ισχύος, εγγυητική επιστολή κατά τις προβλέψεις της Σύμβασης Πώλησης φ.α. με τη ΔΕΠΑ (τροποποίηση που έγινε δεκτή κατά τη συνεδρίαση της 17^{ης} Δεκεμβρίου 2013).

Στο πλαίσιο των ετήσιων δημοπρασιών, η ΔΕΠΑ δεσμεύεται να μην απαιτεί από μέρους όσων Πελατών της έχουν μη ληξιπρόθεσμη ρυθμισμένες οφειλές την κατάθεση εγγυητικής επιστολής καλής εκτέλεσης ύψους μεγαλύτερου του 80% της αξίας κατανάλωσης φ.α. 35 ημερών. Για τους λοιπούς επιτυχόντες στην ετήσια δημοπρασία, η ΔΕΠΑ δύναται να ζητεί την κατάθεση εγγυητικής επιστολής καλής εκτέλεσης ύψους μέχρι 100% της αξίας κατανάλωσης φ.α. 35 ημερών. Η διάρκεια ισχύος των προβλεπόμενων στην παρούσα παράγραφο εγγυητικών επιστολών θα είναι έως και την 31 Ιανουαρίου του έτους που έπεται του έτους αναφοράς 5της ετήσιας δημοπρασίας».

¹² Σύμφωνα με την υπ' αριθ. πρωτ. 631/2016 Απόφαση ΕΑ: «Η ΔΕΠΑ δεσμεύεται, με την επιφύλαξη του σημείου Β κατωτέρω, μετά τη σύσταση της ΕΑΦΑ, να συνεχίσει να προσφέρει προς πώληση σε ετήσια βάση μέσω της ΕΑΦΑ ποσότητα φυσικού αερίου στα ως άνω ποσοστά βάσει του ρυθμιστικού πλαισίου που ήθελε διαμορφωθεί τότε και άνευ περαιτέρω εμπλοκής της στις διαδικασίες και τα κόστη διενέργειας δημοπρασιών. Για το διάστημα έως τη σύσταση της ΕΑΦΑ, το κόστος διενέργειας δημοπρασιών θα αναθεωρηθεί σε συνεργασία με τη ΡΑΕ ώστε να περιλαμβάνει τυχόν κόστη που θα προκύπτουν από το αναθεωρημένο καθεστώς διενέργειας δημοπρασιών».

¹³ Σύμφωνα με την υπ' αριθ. πρωτ. 631/2016 Απόφαση ΕΑ: «ΣΤ. Κάθε αλλαγή θα συμβεί στο πλαίσιο του τρέχοντος Προγράμματος Διάθεσης, το οποίο διαρκεί έως το 2022».

επίσης, ότι όταν το μερίδιο αγοράς της ΔΕΠΑ μειωθεί κάτω από 60% (συνυπολογιζόμενης της απώλειας μεριδίου μέσω των δημοπρατούμενων ποσοτήτων), το πρόγραμμα διάθεσης ποσοτήτων φυσικού αερίου μέσω ηλεκτρονικών δημοπρασιών θα επανεξεταστεί από την Επιτροπή Ανταγωνισμού, σε συνεργασία με τη ΡΑΕ, μετά από σχετικό αίτημα της ΔΕΠΑ.

1.2 ΤΑ ΑΙΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΔΕΠΑ

8. Με το υπ' αριθ. πρωτ. 5659/22.6.2020 αίτημά της (εφεξής και «Αρχικό Αίτημα»)¹⁴, η ΔΕΠΑ αιτήθηκε την επανεξέταση από την ΕΑ και την άμεση απαλλαγή της από το σύνολο των Δεσμεύσεων, λόγω εξαιρετικών περιστάσεων, όπως αυτές παρουσιάζονται στο αίτημά της και καταδεικνύουν, σύμφωνα με την ίδια, ότι οι συνθήκες της αγοράς έχουν μεταβληθεί σημαντικά και οριστικά.
9. Συγκεκριμένα, στο Αρχικό Αίτημα, εξειδικεύονται οι λόγοι, για τους οποίους, σύμφωνα με τη ΔΕΠΑ, οι υπό εξέταση σχετικές αγορές και υπο-αγορές λειτουργούν υπό συνθήκες εδραιωμένου έντονου, ισότιμου και διαρκώς αυξανόμενου ανταγωνισμού, η ουσιαστική επίδραση των Δεσμεύσεων στην αγορά έχει παρέλθει, οι ανησυχίες της Επιτροπής κατά το χρόνο ανάληψης των Δεσμεύσεων σχετικά με τον ανταγωνισμό στην αγορά έχουν εξαλειφθεί, η απαλλαγή της ΔΕΠΑ από την εφαρμογή των Δεσμεύσεων δεν θίγει δικαιώματα που έχουν ήδη αποκτήσει τρίτοι και η τυχόν διατήρηση των Δεσμεύσεων για περισσότερο χρόνο θα συνιστούσε αδικαιολόγητη στρέβλωση του ανταγωνισμού στην αγορά επί ζημιά της ΔΕΠΑ¹⁵.
10. Κατά συνέπεια, σύμφωνα με τη ΔΕΠΑ, συντρέχουν εν προκειμένω οι εξαιρετικές περιστάσεις που, σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή¹⁶, δικαιολογούν απόλυτα την απαλλαγή μιας εταιρίας από δεσμεύσεις που ανέλαβε. Περαιτέρω, σύμφωνα με τη ΔΕΠΑ, η συμβολή της εταιρίας στην πλήρη και χωρίς στρεβλώσεις απελευθέρωση της εγχώριας αγοράς φυσικού αερίου υπήρξε καθοριστική και, κατά την εξέταση του αιτήματός της, η ΕΑ θα

¹⁴ Το Αρχικό Αίτημα της ΔΕΠΑ [...].

¹⁵ Συνοπτικά, σύμφωνα με την ΔΕΠΑ, η εταιρία κατείχε το 2019 μερίδιο αγοράς στην εγχώρια αγορά χονδρικής προμήθειας φυσικού αερίου που υπολογίστηκε κατά προσέγγιση σε [...]%. Κατά, δε, τους πρώτους πέντε μήνες του 2020, το αντίστοιχο μερίδιο της ΔΕΠΑ στην ως άνω αγορά, υπολογίζεται από την ίδια, κατά προσέγγιση, σε ποσοστό [...]%. Σε σχέση με τις συνολικές πωλήσεις της ΔΕΠΑ στην εγχώρια αγορά φυσικού αερίου, ήτοι στο σύνολο των επιμέρους υπο-αγορών χονδρικής και λιανικής προμήθειας, αυτές ισούνταν, κατά την εταιρία, με [...]MWh, οι οποίες αντιστοιχούν σε ποσοστό [...]% των ποσοτήτων φυσικού αερίου που συνολικά καταναλώθηκαν στην Ελλάδα το 2019 (ήτοι 57,4 εκ. MWh). Αντίστοιχα, οι συνολικές πωλήσεις της ΔΕΠΑ για τους πρώτους πέντε (5) μήνες του 2020 [...] MWh) προσεγγίζουν, σύμφωνα με την εταιρία, στο [...]% των ποσοτήτων (24,9 εκ. MWh) που καταναλώθηκαν στην Ελλάδα κατά την ίδια χρονική περίοδο.

Κατά τη ΔΕΠΑ, η ως άνω σημαντική απομείωση της δύναμής της στην αγορά είναι το αποτέλεσμα της εδραίωσης των υφιστάμενων ανταγωνιστών της εταιρίας, καθώς και της δυναμικής εισόδου νέων ανταγωνιστών στην αγορά, η οποία χαρακτηρίζεται από αυτάρκεια και μονιμότητα. Ειδικότερα, στο αίτημα επισημαίνεται ότι, σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία της ΡΑΕ, σήμερα υπάρχουν περίπου εξήντα (60) κάτοχοι άδειας προμήθειας φυσικού αερίου στην Ελλάδα με δύο τουλάχιστον εξ' αυτών, σύμφωνα με την ΔΕΠΑ, να κατέχουν μερίδια αγοράς στη χονδρική αγορά φυσικού αερίου άνω του [...]% και έναν εκ των δύο να κατέχει, πλέον, αφενός μερίδιο αγοράς που ενδεχομένως υπερβαίνει το [...]% της εν λόγω αγοράς και αφετέρου μερίδιο αγοράς άνω του [...]% επί του συνολικού Υγροποιημένου Φυσικού Αερίου που εισήχθη στη Ρεβυθούσα κατά το 2019 και ήδη, σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία στην ιστοσελίδα του ΔΕΣΦΑ, άνω του 40% κατά τους πρώτους πέντε (5) μήνες του 2020.

¹⁶ Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τα διορθωτικά μέτρα που είναι αποδεκτά βάσει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 139/2004 του Συμβουλίου και του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 802/2004 της Επιτροπής, σημείο 74.

πρέπει να λάβει σε κάθε περίπτωση υπ' όψιν και την άμεση και ουσιαστική συνεργασία που επιδεικνύει η εταιρία διαχρονικά έναντι της ΕΑ, αλλά και το πλήθος των δύσκολων εμπορικών και τεχνικών αλλαγών που έχουν επιτευχθεί κατά την πιστή εφαρμογή των Δεσμεύσεων.

11. Τέλος, η ΔΕΠΑ αιτείται την κατά το δυνατό ταχεία εξέταση του αιτήματός της από την ΕΑ ενόψει της ανάγκης άμεσης προσαρμογής της εμπορικής και τιμολογιακής πολιτικής της στη σύγχρονη εμπορική πραγματικότητα, καθώς και του γεγονότος ότι, σε συνέχεια του εταιρικού μετασχηματισμού της, βρίσκεται σε πλήρη εξέλιξη, μεταξύ άλλων, πλειοδοτική διαγωνιστική διαδικασία πώλησης του μετοχικού κεφαλαίου της. Συνεπώς, όπως επισημαίνει, είναι κρίσιμο για την αξιολόγηση της ΔΕΠΑ από τις τρίτες εγχώριες ή/και αλλοδαπές επιχειρήσεις που συμμετέχουν στην ως άνω πλειοδοτική διαγωνιστική διαδικασία να έχει αποσαφηνιστεί πλήρως το πλαίσιο των δεσμεύσεων που θα κληθούν ή όχι να αναλάβουν σε περίπτωση απόκτησης του μετοχικού κεφαλαίου της.
12. Η ΔΕΠΑ με επιστολή της την 24.11.2020 ζήτησε την κατά προτεραιότητα εξέταση της υπ' αρ. 3 Δέσμευσης. Ειδικότερα, με το υπ' αριθ. πρωτ. 10056/24.11.2020 έγγραφό της, η ΔΕΠΑ αιτήθηκε την τμηματική εξέταση από την ΕΑ του υπ' αριθ. πρωτ. 5659/22.6.2020 αιτήματός της (εφεξής και «Δεύτερο Αίτημα»), δια της κατά προτεραιότητα εξέτασης της Δέσμευσης υπ' αριθ. 3, λόγω μείωσης του μεριδίου αγοράς της εταιρίας κάτω από 60%, και της έκδοσης σχετικής απόφασης της ΕΑ και την εν συνεχεία εξέταση του Αρχικού Αιτήματος ως προς τις υπόλοιπες υπ' αριθ. 1, 2, 4, 5, 6 και 7 Δεσμεύσεις.
13. Συγκεκριμένα, στο Δεύτερο Αίτημα, η ΔΕΠΑ αναφέρει ότι, ανεξάρτητα από την εν εξελίξει διαδικασία σχετικά με το Αρχικό Αίτημά της, σύμφωνα με το σημείο 14 της υπ' αριθ. 631/2016 Απόφασης της Ελληνικής Επιτροπής Ανταγωνισμού, *«όταν το μερίδιο αγοράς της ΔΕΠΑ μειωθεί κάτω από 60% (συνυπολογιζομένης της απώλειας μεριδίου μέσω των δημοπρατούμενων ποσοτήτων), το πρόγραμμα διάθεσης ποσοτήτων φυσικού αερίου μέσω ηλεκτρονικών δημοπρασιών εντός του πλαισίου των Δεσμεύσεων που έχουν αναληφθεί θα επανεξεταστεί από την Επιτροπή Ανταγωνισμού, σε συνεργασία με τη ΡΑΕ, μετά από σχετικό αίτημα της ΔΕΠΑ.»*¹⁷.
14. Σύμφωνα με την εταιρία, το αίτημα για την κατά προτεραιότητα εξέταση της υπ' αριθ. 3 Δέσμευσης υποβλήθηκε λαμβάνοντας υπ' όψιν, πρώτον, τον όγκο των πληροφοριών και στοιχείων που επεξεργάζεται αυτή τη στιγμή η Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού (εφεξής και «ΓΔΑ») και αφορούν στο σύνολο των δεσμεύσεων της ΔΕΠΑ και το χρόνο που απαιτείται για την εν λόγω επεξεργασία, δεύτερον, την υποχρέωση, σύμφωνα με τα ισχύοντα επί του παρόντος, διενέργειας από τη ΔΕΠΑ, σε εφαρμογή της υπ' αριθ. 3 Δέσμευσης, εντός πολύ σύντομου χρονικού διαστήματος, ήτοι έως το μέσον του Δεκεμβρίου το αργότερο, της ετήσιας ηλεκτρονικής δημοπρασίας για το έτος 2021, καθώς και της 1^{ης} τριμηνιαίας δημοπρασίας για το 2021, κατά τις οποίες οι τυχόν συμμετέχοντες θα κατακυρώσουν και εν συνεχεία θα δεσμεύσουν συμβατικά συγκεκριμένες ποσότητες φυσικού αερίου για το έτος 2021 και τρίτον, τη σημαντική μείωση του μεριδίου αγοράς και εν γένει της ισχύος της ΔΕΠΑ και την

¹⁷ Βλ. ανωτέρω, σκ 7.

εξάλειψη από την αγορά των συνθηκών που αποτέλεσαν τη δικαιολογητική βάση για τη διενέργεια ηλεκτρονικών δημοπρασιών στο κόστος της εταιρίας.

15. Σχετικά με τους λόγους που δικαιολογούν, κατά την άποψή της, την απαλλαγή της εταιρίας από την υπ' αριθ. 3 Δέσμευση, η ΔΕΠΑ αναφέρει, κατ' αρχήν, ότι ήδη από το 2018, το μερίδιο αγοράς της εταιρίας στο σύνολο της εγχώριας αγοράς φυσικού αερίου υπολειπόταν του 60% και συγκεκριμένα αντιστοιχούσε σε [55-65]%, καθώς οι συνολικές πωλήσεις της ΔΕΠΑ για το 2018 ήταν 30,4 εκ. MWh επί συνόλου 52,4 εκ. MWh που καταναλώθηκαν στην Ελλάδα. Περαιτέρω, η ΔΕΠΑ σημειώνει ότι το 2019 κατείχε μερίδιο αγοράς στην εγχώρια αγορά χονδρικής προμήθειας φυσικού αερίου που υπολογίστηκε κατά προσέγγιση σε 27%. Κατά δε τους πρώτους δέκα (10) μήνες του 2020, το αντίστοιχο μερίδιο αγοράς της ΔΕΠΑ υπολογίστηκε κατά προσέγγιση σε 14%.
16. Επιπροσθέτως, η ΔΕΠΑ αναφέρει ότι οι συνολικές πωλήσεις της, για το 2019, στην εγχώρια αγορά φυσικού αερίου, ήτοι στο σύνολο των επιμέρους υπο-αγορών χονδρικής και λιανικής προμήθειας, όπως αυτές εξειδικεύονται στην υπ' αριθ. 672/2018 Απόφαση ΕΑ, ισούνταν με 19,1 εκ. MWh, ποσότητα που αντιστοιχεί στο 33,2% των ποσοτήτων φυσικού αερίου που συνολικά καταναλώθηκαν στην Ελλάδα το 2019 (57,4 εκ. MWh). Αντίστοιχα, οι συνολικές πωλήσεις της ΔΕΠΑ για τους πρώτους δέκα (10) μήνες του 2020 (18,3 εκ. MWh) προσέγγισαν το 36% των ποσοτήτων (51 εκ. MWh) που καταναλώθηκαν στην Ελλάδα κατά την ίδια χρονική περίοδο. Συνεπώς, κατά την εταιρία, της αναλογεί σήμερα μερίδιο μικρότερο από 40% των πωλήσεων φυσικού αερίου εντός της ελληνικής αγοράς και μηδενικές πρακτικά πωλήσεις μέσω δημοπρασιών.
17. Περαιτέρω, στο αίτημα της ΔΕΠΑ επισημαίνεται ότι το μερίδιο αγοράς της σε κάθε μία από τις επιμέρους υπο-αγορές της αγοράς λιανικής προμήθειας φυσικού αερίου σε τελικούς καταναλωτές, όπως αυτές ορίστηκαν στην υπ' αριθ. 672/2018 Απόφαση της ΕΑ, είναι σημαντικά μειωμένο. Συγκεκριμένα, η ΔΕΠΑ υποστηρίζει ότι, για το 2019, στην υπο-αγορά λιανικής προμήθειας σε ηλεκτροπαραγωγούς, το μερίδιο αγοράς της ήταν κατά προσέγγιση 38%, στην υπο-αγορά λιανικής προμήθειας σε μεγάλους βιομηχανικούς πελάτες το μερίδιο αγοράς της ήταν κατά προσέγγιση 36%, ενώ στις υπο-αγορές της λιανικής προμήθειας σε μεσαίους βιομηχανικούς, μικρούς βιομηχανικούς, εμπορικούς και οικιακούς πελάτες, η εταιρία πραγματοποίησε ελάχιστες πωλήσεις.
18. Η εταιρία σημειώνει, επίσης, ότι, ακόμη και εάν προσμετρηθούν και οι ποσότητες φυσικού αερίου που διατίθενται μέσω των δημοπρασιών, οι συνολικές πωλήσεις της, για το 2019, θα προσέγγιζαν το 42% των ποσοτήτων φυσικού αερίου που συνολικά καταναλώθηκαν στην Ελλάδα κατά το συγκεκριμένο έτος.
19. Σύμφωνα με τη ΔΕΠΑ, η ως άνω σημαντική απομείωση της δύναμής της στην αγορά είναι το αποτέλεσμα της εδραίωσης των υφιστάμενων ανταγωνιστών της, καθώς και της δυναμικής εισόδου νέων ανταγωνιστών σε αυτήν, η οποία χαρακτηρίζεται από αυτάρκεια και μονιμότητα.

20. Περαιτέρω, η εταιρία επισημαίνει ότι πλέον το ποσοστό απορρόφησης των προσφερόμενων ποσοτήτων στις δημοπρασίες έχει μειωθεί δραματικά, ενώ παράλληλα έχει αυξηθεί σημαντικά η προσφορά στην ελληνική αγορά μεγάλων όγκων ΥΦΑ σε εξαιρετικά χαμηλή τιμή από τους ανταγωνιστές της. Ειδικότερα, επισημαίνεται ότι, κατά την ετήσια και την 1^η τριμηνιαία δημοπρασία του έτους 2019, κατακυρώθηκε συνολικά το 99,6% της διατεθείσας ποσότητας, που ήταν 4,792 εκ. MWh. Αντιθέτως, κατά τη 2^η, 3^η και 4^η τριμηνιαία δημοπρασία του έτους 2019, κατακυρώθηκε συνολικά μόλις το 21% της διατεθείσας ποσότητας, που ήταν 1,973 εκ. MWh. Επιπροσθέτως, η εταιρία επισημαίνει ότι το σύνολο της αγοράς απείχε από την ετήσια δημοπρασία και τις τρεις πρώτες τριμηνιαίες δημοπρασίες για το έτος 2020, ενώ, λαμβάνοντας υπ' όψιν και τις 296.000 MWh που διατέθηκαν στην 4^η τριμηνιαία δημοπρασία για το έτος 2020, κατακυρώθηκε συνολικά μόλις το 6,15% της διατεθείσας ποσότητας, που ήταν 4,852 εκ. MWh.
21. Βάσει των ανωτέρω, η ΔΕΠΑ υποστηρίζει ότι ο θεσμός των ηλεκτρονικών δημοπρασιών, ως μέτρο ενίσχυσης της απελευθέρωσης της εγχώριας αγοράς φυσικού αερίου, έχει επιτελέσει τον σκοπό για τον οποίο είχε οριστεί. Αντίθετα, η περαιτέρω διατήρηση της Δέσμευσης για τη διάθεση ποσοτήτων φυσικού αερίου στο κόστος της εταιρίας, μέσω των ηλεκτρονικών δημοπρασιών φυσικού αερίου, θα συνιστά αδικαιολόγητη στρέβλωση των ανταγωνιστικών συνθηκών της αγοράς σε βάρος της, δεδομένης της πολύ σημαντικής μείωσης της δύναμής της στην αγορά και της δυνατότητας των ανταγωνιστών της, οι οποίοι έχουν πλέον πρόσβαση σε αλλοδαπούς προμηθευτές φυσικού αερίου, μεταξύ άλλων, και μέσω μακροχρονίων συμβάσεων προμήθειας, να προμηθεύουν την αγορά με πολύ σημαντικές ποσότητες φυσικού αερίου (ΥΦΑ, αλλά και αγωγού). Αυτό θα συμβεί διότι η ΔΕΠΑ θα εξακολουθεί να υπέχει την υποχρέωση αφενός να διασφαλίζει επιπλέον ποσότητες φυσικού αερίου σε μη ελκυστικές τιμές για την αγορά, ώστε να τις έχει διαθέσιμες για τις δημοπρασίες, προσαυξάνοντας ταυτόχρονα τον κίνδυνο ενεργοποίησης ρητρών πληρωμής ανεξαρτήτως παραλαβής στις συμβάσεις προμήθειας της ίδιας και αφετέρου να πωλεί υποχρεωτικά, έστω και περιορισμένες ποσότητες φυσικού αερίου, στο κόστος της, ενώ ταυτόχρονα καλείται να ανταγωνιστεί πλήθος τρίτων προμηθευτών, εντός της συγκεκριμένης σύγχρονης οικονομικής και εμπορικής πραγματικότητας.

1.3 Η ΕΡΕΥΝΑ ΤΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ

22. Η αξιολόγηση του δεύτερου αιτήματος της ΔΕΠΑ περί απαλλαγής της από τις Δεσμεύσεις που ανέλαβε, προϋποθέτει τη διαπίστωση ουσιαστικής μεταβολής των γεγονότων, στα οποία βασίστηκε η Απόφαση της ΕΑ, προκειμένου να διαπιστωθεί εάν οι συνθήκες της αγοράς, όπως αυτές έχουν διαμορφωθεί από το 2012 και εντεύθεν, έχουν μεταβληθεί σημαντικά και οριστικά. Στο πλαίσιο αυτό, για την εξέταση του Αρχικού Αιτήματος της ΔΕΠΑ και προ της υποβολής του εξεταζόμενου στο πλαίσιο της παρούσας υπόθεσης Δεύτερου Αιτήματος, η ΓΔΑ απέστειλε επιστολές παροχής στοιχείων σε δέκα (10) επιχειρήσεις/ενώσεις του κλάδου¹⁸, στη ΡΑΕ¹⁹ και στον ΔΕΣΦΑ²⁰. Στη συνέχεια, εστάλη στη ΔΕΠΑ επιστολή παροχής στοιχείων

¹⁸ [...].

¹⁹ [...]

επί του συνόλου των αναληφθεισών από αυτήν δεσμεύσεων²¹. Περαιτέρω, ζητήθηκαν διευκρινίσεις σχετικά με τις απαντητικές επιστολές ορισμένων εκ των ανωτέρω ερωτηθεισών επιχειρήσεων²².

2. Η ΔΕΣΜΕΥΣΗ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 3 - ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΑΘΕΣΗΣ ΠΟΣΟΤΗΤΩΝ Φ.Α. ΜΕΣΩ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΔΗΜΟΠΡΑΣΙΩΝ

2.1 ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗΣ ΤΩΝ ΟΡΩΝ ΤΩΝ ΔΗΜΟΠΡΑΣΙΩΝ

23. Οι δημοπρασίες αποτέλεσαν αντικείμενο συνεχούς επανεξέτασης από την ΕΑ, στο πλαίσιο της οποίας, όπως προαναφέρθηκε, εκδόθηκαν πέντε σχετικές αποφάσεις. Κατωτέρω εκτίθεται συνοπτικά η διαδικασία διαμόρφωσης και τα αποτελέσματα της επανεξέτασης των όρων των δημοπρασιών και επιχειρείται μια συνολική επισκόπηση της λειτουργίας τους.

2.1.1 Απόφαση της ΕΑ το έτος 2013

24. Στο πλαίσιο ανάληψης της τρίτης δέσμευσης (εφαρμογή προγράμματος διάθεσης ποσοτήτων φ.α. μέσω ηλεκτρονικών δημοπρασιών στην αγορά), η ΔΕΠΑ δεσμεύτηκε να γνωστοποιήσει στην ΕΑ έως την 1.3.2013, τις παραμέτρους και τον τρόπο λειτουργίας των ηλεκτρονικών δημοπρασιών, καθώς και τα στοιχεία εκείνα που θα ελάμβανε υπ' όψιν της για να σχεδιάσει τις δημοπρασίες. Στο πλαίσιο αυτό, η ΔΕΠΑ παρουσίασε στην ΕΑ, στις 4.3.2013, το σχετικό πρόγραμμα διάθεσης ποσοτήτων φυσικού αερίου μέσω ηλεκτρονικών δημοπρασιών²³.

25. Μετά τη συνεδρίαση της ΕΑ στις 4.3.2013 ακολούθησαν συναντήσεις τόσο με τη ΔΕΠΑ όσο και με τη ΡΑΕ, νέες παρουσιάσεις από τη ΔΕΠΑ, συλλογή πρόσθετων πληροφοριών (τόσο από τη ΔΕΠΑ όσο και από τη ΡΑΕ²⁴, αλλά και από εταιρίες και ενώσεις του κλάδου) με στόχο την προσαρμογή και τη βελτιστοποίηση του προγράμματος διάθεσης ποσοτήτων φυσικού αερίου μέσω ηλεκτρονικών δημοπρασιών και γενικότερα του τρόπου υλοποίησης του συνόλου των δεσμεύσεων²⁵.

26. Ακολούθως, κατά τη συνεδρίαση της ΕΑ της 17.12.2013²⁶, κρίθηκε ότι εξυπηρετούν αποτελεσματικότερα τον στόχο της παροχής μεγαλύτερης ρευστότητας στην ελληνική αγορά φυσικού αερίου, οι κατωτέρω διαφοροποιήσεις των όρων του προγράμματος των δημοπρασιών:

²⁰ [...].

²¹ [...].

²² [...].

²³ Βλ. δέσμευση 3 της υπ' αριθ. 551/VII/2012 Απόφασης της ΕΑ και Πρακτικά Συνεδριάσεως της ΕΑ της 4.3.2013.

²⁴ Η ΡΑΕ υπέβαλε σχετικώς την υπ' αριθ. πρωτ. 8041/15.10.2013 επιστολή της.

²⁵ [...].

²⁶ Βλ. Πρακτικό της υπ' αριθ. 71/17.12.2013 συνεδρίασης της ΕΑ. Σχετικώς εστάλη προς τη ΔΕΠΑ η υπ' αριθ. πρωτ. 10/13.1.2014 επιστολή με θέμα [...], καθώς και η διευκρινιστική αυτής υπ' αρ. πρωτ. οικ. 1711/21.2.2014 επιστολή με θέμα [...]. Βλ. σχετικά και την υπ' αριθ. 589/2014 Απόφαση ΕΑ, σελ. 4.

- α) η μη κατάθεση εγγυητικής επιστολής καλής εκτέλεσης στην περίπτωση πελατών με μη ληξιπρόθεσμες ή ρυθμισμένες οφειλές, οι οποίοι έχουν καταθέσει εγγυητική επιστολή κατά τις προβλέψεις της σύμβασης πώλησης φυσικού αερίου που έχουν συνάψει με τη ΔΕΠΑ και
- β) η αναθεώρηση της τιμής εκκίνησης και η συνακόλουθη πίστωση των συμμετεχόντων προμηθευτών και πελατών σε περίπτωση ευδοκίμησης αιτημάτων της ΔΕΠΑ για αναθεώρηση των τιμών προμήθειας που προβλέπονται στις μακροχρόνιες συμβάσεις προμήθειας²⁷.

27. Επιπροσθέτως, η ΕΑ αξιολόγησε ότι μπορούσαν να συμβάλουν στην αποτελεσματικότερη και ταχύτερη επίτευξη του προαναφερόμενου στόχου, της παροχής δηλαδή μεγαλύτερης ρευστότητας στην ελληνική αγορά φυσικού αερίου, τα εξής:

- α) η διαίρεση της προς διάθεση ποσότητας σε δέκα χιλιάδες (10.000) μερίδια και
- β) ο υπολογισμός του διαχειριστικού κόστους της ΔΕΠΑ στη βάση του σταθερού και μεταβλητού κόστους που φέρει η ΔΕΠΑ για τη διενέργεια των ηλεκτρονικών δημοπρασιών, μη συμπεριλαμβανομένου οποιουδήποτε κόστους σχετικού με τη λειτουργία μόνιμων δομών της ΔΕΠΑ με αντικείμενο εργασιών την προμήθεια και/ ή διαχείριση των μακροχρόνιων συμβάσεων φυσικού αερίου²⁸.

28. Σύμφωνα πάντα με την από 27.12.2013 συνεδρίαση της ΕΑ και με σκοπό την επίτευξη μεγαλύτερης ρευστότητας στην ελληνική αγορά φυσικού αερίου, καθώς και την περαιτέρω μείωση της εξάρτησης των πελατών από τη ΔΕΠΑ, λαμβάνοντας υπ' όψιν και τις απόψεις της ΡΑΕ, η ΕΑ αποφάσισε ότι θα εξετάσει τη δυνατότητα διάθεσης από τη ΔΕΠΑ ετήσιων και εξαμηνιαίων προϊόντων ή οποιαδήποτε άλλη εναλλακτική πρόταση σχεδιασμένη κατά τρόπο τέτοιο, ώστε να παρέχει στους προμηθευτές και πελάτες της ΔΕΠΑ πραγματική δυνατότητα διαμόρφωσης ενός ευέλικτου συνολικού χαρτοφυλακίου προμήθειας και καλύτερης διαχείρισης των συμβατικών τους δεσμεύσεων. Σχετικώς κάλεσε τη ΔΕΠΑ, στην οποία κοινοποιήθηκε το περιεχόμενο του εν λόγω πρακτικού, να υποβάλει εντός ευλόγου χρόνου τυχόν προτάσεις της, προς αντιμετώπιση των σχετικών ατελειών των ηλεκτρονικών δημοπρασιών²⁹.

2.1.2 Αποφάσεις της ΕΑ το έτος 2014

29. Κατά το έτος 2014, η ΓΔΑ πραγματοποίησε νέα έρευνα σχετικά με τις παραμέτρους και τον τρόπο λειτουργίας του προγράμματος ηλεκτρονικών δημοπρασιών της ΔΕΠΑ, με την

²⁷ Ειδικότερα, ως προς τη δεύτερη ανωτέρω διαφοροποίηση η ΕΑ εκτίμησε ότι εφεξής κατά τον ex ante υπολογισμό του μεσοσταθμικού κόστους προμήθειας του μίγματος αερίου που εισάγεται από τη ΔΕΠΑ βάσει των προαναφερόμενων συμβάσεων και συνακόλουθα της τιμής εκκίνησης, δέον να λαμβάνονται υπ' όψιν κατά αντίστοιχο τρόπο και μεθοδολογία τόσο τα αιτήματα των προμηθευτών της όσο και τα αιτήματα της ΔΕΠΑ για αναθεώρηση των τιμών προμήθειας.

²⁸ Βλ. σχετικά και την υπ' αριθ. 589/2014 Απόφαση ΕΑ.

²⁹ Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. 10/13.1.2014 επιστολή της ΕΑ προς τη ΔΕΠΑ με θέμα [...]. Στην εν λόγω επιστολή απάντησε η ΔΕΠΑ με την υπ' αριθ. πρωτ. 20/15.1.2014 επιστολή της [...]. Σχετικώς ενημερώθηκε και η ΡΑΕ με την υπ' αριθ. πρωτ. οικ. 3619/20.5.2014 επιστολή της ΕΑ.

αποστολή ερωτηματολογίων στην ίδια και σε άλλες εταιρίες και ενώσεις του κλάδου³⁰. Τις απόψεις της διατύπωσε και η ΡΑΕ³¹.

30. Ακολούθως, εκδόθηκε η υπ' αριθ. 589/2014 Απόφαση ΕΑ, με την οποία η Επιτροπή αποδέχθηκε τις υποβληθείσες από 14.7.2014³² προτάσεις της ΔΕΠΑ για τροποποίηση της τρίτης δέσμευσης, που είχε υιοθετηθεί με την υπ' αριθ. 551/VII/2012 Απόφασή της, και συγκεκριμένα για τροποποίηση των παραμέτρων και του τρόπου λειτουργίας του προγράμματος διάθεσης ποσοτήτων φ.α. μέσω ηλεκτρονικών δημοπρασιών, ως ακολούθως:

α) Η ΔΕΠΑ δεσμεύτηκε να διαθέτει στο πλαίσιο των ηλεκτρονικών δημοπρασιών ποσότητες φυσικού αερίου και σε ετήσια βάση, ήτοι με χρόνο απορρόφησης το ένα ημερολογιακό έτος, οι οποίες θα διεξάγονται το αργότερο μέχρι τη 15^η Οκτωβρίου κάθε έτους, και σε κάθε περίπτωση σε χρόνο πριν τις δηλώσεις των Ετήσιων Συμβατικών Ποσοτήτων προς τη ΔΕΠΑ από τους πελάτες της, ώστε να παρέχεται σε κάθε πελάτη ή/και προμηθευτή η δυνατότητα καλύτερης διαχείρισης των συμβατικών του δεσμεύσεων. Η ΔΕΠΑ δεσμεύθηκε να διεξαγάγει την πρώτη ετήσια δημοπρασία έως 15.10.2014 και να διαθέσει στην εν λόγω δημοπρασία το 50% της προς δημοπράτηση το έτος 2015 ποσότητας φυσικού αερίου επί τη βάση της εκτιμώμενης ετήσιας κατανάλωσης φυσικού αερίου του έτους 2014, καθώς και να διενεργεί κατά τον ίδιο τρόπο τις ετήσιες δημοπρασίες κατά τα επόμενα έτη. Οι ποσότητες φυσικού αερίου που τυχόν δεν κατακυρώνονται μέσω της εκάστοτε ετήσιας δημοπρασίας, καθώς και η υπόλοιπη πέραν του ανωτέρω ποσοστού ποσότητα της συνολικής ετήσιας ποσότητας φυσικού αερίου προς δημοπράτηση, θα διατίθενται αντίστοιχα επιμεριζόμενες στις τριμηνιαίες δημοπρασίες που θα έπονται, κατά τη διάρκεια του έτους αναφοράς.

β) Η ΔΕΠΑ, επίσης, δεσμεύθηκε να φέρει προς εξέταση από την ΕΑ, με γνώμονα την εξέλιξη της ζήτησης των Προμηθευτών και Πελατών για τα προϊόντα των δημοπρασιών ενόψει και της θεσμοθέτησης της πλήρους δυνατότητας επιλογής Προμηθευτή από όλους τους καταναλωτές φυσικού αερίου, πρόταση:

- αύξησης της ποσότητας που θα διατίθεται στις ετήσιες δημοπρασίες τουλάχιστον στο 60% των συνολικά προς δημοπράτηση κατ' έτος ποσοτήτων φυσικού αερίου και
- σταδιακής αύξησης των συνολικά προς δημοπράτηση κατ' έτος ποσοτήτων φυσικού αερίου, πέραν του ποσοστού 10% της συνολικής ποσότητας που η ίδια προμήθευσε τους Πελάτες της κατά το προηγούμενο ημερολογιακό έτος, που διατίθετο τότε στις δημοπρασίες, ενόψει και της δέσμευσης που αυτή ήδη ανέλαβε για διάθεση μέσω της Ενιαίας Αγοράς Φυσικού Αερίου (ΕΑΦΑ), όταν και υπό όποια μορφή αυτή τελικά συσταθεί, ποσότητας φυσικού αερίου τουλάχιστον ίσης με το ανωτέρω ποσοστό.

γ) Αναφορικά με την κατάτμηση των δημοπρατούμενων ποσοτήτων η ΔΕΠΑ δεσμεύθηκε να επιμερίζει στο εξής την εκάστοτε δημοπρατούμενη ποσότητα (σε τριμηνιαία ή ετήσια βάση) σε 50.000 μερίδια.

³⁰ Σχετικώς [...].

³¹ Βλ. την υπ' αριθμ. πρωτ. 5106/9.7.2014 επιστολή της ΡΑΕ προς την ΕΑ, σε απάντηση της υπ' αριθ. πρωτ. 4074/2.6.2014 επιστολής της τελευταίας.

³² [...].

δ) Σχετικά με τη διαμόρφωση και πιστοποίηση της τιμής εκκίνησης των δημοπρατούμενων ποσοτήτων, η ΔΕΠΑ δεσμεύθηκε να προσδιορίζει την τιμή εκκίνησης των δημοπρασιών ώστε αυτή να αντικατοπτρίζει το μεσοσταθμικό κόστος προμήθειας του μίγματος αερίου που αυτή εισάγει βάσει των μακροχρονίων συμβάσεων προμήθειας (συμπεριλαμβανομένων των χρεώσεων χρήσης των σημείων εισόδου του ΕΣΦΑ που θα επιβάλλει ο ΔΕΣΦΑ), καθώς και το εκάστοτε πραγματικό διαχειριστικό της κόστος. Ο έλεγχος και η πιστοποίηση της τιμής εκκίνησης των δημοπρασιών (τριμηνιαίων και ετήσιων) που θα ανακοινώνεται στους συμμετέχοντες, με βάση την εγκεκριμένη μεθοδολογία διαμόρφωσης τιμής σύμφωνα με τα ανωτέρω, θα γίνεται από τη ΡΑΕ³³.

ε) Οι δεσμεύσεις αυτές περιλάμβαναν, επίσης, προβλέψεις αναφορικά με το συνυπολογισμό τυχόν αιτημάτων αύξησης/μείωσης των τιμών προμήθειας της ΔΕΠΑ στην τιμή εκκίνησης, την παράδοση δημοπρατούμενων ποσοτήτων στο Εικονικό Σημείο Δηλώσεων, τη δέσμευση των συμμετεχόντων στις ετήσιες και τριμηνιαίες δημοπρασίες να παραλάβουν και να πληρώσουν, ή αν δεν παραλάβουν εντός του χρόνου αναφοράς να πληρώσουν, το τίμημα για το σύνολο της κατακυρωθείσας σ' αυτούς ποσότητας (ρήτρα αγοράς ανεξαρτήτως παραλαβής/ take-or-pay). Περιλαμβάνονταν, επίσης, όροι σχετικά με την ημερομηνία διεξαγωγής τριμηνιαίων δημοπρασιών, την εγγυητική επιστολή καλής εκτέλεσης, καθώς και την εξέταση της δυνατότητας προσφοράς περισσότερων ή/και διαφοροποιημένων προϊόντων μέσω των ηλεκτρονικών δημοπρασιών (βραχυπρόθεσμα προϊόντα σε μηνιαία ή/και ημερήσια βάση)³⁴. Τέλος, υπήρχε πρόβλεψη ότι, στο βαθμό που αυτό καταστεί σκόπιμο και αναγκαίο για την παροχή μεγαλύτερης ρευστότητας στην αγορά φ.α. και την ανάπτυξη εναλλακτικών πηγών προμήθειας φ.α., και με γνώμονα τις εξελίξεις στην αγορά φ.α. και το βαθμό ανταπόκρισης των πελατών και προμηθευτών στις δημοπρασίες, η ΕΑ θα εξετάσει, μεταξύ άλλων, την πρόταση της ΡΑΕ και της ΔΕΠΑ περί ενδεχόμενης συμμετοχής μόνο Προμηθευτών στις ετήσιες δημοπρασίες, με στόχο ιδίως την ανάπτυξη ανταγωνιστών στην αγορά φυσικού αερίου μέσω της πρόσβασής τους σε ένα ευέλικτο συνολικό χαρτοφυλάκιο προμήθειας φυσικού αερίου.

31. Στη συνέχεια εκδόθηκε η υπ' αριθ. 596/2014³⁵ Απόφαση της ΕΑ σχετικά με ειδικές παραμέτρους των εγγυητικών επιστολών.

³³ Σχετικώς εκδόθηκε η υπ' αριθ. 592/2014 απόφαση της ΡΑΕ, όπως αυτή τροποποιήθηκε με την υπ' αριθ. 423/2016 απόφασή της.

³⁴ Βλ. αναλυτικά την υπ' αριθ. 589/2014 Απόφαση ΕΑ.

³⁵ Η υπ' αριθ. 596/2014 απόφαση της ΕΑ αφορά στην εγγυητική επιστολή καλής εκτέλεσης και σύμφωνα με αυτή: «Στο πλαίσιο των τριμηνιαίων δημοπρασιών η ΔΕΠΑ δεσμεύεται να μην απαιτεί από μέρους όσων Πελατών της έχουν μη ληξιπρόθεσμες ή ρυθμισμένες οφειλές την κατάθεση εγγυητικής επιστολής καλής εκτέλεσης, στην περίπτωση κατά την οποία οι τελευταίοι έχουν καταθέσει ήδη, τουλάχιστον ίσης αξίας και διάρκειας ισχύος, εγγυητική επιστολή κατά τις προβλέψεις της Σύμβασης Πώλησης φ.α. με τη ΔΕΠΑ (τροποποίηση που έγινε δεκτή κατά τη συνεδρίαση της 17ης Δεκεμβρίου 2013). Στο πλαίσιο των ετήσιων δημοπρασιών η ΔΕΠΑ δεσμεύεται να μην απαιτεί από μέρους όσων Πελατών της έχουν μη ληξιπρόθεσμες ή ρυθμισμένες οφειλές την κατάθεση εγγυητικής επιστολής καλής εκτέλεσης ύψους μεγαλύτερου του 80% της αξίας κατανάλωσης φ.α. 35 ημερών. Για τους λοιπούς επιτυχόντες στην ετήσια δημοπρασία, η ΔΕΠΑ δύναται να ζητεί την κατάθεση εγγυητικής επιστολής καλής εκτέλεσης, ύψους μέχρι 100% της αξίας κατανάλωσης φ.α. 35 ημερών. Η διάρκεια ισχύος των προβλεπόμενων στην παρούσα παράγραφο εγγυητικών επιστολών θα είναι έως και 31 Ιανουαρίου του έτους που έπεται του έτους αναφοράς της ετήσιας δημοπρασίας».

2.1.3 Απόφαση ΕΑ το έτος 2015

32. Μετά την ψήφιση του Ν. 4336/2015³⁶, ο οποίος επέφερε αλλαγές στον ορισμό των Επιλεγόντων Πελατών³⁷ και το καθεστώς των Εταιριών Παροχές Αερίου (εφεξής και/ή «ΕΠΑ»), πιθανολογήθηκε ότι η ζήτηση στην επικείμενη ετήσια δημοπρασία της ΔΕΠΑ θα ήταν αυξημένη, για τους εξής λόγους:

(α) θεσπίστηκε η γεωγραφική επέκταση των δραστηριοτήτων προμήθειας των ΕΠΑ σε Επιλέγοντες Πελάτες εκτός των γεωγραφικών ορίων των περιοχών της αρμοδιότητάς τους. Το άρθρο 82 του Ν. 4001/2011, όπως ισχύει μετά την τροποποίησή του από τον Ν. 4336/2015, προβλέπει ότι: «*Επιλέγοντες πελάτες πρέπει να είναι οι ακόλουθοι [...] (γ) Οι υφιστάμενες ΕΠΑ [...] (ββ) [...] για Ποσότητες Φυσικού Αερίου που προορίζονται για την Προμήθεια αποκλειστικά Πελατών που καθίστανται Επιλέγοντες*». Επίσης, σύμφωνα με το αρ. 8 παρ. 4 του Ν. 4336/2015 προβλέπεται ότι «*Η ΡΑΕ, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της κατά τα άρθρα 23 και 83 του ν. 4001/2011, δύναται να επιβάλει στις ΕΠΑ μέτρα και όρους, οι οποίοι κρίνονται αναγκαίοι προκειμένου να διασφαλίζεται η προστασία των Πελατών και η εύρυθμη λειτουργία της αγοράς, μέχρι την έκδοση των αδειών προμήθειας. Τα μέτρα αυτά δεν δύνανται να περιορίζουν τη γεωγραφική επέκταση των δραστηριοτήτων προμήθειας των ΕΠΑ σε Πελάτες που καθίστανται Επιλέγοντες δυνάμει του άρθρου 82 και βρίσκονται εκτός των γεωγραφικών ορίων των αδειών που είχαν χορηγηθεί στις ΕΠΑ δυνάμει των διατάξεων του ν. 2364/1995*».

(β) καθίστανται επιλέγοντες πελάτες μεταξύ άλλων, βιομηχανικοί πελάτες με ετήσια κατανάλωση μεγαλύτερη των 2,2GWh³⁸ που είναι εγκατεστημένοι εντός των γεωγραφικών περιοχών αρμοδιότητας των ΕΠΑ³⁹. Υπό το προϊσχύον νομοθετικό καθεστώς, επιλέγοντες πελάτες ήταν, μεταξύ άλλων, οι μη Οικιακοί Πελάτες εντός των γεωγραφικών περιοχών που ανήκαν στην αρμοδιότητα της ΕΠΑ, εφόσον ήταν Μεγάλοι Πελάτες, δηλαδή προμηθεύονταν εντός χρονικού διαστήματος δώδεκα διαδοχικών μηνών, ποσότητα τουλάχιστον 100.000 MWh⁴⁰. Βάσει της διάταξης αυτής διευρύνεται η κατηγορία των Επιλεγόντων Πελατών και συνεπώς των συμμετεχόντων στη δημοπρασία.

³⁶ Ν. 4336/2015 (ΦΕΚ Α' 94/14.8.2015) Συνταξιοδοτικές διατάξεις - Κύρωση του Σχεδίου Σύμβασης Οικονομικής Ενίσχυσης από τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας και ρυθμίσεις για την υλοποίηση της Συμφωνίας Χρηματοδότησης.

³⁷ Σύμφωνα με το άρθρο 2 του Ν. 4001/2011, «Επιλέγων Πελάτης» είναι «Ο Πελάτης που δικαιούται να επιλέγει Προμηθευτή ή αγοράζει απευθείας Φυσικό Αέριο ή ηλεκτρική ενέργεια, κατά τις διατάξεις του παρόντος».

³⁸ Δηλαδή 2200 MWh.

³⁹ Πιο συγκεκριμένα, σύμφωνα με τα αρ. 82 του Ν. 4001/2011 όπως ισχύει «Επιλέγοντες πελάτες πρέπει να είναι οι ακόλουθοι [...] (γ) Εντός των γεωγραφικών περιοχών που ανήκουν στην αρμοδιότητα των ΕΠΑ Αττικής, Θεσσαλονίκης και Θεσσαλίας [...] (ββ) Όλοι οι Πελάτες που προμηθεύονται φυσικό αέριο για βιομηχανική χρήση, συμπεριλαμβανομένης της συμπαραγωγής, η οποία, κατά τους τελευταίους δώδεκα μήνες είχαν πραγματική κατανάλωση μεγαλύτερη των 2,2 GWh ανά θέση κατανάλωσης».

⁴⁰ Αναλυτικά βλ. Ν. 4001/2011, όπως ίσχυε πριν την τροποποίησή του από το Ν. 4336/2015, άρθρο 82 παρ. 1 «1.Επιλέγοντες Πελάτες είναι οι ακόλουθοι [...] (β) i) Οι μη Οικιακοί Πελάτες που είναι εγκατεστημένοι εντός των γεωγραφικών περιοχών που ανήκουν στην αρμοδιότητα των ΕΠΑ και σε περιοχές για τις οποίες έχει χορηγηθεί παρέκκλιση, σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 4 και 5 του άρθρου 28 της Οδηγίας 2003/55/ΕΚ, εφόσον είναι Μεγάλοι Πελάτες ή προμηθεύονται φυσικό αέριο με σκοπό τη συμπίεσή του για τελική χρήση από κινητήρες οχημάτων», επίσης και αρ. 2 παρ. 2 του ίδιου νόμου «(ιζ) Μεγάλος Πελάτης: Πελάτης, ο οποίος προμηθεύεται εντός χρονικού διαστήματος δώδεκα (12) διαδοχικών μηνών, ποσότητα τουλάχιστον 100.000 MWh ΑΘΔ, ανάθεση κατανάλωσης, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 82».

33. Ορισμένοι δε εκ των συμμετεχόντων στις δημοπρασίες υποστήριξαν με σχετικά υπομνήματα που κατατέθηκαν στην ΕΑ ότι οι ανωτέρω υπό (α) και (β) τροποποιήσεις, δηλαδή η γεωγραφική επέκταση των δραστηριοτήτων των ΕΠΑ σε συνδυασμό με την αύξηση του αριθμού των επιλεγόντων πελατών, δίνουν οικονομικό κίνητρο στις ΕΠΑ να συμμετάσχουν στις δημοπρασίες ζητώντας πολύ μεγαλύτερες ποσότητες από αυτές που είχαν ζητήσει σε προηγούμενες δημοπρασίες.
34. Στο πλαίσιο αυτό, η ΔΕΠΑ κατέθεσε πρόταση για την τροποποίηση των όρων των ηλεκτρονικών δημοπρασιών⁴¹.
35. Στις 26.10.2015 η ΕΑ, με την υπ' αριθ. 618/2015 Απόφασή ΕΑ, αποδέχθηκε την πρόταση της ΔΕΠΑ για νέα τροποποίηση των Δεσμεύσεων ενόψει και της επικείμενης ετήσιας δημοπρασίας, προκειμένου ιδίως να επιτευχθεί η αποτελεσματικότερη λειτουργία του εν λόγω συστήματος ηλεκτρονικών δημοπρασιών, έως την αξιολόγηση των συνεπειών που θα επέρχονταν από την εφαρμογή του Ν. 4336/2015, ως εξής:
- α)** Η ποσότητα που θα διατίθεται στις ετήσιες δημοπρασίες αυξάνεται από το υφιστάμενο τότε ποσοστό του 50% σε 60% των συνολικά προς δημοπράτηση κατ' έτος ποσοτήτων φυσικού αερίου, με αντίστοιχη αναπροσαρμογή των ποσοτήτων που διατίθενται στις τριμηνιαίες δημοπρασίες⁴².
- β)** Στην περίπτωση κατά την οποία μετά την επικείμενη ετήσια δημοπρασία⁴³ παρέμενε τυχόν αδιάθετη ποσότητα, αυτή θα κατανεμόταν αναλογικά (pro rata) σε κάθε συμμετέχοντα, ο οποίος κατακύρωσε τις μέγιστες ποσότητες κατά τη δημοπρασία (κατ' ανώτατο όριο 15% της προς δημοπράτηση ποσότητας ανά υποψήφιο αγοραστή), εφόσον ο τελευταίος επιθυμούσε την αγορά επιπλέον ποσότητας, τροποποιούμενης εν μέρει προς τούτο της υπ' αριθ. 589/2014 Απόφασης⁴⁴. Η τιμή της εν λόγω ανακατανομής θα ήταν η τιμή κατακύρωσης της αρχικής δημοπρασίας, χωρίς επιπλέον επιβάρυνση.
36. Επίσης, η ΕΑ αποφάσισε ότι, δεδομένης της πρόσφατης διεύρυνσης της κατηγορίας των Επιλεγόντων Πελατών φυσικού αερίου και της εξ αυτής απορρέουσας δυνατότητας των ως άνω Πελατών για απευθείας προμήθεια φυσικού αερίου από τις δημοπρασίες που διεξάγει η ΔΕΠΑ, καθώς και της αλλαγής του καθεστώτος των υφιστάμενων τριών Εταιριών Παροχής Αερίου, τροποποιήσεις που επήλθαν με τον Ν. 4336/2015⁴⁵, η ΕΑ θα επανεξέταζε το θέμα των προς διάθεση ποσοτήτων φυσικού αερίου στις δημοπρασίες, σε συνεργασία με τη ΡΑΕ, με γνώμονα και την εξέλιξη της ζήτησης μετά τη διενέργεια της επικείμενης ετήσιας δημοπρασίας.

⁴¹ Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. 396/22.10.2015 επιστολή της ΔΕΠΑ προς την ΕΑ.

⁴² Σημείο 5(α) της υπ' αριθ. 589/2014 Απόφασης της ΕΑ.

⁴³ Εννοείται η 2^η ετήσια δημοπρασία που διενεργήθηκε στις 30.10.2015.

⁴⁴ Σημείο 4.

⁴⁵ Όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με τον Ν. 4337/2015.

2.1.4 Απόφαση της ΕΑ το έτος 2016

37. Στις 7.10.2016 η ΔΕΠΑ κατέθεσε στην ΕΑ επιστολή⁴⁶ με την οποία αιτήθηκε την «επανεξέταση το συντομότερο δυνατό της τροποποίησης του Προγράμματος Δημοπρασιών Φυσικού Αερίου» ως ακολούθως:

[...].

[...].

[...]

[...]

[...]

[...]».

38. Η ΔΕΠΑ πρότεινε τα ανωτέρω να ισχύουν με τις εξής προϋποθέσεις: (α) να επανεξεταστούν οι δεσμεύσεις 2, 6 και 7 από την ΕΑ «[...]» (β) [...] και (γ) [..].

39. Στη συνέχεια, στις 13.10.2016, η ΔΕΠΑ κατέθεσε νέα επιστολή⁴⁷ για την αναθεώρηση των δεσμεύσεών της, στην οποία αφενός επανέλαβε τις υπό Α. έως ΣΤ. προτάσεις που κατέθεσε με την από 7.10.2016 επιστολή της κατά τα προαναφερθέντα και αφετέρου ως προς τις δημοπρασίες πρότεινε τα εξής:

«[...]».

[...].

[...].

[...]»⁴⁸

[...]».

40. Στη συνέχεια η ΕΑ σε Ολομέλεια εξέδωσε την υπ' αριθ. 631/2016 Απόφασή της με την οποία αποδέχθηκε την πρόταση της ΔΕΠΑ για τροποποίηση των Δεσμεύσεών της. Ειδικότερα, αποφασίσθηκαν τα εξής αναφορικά με τη διάθεση ποσοτήτων φυσικού αερίου μέσω ηλεκτρονικών δημοπρασιών:

«1. Οι νέες δημοπρατούμενες, μέσω του συστήματος ηλεκτρονικών δημοπρασιών, ποσότητες αυξάνονται κλιμακωτά ως εξής: 16% το 2017, 17% το 2018, 18% το 2019 και 20% το 2020.

2. Κάθε συμπληρωματική δημοπρατούμενη ποσότητα, πέραν δηλαδή της τρέχουσας ποσότητας που αντιστοιχεί σε ποσοστό 10% της συνολικής ποσότητας που η ΔΕΠΑ προμήθευσε τους πελάτες της κατά το προηγούμενο ημερολογιακό έτος, θα κατανέμεται σε Προμηθευτές.

3. Στο τρέχον μερίδιο 10% της δημοπρατούμενης ποσότητας, το ποσοτικό κατ' ανώτατο όριο συμμετοχής ανά υποψήφιο αγοραστή, αυξάνεται από 15% σε 20%.

⁴⁶ Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. 6968/7.10.2016 επιστολή της ΔΕΠΑ με θέμα: [...] και συνημμένα [...].

⁴⁷ Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. Γραμ. ΕΑ 498/13.10.2016 επιστολή της ΔΕΠΑ με θέμα [...].

⁴⁸ Το Ι. αφορά στην αναμόρφωση της Δέσμευσης 2, ενώ το ΙΑ. στην αναμόρφωση των Δεσμεύσεων 6 και 7.

4. Στο μερίδιο της συμπληρωματικής δημοπρατούμενης ποσότητας, δεν τίθεται ανώτατο όριο συμμετοχής ανά υποψήφιο αγοραστή.
 5. Οι Προμηθευτές και οι Πελάτες της ΔΕΠΑ θα έχουν ίση μεταχείριση όσον αφορά στην ευελιξία της χρήσης του αερίου που αγοράζεται.
 6. Κάθε τροποποίηση πραγματοποιείται στο πλαίσιο του τρέχοντος προγράμματος διάθεσης φυσικού αερίου μέσω ηλεκτρονικών δημοπρασιών, το οποίο έχει διάρκεια έως το 2022 (βάσει των δεσμεύσεων που έχουν αναληφθεί).
 7. Από τον υπολογισμό των ως άνω δημοπρατούμενων ποσοτήτων, θα εξαιρούνται οι πωλήσεις φυσικού αερίου της ΔΕΠΑ εκτός Ελλάδος.
 8. Η ΔΕΠΑ δεσμεύεται, με την επιφύλαξη του σημείου 14 κατωτέρω⁴⁹, μετά τη σύσταση της Ενιαίας Αγοράς Φυσικού Αερίου (ΕΑΦΑ), να συνεχίσει να προσφέρει προς πώληση σε ετήσια βάση, μέσω της ΕΑΦΑ, ποσότητα φυσικού αερίου στα ως άνω ποσοστά, βάσει του ρυθμιστικού πλαισίου που ήθελε διαμορφωθεί τότε και άνευ περαιτέρω εμπλοκής της στις διαδικασίες και τα κόστη διενέργειας δημοπρασιών. Για το διάστημα έως τη σύσταση της ΕΑΦΑ, το κόστος διενέργειας δημοπρασιών θα αναθεωρηθεί, σε συνεργασία με τη ΡΑΕ, ώστε να περιλαμβάνει τυχόν κόστη που θα προκύπτουν από το αναθεωρημένο καθεστώς διενέργειας δημοπρασιών.
 9. Οι παράμετροι του προγράμματος ηλεκτρονικών δημοπρασιών θα επαναξιολογούνται, όποτε κριθεί αναγκαίο».
41. Επίσης αποφασίστηκε η επανεξέταση του προγράμματος ηλεκτρονικών δημοπρασιών ως εξής:
- «14. Όταν το μερίδιο αγοράς της ΔΕΠΑ μειωθεί κάτω από 60% (συνυπολογιζομένης της απώλειας μεριδίου μέσω των δημοπρατούμενων ποσοτήτων), το πρόγραμμα διάθεσης ποσοτήτων φυσικού αερίου μέσω ηλεκτρονικών δημοπρασιών εντός του πλαισίου των Δεσμεύσεων που έχουν αναληφθεί θα επανεξεταστεί από την Επιτροπή Ανταγωνισμού, σε συνεργασία με τη ΡΑΕ, μετά από σχετικό αίτημα της ΔΕΠΑ.».
42. Κατά τα λοιπά, σύμφωνα με την υπ' αριθ. 631/2016 Απόφαση, εξακολουθούν να ισχύουν οι υπ' αριθ. 551/2012, 589/2014, 596/2014 και 618/2015 Αποφάσεις της ΕΑ.

2.1.5 Απόφαση ΕΑ το έτος 2017

43. Στις 29.9.2017, η ΔΕΠΑ κατέθεσε στην ΕΑ το υπ' αριθ. πρωτ. 5396 «*αίτημα επανεξέτασης της δέσμευσης υπ' αριθ. 3 της ΔΕΠΑ Α.Ε. (Αποφάσεις ΕΑ υπ' αριθ. 551/VII/2012 και 589/2014)*».
44. Συγκεκριμένα, η ΔΕΠΑ αιτήθηκε την εφεξής απάλειψη της πρόβλεψης του σημείου 9 της υπ' αριθ. 589/2014 απόφασης της ΕΑ περί λήψης υπ' όψιν των σχετικών αιτημάτων αύξησης ή μείωσης των τιμών προμήθειας κατά τη διαμόρφωση της τιμής εκκίνησης των (τριμηνιαίων και ετησίων) δημοπρασιών που διενεργεί η ΔΕΠΑ κατ' εφαρμογή των ως άνω δεσμεύσεων.

⁴⁹ Βλ. σκ. 42 της παρούσας.

45. Βάσει των αναλυτικώς αναφερομένων στην υπ' αριθ. 651/2017 Απόφασή της, η ΕΑ αποδέχτηκε την πρόταση της ΔΕΠΑ για τροποποίηση της τρίτης Δέσμευσης της υπ' αριθ. 551/VI/2012 Απόφασης, όπως τροποποιήθηκε από το σημείο 9 της υπ' αριθ. 589/2014 Απόφασης της ΕΑ, ήτοι την απόσυρση της πρόβλεψης περί συνυπολογισμού τυχόν αιτημάτων αύξησης ή μείωσης των τιμών προμήθειας της ΔΕΠΑ κατά τη διαμόρφωση της τιμής εκκίνησης των δημοπρασιών, προκειμένου να βελτιωθεί η λειτουργία του εν λόγω συστήματος ηλεκτρονικών δημοπρασιών φ.α. με την επίτευξη μεγαλύτερης ρευστότητας στην αγορά, καθώς και σταθερότητας των παραγόντων διαμόρφωσης της τιμής εκκίνησης. Η εν λόγω τροποποίηση τέθηκε σε ισχύ την 1.1.2018. Κατά τα λοιπά, εξακολούθησαν να ισχύουν οι υπ' αριθ. 551/VI/2012, 589/2014, 596/2014, 618/2015 και 631/2016 Αποφάσεις της ΕΑ.

2.2 ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΤΩΝ ΔΗΜΟΠΡΑΣΙΩΝ

46. Σύμφωνα με τα στοιχεία που έχει συγκεντρώσει η ΓΔΑ τόσο από τη ΔΕΠΑ όσο και από την ΡΑΕ, στο πλαίσιο της παρακολούθησης της εφαρμογής των Δεσμεύσεων από τη ΔΕΠΑ, από τη διεξαγωγή της πρώτης τριμηνιαίας Δημοπρασίας, το Δεκέμβριο του 2012, έως το Σεπτέμβριο του 2020, έχουν διεξαχθεί συνολικά τριάντα εννέα (39) δημοπρασίες, εκ των οποίων τριάντα τρεις (33) τριμηνιαίες και έξι (6) ετήσιες.
47. Στον πίνακα 1 παρουσιάζονται, για κάθε μία από τις διεξαχθείσες ηλεκτρονικές δημοπρασίες της ΔΕΠΑ, οι ποσότητες φυσικού αερίου που δημοπρατήθηκαν και κατακυρώθηκαν, το ποσοστό των δεύτερων επί των πρώτων (Ποσοστό Διάθεσης), καθώς και ο αριθμός των συμμετεχόντων σε αυτές.

Πίνακας 1: Ηλεκτρονικές Δημοπρασίες της ΔΕΠΑ, 2012 - 2020

Δημοπρασία No.	Περίοδος, στην οποία αφορά	Ημερομηνία Δημοπρασίας	Δημοπρατηθείσα Ποσότητα (MWh)	Ποσότητα Κατακύρωσης (MWh)	Ποσοστό Διάθεσης (%)	Αριθμός συμμετεχόντων
1	Δεκ. 2012	11/12/12	[...]	[...]	[...]	[...]
2	Μαρ. 2013	25/02/13	[...]	[...]	[...]	[...]
3	2q - 2013	16/04/13	[...]	[...]	[...]	[...]
4	3q - 2013	16/07/13	[...]	[...]	[...]	[...]
5	4q - 2013	15/10/13	[...]	[...]	[...]	[...]
6	1q - 2014	28/01/14	[...]	[...]	[...]	[...]
7	2q - 2014	15/04/14	[...]	[...]	[...]	[...]
8	3q - 2014	15/07/14	[...]	[...]	[...]	[...]
9	4q - 2014	15/10/14	[...]	[...]	[...]	[...]
Ετήσια 2015	2015	14/11/14	[...]	[...]	[...]	[...]
10	1q - 2015	16/12/14	[...]	[...]	[...]	[...]
11	2q - 2015	17/03/15	[...]	[...]	[...]	[...]
12	3q - 2015	16/06/15	[...]	[...]	[...]	[...]
13	4q - 2015	22/09/15	[...]	[...]	[...]	[...]
Ετήσια 2016	2016	30/10/15	[...]	[...]	[...]	[...]
14	1q - 2016	15/12/15	[...]	[...]	[...]	[...]
15	2q - 2016	15/03/16	[...]	[...]	[...]	[...]
16	3q - 2016	14/06/16	[...]	[...]	[...]	[...]

Δημοπρασία No.	Περίοδος, στην οποία αφορά	Ημερομηνία Δημοπρασίας	Δημοπρατηθείσα Ποσότητα (MWh)	Ποσότητα Κατακύρωσης (MWh)	Ποσοστό Διάθεσης (%)	Αριθμός συμμετεχόντων
17	4q-2016	13/09/16	[...]	[...]	[...]	[...]
Ετήσια 2017	2017	18/11/16	[...]	[...]	[...]	[...]
18	1q-2017	13/12/16	[...]	[...]	[...]	[...]
19	2q-2017	14/03/17	[...]	[...]	[...]	[...]
20	3q-2017	17/07/17	[...]	[...]	[...]	[...]
21	4q-2017	26/09/17	[...]	[...]	[...]	[...]
Ετήσια 2018	2018	30/11/17	[...]	[...]	[...]	[...]
22	1q - 2018	18/12/17	[...]	[...]	[...]	[...]
23	2q - 2018	27/03/18	[...]	[...]	[...]	[...]
24	3q - 2018	26/06/18	[...]	[...]	[...]	[...]
25	4q - 2018	25/09/18	[...]	[...]	[...]	[...]
Ετήσια 2019	2019	04/12/18	[...]	[...]	[...]	[...]
26	1q - 2019	20/12/18	[...]	[...]	[...]	[...]
27	2q - 2019	22/03/19	[...]	[...]	[...]	[...]
28	3q - 2019	25/06/19	[...]	[...]	[...]	[...]
29	4q-2019	26/09/19	[...]	[...]	[...]	[...]
Ετήσια 2020	2020	05/12/19	[...]	[...]	[...]	[...]
30	1q-2020	19/12/19	[...]	[...]	[...]	[...]
31	2q-2020	23/03/20	[...]	[...]	[...]	[...]
32	3q-2020	23/06/20	[...]	[...]	[...]	[...]
33	4q-2020	23/09/20	[...]	[...]	[...]	[...]

Πηγή: ΡΑΕ

48. Όπως προκύπτει από τον πίνακα 1, από τις αρχές του 2015, το ποσοστό διάθεση/απορρόφησης φυσικού αερίου στις δημοπρασίες αυξήθηκε σημαντικά έναντι των προηγούμενων ετών και διατηρώντας την ανοδική του πορεία και κατά το 2016, κατέληξε τόσο στην ετήσια όσο και στις τριμηνιαίες δημοπρασίες, να απορροφάται το σύνολο (100%) της δημοπρατούμενης ποσότητας. Η ίδια εικόνα της πλήρους διάθεσης/απορρόφησης καταγράφηκε κατά την τριετία 2017 - 2019 στην κάθε ετήσια και πρώτη τριμηνιαία δημοπρασία, καθώς και στην 4^η τριμηνιαία του 2018, ενώ στις υπόλοιπες τριμηνιαίες της ίδιας περιόδου καταγράφηκαν σημαντικά χαμηλότερα ποσοστά απορρόφησης (από [...] % έως [...] %). Αντιθέτως, το 2020 η εικόνα της εν λόγω αγοράς άλλαξε πλήρως, καθώς το ποσοστό απορρόφησης κατέγραψε σχεδόν μηδενικά επίπεδα στην ετήσια και στις τρεις πρώτες τριμηνιαίες δημοπρασίες, ενώ στην τέταρτη τριμηνιαία δημοπρασία, δεν ξεπέρασε το [...] %. Επίσης, από τα στοιχεία του πίνακα προκύπτει ότι ο αριθμός των συμμετεχόντων στις ηλεκτρονικές δημοπρασίες βαίνει από το 2016 και έπειτα συνεχώς μειούμενος, τόσο στις ετήσιες όσο και στις τριμηνιαίες δημοπρασίες, ανερχόμενος κατά την ετήσια δημοπρασία του

έτους 2020 σε [...] συμμετέχοντες (προμηθευτές φ.α.)⁵⁰, οι οποίοι απορρόφησαν μηδενικό ποσοστό της δημοπρατηθείσας ποσότητας.

49. Όσον αφορά στην κατανομή των ποσοτήτων που διατέθηκαν μέσω των Δημοπρασιών ανά κατηγορία πελατών, σύμφωνα με τα στοιχεία που προσκόμισε η ΔΕΠΑ⁵¹, αυτή είχε ως εξής (πίνακας 2).

Πίνακας 2: Κατανομή Ποσοτήτων Δημοπρασιών ανά Κατηγορία Πελατών, 2013 - 2020 (α' εξάμηνο)

Έτος	Ποσότητα Πελατών ανά κατηγορία και ανά έτος			Ετήσια Κατανομή (%) Πελατών (βάσει ποσότητας) ανά κατηγορία Πελατών		
	Προμηθευτές φ.α.	Βιομηχανικοί	Εταιρίες παροχής αερίου	Προμηθευτές φ.α.	Βιομηχανικοί	Εταιρίες παροχής αερίου
2013	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2014	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2015	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2016	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2017	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2018	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2019	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2020	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΣΥΝΟΛΟ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]

Πηγή: ΔΕΠΑ

50. Από τα στοιχεία του πίνακα 2 προκύπτει ότι η κατηγορία «[...]» διατηρεί σταθερά την πρώτη θέση στην απορρόφηση έναντι των άλλων δύο (με εξαίρεση μόνο το έτος 2014) και με ποσοστά άνω του [...] % (με εξαίρεση μόνο το έτος 2016 – [...] %), ενώ κατά τις δημοπρασίες του 2020, έως τη συγγραφή της παρούσας, απορροφά πλήρως την προσφερόμενη ποσότητα. Η κατηγορία «[...]», ενώ είχε σημαντική παρουσία έως το 2016 (από [...] % έως [...] %), από το 2017 μέχρι το 2019 απορροφά σχετικά χαμηλά ποσοστά (από [...] % έως [...] %). Η τρίτη κατά σειρά κατηγορία «[...]» εμφανίζεται τα έτη 2016-2019 με σχετική σταθερότητα στα επίπεδα απορρόφησης παρά τις αυξομειώσεις ανάλογα το έτος.

⁵⁰ Βλ. σχετικά την υπ' αριθ. πρωτ. 10233/01.12.2020 επιστολή παροχής στοιχείων της ΔΕΠΑ και τον συνημμένο σε αυτήν σχετ. 3 πίνακα ως προς τις κατηγορίες των πελατών που συμμετέχουν στις δημοπρασίες. Ομοίως και κατά τα έτη 2018 και 2019 η μεγάλη πλειοψηφία των πελατών είναι [...]

⁵¹ Βλ. συνημμένο 3 της υπ' αριθ. πρωτ. 10233/1.12.2020 επιστολής της ΔΕΠΑ.

3. Η ΑΓΟΡΑ ΠΡΟΜΗΘΕΙΑΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ

3.1 ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ – ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΕΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ

3.1.1 Προσφορά – Ζήτηση

51. Η αγορά της προμήθειας φυσικού αερίου περιλαμβάνει τη χονδρική και τη λιανική προμήθεια φυσικού αερίου. Όπως αναφέρεται στην υπ' αριθ. 672/2018 Απόφαση της ΕΑ, ως προς τη διάκριση των σχετικών αγορών χονδρικής και λιανικής προμήθειας φυσικού αερίου, το κριτήριο που θέτει η ευρωπαϊκή νομολογία συνίσταται στο αν ο αγοραστής μεταπωλεί ή ιδιοκαταναλώνει το φυσικό αέριο που προμηθεύεται. Ωστόσο, η ακριβής οριοθέτηση, με συγκεκριμένα στοιχεία ως προς τις ποσότητες του φυσικού αερίου που ιδιοκαταναλώνονται και αυτές που μεταπωλούνται, είναι ιδιαίτερα δυσχερής, αφού Επιλέγοντες Πελάτες, όπως ηλεκτροπαραγωγοί και μεγάλοι βιομηχανικοί πελάτες, μεταπωλούν σε άλλους Επιλέγοντες Πελάτες ορισμένες από τις αγορασθείσες ποσότητες φυσικού αερίου. Σύμφωνα με το άρθρο 81 παρ. 1 του Ν. 4001/2011, όπως ισχύει, για την προμήθεια φυσικού αερίου σε «Τελικούς» Πελάτες απαιτείται Άδεια προμήθειας, ενώ για την εισαγωγή, εξαγωγή και πώληση σε προμηθευτή ή εν γένει Πελάτη Χονδρικής δεν απαιτείται Άδεια Προμήθειας. Η τροποποίηση αυτή δίνει την εντύπωση ότι ο νομοθέτης επιδιώκει να οριοθετήσει τα δύο κανάλια (ιδιοκατανάλωση και μεταπώληση) ωστόσο, προς το παρόν, η νομοθεσία δεν προβλέπει μηχανισμό διάκρισης των ποσοτήτων φυσικού αερίου που πωλούνται με σκοπό την ιδιοκατανάλωση ή τη μεταπώληση, αντίστοιχα.
52. Παρά το γεγονός, ότι δεν απαιτείται Άδεια Προμήθειας για την εισαγωγή, εξαγωγή και πώληση φυσικού αερίου σε Προμηθευτή ή Πελάτη Χονδρικής, η πρόσβαση στις εισαγωγές φυσικού αερίου είναι σχετικά δυσχερής, καθώς απαιτεί υψηλά κεφάλαια και εξασφάλιση πελατειακής βάσης, προκειμένου να προωθηθεί το εισαγόμενο προϊόν. Για αυτό, όπως θα καταδειχθεί και στη συνέχεια, οι εισαγωγείς φ.α. εκτός από τη ΔΕΠΑ είναι ηλεκτροπαραγωγοί και βιομηχανίες που όχι μόνο διαθέτουν κεφάλαια, αλλά ιδιοκαταναλώνουν φ.α. στο πλαίσιο του ομίλου τους, επομένως έχουν το πλεονέκτημα της εξασφαλισμένης κατανάλωσης του εισαγόμενου φ.α.
53. Όπως προκύπτει από το Μητρώο Ενεργών Χρηστών (Προμηθευτών) φυσικού αερίου της ΡΑΕ, το Σεπτέμβριο του 2020, ήταν ενεργοί είκοσι πέντε (25) Προμηθευτές φυσικού

αερίου⁵², δεκατρείς (13) από τους οποίους μεταπώλησαν φυσικό αέριο σε οικιακούς και εμπορικούς πελάτες⁵³.

54. Επιπλέον, στην πρωτογενή αγορά των εισαγωγών φ.α. δραστηριοποιήθηκαν το 2020 επτά εταιρίες. Πρόκειται για τις εταιρίες/ομίλους ΔΕΠΑ, [...] ⁵⁴, με τις δύο πρώτες να κατέχουν τα υψηλότερα μερίδια. Όλες οι ανωτέρω εταιρίες, εκτός από τη ΔΕΠΑ και την [...], ιδιοκαταναλώνουν σχεδόν το σύνολο των ποσοτήτων που προμηθεύονται, καθώς είναι ηλεκτροπαραγωγοί ή βιομηχανίες, και μεταπωλούν ένα μικρό μέρος της εισαγόμενης ποσότητας φ.α. σε άλλους εισαγωγείς (ηλεκτροπαραγωγούς ή βιομηχανίες) ή σε άλλους πελάτες λιανικής προμήθειας φ.α. Το μεγαλύτερο ποσοστό φυσικού αερίου το 2019, όπως και όλα τα προηγούμενα έτη, καταναλώθηκε στην παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από τις θερμικές μονάδες της ΔΕΗ και των ιδιωτών ηλεκτροπαραγωγών. Μάλιστα, ο ρόλος του φυσικού αερίου στην ηλεκτροπαραγωγή ενισχύθηκε σημαντικά το 2019, σε σχέση με το 2018. Η παραγωγή των μονάδων με καύσιμο φ.α. αυξήθηκε το 2019 κατά 15%, σε σχέση με το 2018, ενώ αντίθετα η παραγωγή των μονάδων με καύσιμο λιγνίτη μειώθηκε το 2019 κατά 30%, σε σχέση με το 2018⁵⁵. Όσον αφορά στην προμήθεια σε επίπεδο λιανικής, η ZENIΘ και το Φυσικό Αέριο Ελληνική Εταιρεία Ενέργειας παρέμειναν το Σεπτέμβριο του 2019 οι βασικοί Προμηθευτές στο σύνολο της λιανικής αγοράς φυσικού αερίου, εκπροσωπώντας το 69% και το 26% αντίστοιχα του συνολικού αριθμού συνδέσεων/πελατών. Οι τρεις εναλλακτικοί προμηθευτές με τα μεγαλύτερα μερίδια ήταν η ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (2%), η ELPEDISON (1%) και η NRG Trading⁵⁶.
55. Η εν λόγω αγορά βρίσκεται σε φάση ανάπτυξης και ως προς την εκτιμώμενη ζήτηση φυσικού αερίου για τα επόμενα έτη και σύμφωνα με την Μελέτη Ανάπτυξης 2020-2029 του

⁵² Βλ. Μητρώο Ενεργών Προμηθευτών φυσικού αερίου στην επίσημη ιστοσελίδα της ΡΑΕ, www.rae.gr. Πρόκειται για τις εταιρίες ΔΕΠΑ, ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΡΟΜΗΘΕΙΑΣ ΑΕΡΙΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ Α.Ε. (ZENIΘ), ΕΠΑ ΑΤΤΙΚΗΣ, ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ GAS Α.Ε., ELPEDISON Α.Ε., ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ - ΟΜΙΛΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ Α.Ε., ΑΝΟΞΑΛ Α.Ε. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗΣ ΜΕΤΑΛΛΩΝ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ (ΑΝΟΧΑΛ Α.Ε.), FULGOR ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΛΕΚΤΡΙΚΩΝ ΚΑΛΩΔΙΩΝ Α.Ε., ΕΛΒΑΛΧΑΛΚΟΡ ΑΕ (ΕΛΒΑΛ Α.Ε.), MNG Trading, ΗΡΩΝ ΘΕΡΜΟΗΛΕΚΤΡΙΚΗ Α.Ε., ΣΙΔΕΝΟΡ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΧΑΛΥΒΑ Α.Ε., GREENSTEEL - CEDALION, SOVEL Α.Ε. ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ, ΜΟΤΟΡΟΪΔ ΕΛΛΑΣ ΔΙΥΛΙΣΤΗΡΙΑ ΚΟΡΙΝΘΟΥ Α.Ε., ΒΑ ΥΑΛΟΥΡΓΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε., CORAL Α.Ε., WATT AND VOLT Α.Ε., ΕΦΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ Α.Ε., VOLTERRA Α.Ε., NRG TRADING HOUSE S.A., ΚΕΝ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΩΝ ΠΡΟΙΟΝΤΩΝ, ΕΛΙΝΟΙΑ - ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΩΝ Α.Ε., ΠΕΤΡΟΓΚΑΖ Α.Ε. και ΔΕΗ Α.Ε.

⁵³ Πρόκειται για τις εταιρίες ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΡΟΜΗΘΕΙΑΣ ΑΕΡΙΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ Α.Ε. (ZENIΘ), ΕΠΑ ΑΤΤΙΚΗΣ, ELPEDISON Α.Ε., ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ - ΟΜΙΛΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ Α.Ε., ΗΡΩΝ ΘΕΡΜΟΗΛΕΚΤΡΙΚΗ Α.Ε., WATT AND VOLT Α.Ε., ΕΦΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ Α.Ε., VOLTERRA Α.Ε., NRG TRADING HOUSE S.A., ΚΕΝ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΩΝ ΠΡΟΙΟΝΤΩΝ, ΕΛΙΝΟΙΑ - ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΩΝ Α.Ε., ΠΕΤΡΟΓΚΑΖ Α.Ε. και ΔΕΗ Α.Ε. Βλ. δημοσιευμένα στοιχεία της ΕΔΑ Θεσσαλίας Θεσσαλονίκης στην ηλεκτρονική Διεύθυνση https://www.edathess.gr/uploads/file/2715ed7193064735825363b7f4033798/%CE%9F%CE%9A%CE%A4%CE%A9%CE%92%CE%A1%CE%99%CE%9F%CE%A3_2020.pdf.

⁵⁴ [...].

⁵⁵ Ετήσια Έκθεση του Ινστιτούτου Ενέργειας Νοτιανατολικής Ευρώπης (IENE), Ο Ελληνικός Ενεργειακός Τομέας, 2020, σελ. 51 (https://www.iene.gr/articlefiles/iene_meleti_2020_final1.pdf).

⁵⁶ Ο.π. σελ. 55.

ΔΕΣΦΑ⁵⁷, αυτή αναμένεται να αυξηθεί, βάσει του βασικού σεναρίου, κατά +17% (από 4.965 bcm φυσικού αερίου το 2020 σε 5.821 bcm φυσικού αερίου το 2029). Η ζήτηση για ηλεκτροπαραγωγή το 2020 αναμένεται να υπερβεί, σύμφωνα με το βασικό σενάριο, το 60% της συνολικής ζήτησης. Σύμφωνα δε με το IENE⁵⁸, η ζήτηση εκτιμάται να ανέλθει σε υψηλότερα επίπεδα των αντίστοιχων εκτιμήσεων του ΔΕΣΦΑ, λόγω και της απολιγνιτοποίησης και της επέκτασης των δικτύων φυσικού αερίου στα αστικά κέντρα και στην περιφέρεια (σε επίπεδα των 8.0 bcm και άνω, αύξηση κατά 100%).

3.1.2 Πρόσβαση - Υποδομές

56. Η πρόσβαση σε πηγές εφοδιασμού και σε αναγκαία υποδομή είναι κρίσιμη για τη δραστηριοποίηση οποιουδήποτε θελήσει να εισέλθει στην ελληνική αγορά φ.α. Η εισαγωγή φυσικού αερίου στην Ελλάδα γίνεται μέσω των υφιστάμενων διασυνδέσεων Βουλγαρίας και Τουρκίας για το αέριο αγωγού και Ρεβυθούσας για το ΥΦΑ, με τη χρήση του Εθνικού Συστήματος Μεταφοράς.
57. Σημαντικές εξελίξεις έχουν λάβει χώρα το 2020 και αναμένονται και το 2021 σε έργα υποδομών φυσικού αερίου⁵⁹. Ένα εξ αυτών είναι και το έργο της υπόγειας αποθήκης Φυσικού Αερίου Νότιας Καβάλας⁶⁰, το οποίο αφορά στην αξιοποίηση του σχεδόν υπό εξάντληση υποθαλάσσιου κοιτάσματος φυσικού αερίου της Νοτίου Καβάλας ως υπόγειας αποθήκης φυσικού αερίου (UGS)⁶¹. Το εν λόγω κοιτάσμα, λόγω της γεωλογίας του, του μεγέθους του, της εγγύτητάς του με τη νότια δίοδο αγωγών, των υφιστάμενων υποδομών και της μοναδικότητας του στην Ελλάδα, καθίσταται ιδανικό για την προτεινόμενη χρήση.

⁵⁷ https://www.desfa.gr/userfiles/5fd9503d-e7c5-4ed8-9993-a84700d05071/f_%CE%9C%CE%B5%CE%BB%-CE%AD%CF%84%CE%B7%20%CE%91%CE%BD%CE%AC%CF%80%CF%84%CF%85%CE%BE%CE%B7%CF%82%202021-2030_GR.pdf.

⁵⁸ Ετήσια Έκθεση του Ινστιτούτου Ενέργειας Νοτιανατολικής Ευρώπης (IENE), Ο Ελληνικός Ενεργειακός Τομέας, 2020, σελ. 51.

⁵⁹ Ο Αγωγός Φυσικού Αερίου East Med (υπογράφηκε συμφωνία μεταξύ Ελλάδας, Κύπρου Ισραήλ και Ιταλίας στις αρχές του 2020, δεν έχει κατασκευαστεί), ο Αγωγός Φυσικού Αερίου TAP (ήδη ξεκίνησε λειτουργία εντός του 2020), ο Αγωγός Φυσικού Αερίου IGB (ελληνοβουλγαρικός αγωγός IGB) βρίσκεται σε στάδιο κατασκευής με προοπτική να είναι ολοκληρωμένος το 2021 και ο πλωτός σταθμός υποδοχής, προσωρινής αποθήκευσης και αεριοποίησης Υγροποιημένου Φυσικού Αερίου FSRU της Αλεξανδρούπολης, ο οποίος αναμένεται να λειτουργήσει το 2023. Σύμφωνα με την ΡΑΕ «.....[η] πρόσφατη αλλαγή από θέμα υποδομών είναι η έναρξη λειτουργίας του αγωγού TAP στο βόρειο κομμάτι της χώρας, όπου ελπίζουμε ότι αυτό δίνει δυνατότητα και σε άλλους προμηθευτές να εισάγουν αέριο στη χώρα. Για την ενοποίηση της ελληνικής αγοράς με την αγορά της Ιταλίας, κάτι που θέλαμε πάρα πολύ καιρό σαν χώρα να αρχίσουμε να δραστηριοποιούμαστε και με τις εξαγωγές και με τις εταιρίες του εξωτερικού.». Βλ. 88^η Συνεδρίαση της ΕΑ, Πρακτικά της 21^{ης} Δεκεμβρίου 2020, σελ. 15.

⁶⁰ Το κοιτάσμα «Νότιος Καβάλα» με επιφάνεια 5 km² βρίσκεται στον Κόλπο της Καβάλας, 11 km νότια του πετρελαϊκού κοιτάσματος του Πρίνου και σε βάθος 1.700 μέτρων. Βλ. <https://www.hradf.com/portfolio/view/26/south-kavala-natural-gas-storage>.

⁶¹ Βλ. την από 22.6.2020 σχετική πρόσκληση του ΤΑΙΠΕΔ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΕΚΔΗΛΩΣΗΣ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΘΕΣΗ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗΣ ΤΗΣ ΧΡΗΣΗΣ, ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ ΤΟΥ ΥΠΟΓΕΙΟΥ ΦΥΣΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ ΤΟΥ ΚΟΙΤΑΣΜΑΤΟΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ «ΝΟΤΙΑ ΚΑΒΑΛΑ» ΩΣ ΧΩΡΟΥ ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ. Βλ. <https://www.hradf.com/portfolio/view/26/south-kavala-natural-gas-storage>.

58. Σύμφωνα με το ΤΑΙΠΕΔ⁶², η Υπόγεια Αποθήκη της Νοτίου Καβάλας αποτελεί ενεργειακή υποδομή που θα ενισχύσει την ασφάλεια εφοδιασμού της Ελληνικής Αγοράς και θα βελτιώσει την διαχείριση του χαρτοφυλακίου των Προμηθευτών Φυσικού Αερίου. Η εν λόγω υποδομή θα συμβάλλει καθοριστικά στη βελτιστοποίηση της λειτουργίας του (εξισορρόπηση φορτίου, gas hub) και θα ενισχύσει την ενεργειακή ασφάλεια της αγοράς φυσικού αερίου (ασφάλεια εφοδιασμού) σε εθνικό αλλά και σε ευρωπαϊκό επίπεδο, προς όφελος του τελικού καταναλωτή. Στις 19.10.2020, το ΤΑΙΠΕΔ ανακοίνωσε ότι τρία ενδιαφερόμενα μέρη (China Machinery Engineering Co. Ltd. (CMEC) – Maison Group, Energean και ΔΕΣΦΑ – ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ) υπέβαλαν Εκδήλωση Ενδιαφέροντος για την ΥΑΦΑ της «Νότιας Καβάλας», με την Energean να έχει συνάψει συνεργασία με την Αιγυπτιακή East Gas⁶³.
59. Επιπλέον, το κανονιστικό και ρυθμιστικό πλαίσιο βελτιώθηκε σημαντικά με τις αποφάσεις της ΡΑΕ, ενισχύοντας την πρόσβαση στις υποδομές του ΕΣΦΑ με γνώμονα τις διατάξεις του Τρίτου Ενεργειακού Πακέτου και δίνοντας τη δυνατότητα στους Χρήστες του ΕΣΦΑ να δραστηριοποιηθούν στην αγορά φυσικού αερίου. Επιγραμματικά, οι σημαντικότερες αλλαγές που έγιναν στο κανονιστικό πλαίσιο κατά τη διάρκεια των τελευταίων οκτώ ετών (ήτοι από το χρόνο ανάληψης των Δεσμεύσεων της ΔΕΠΑ ενώπιον της ΕΑ) και βοήθησαν στην κατά τα ανωτέρω απελευθέρωση της αγοράς είναι οι εξής⁶⁴:
- Πλήρης εφαρμογή του συστήματος Εισόδου - Εξόδου που προβλέπεται στο ευρωπαϊκό πλαίσιο, παρέχοντας τη δυνατότητα δέσμευσης δυναμικότητας χωρίς να υπάρχει συσχετισμός εισόδου και εξόδου.
 - Απλοποίηση της διαδικασίας σύναψης σύμβασης μεταφοράς με την εισαγωγή της Σύμβασης - Πλαισίου.
 - Διενέργεια Δημοπρασιών για τη δέσμευση δυναμικότητας στα Σημεία Εισόδου «Σιδηρόκαστρο» και «Κήπου».
 - Τροποποίηση της διαδικασίας Ημερήσιου Προγραμματισμού, σε συμφωνία με τον Ευρωπαϊκό Κώδικα Εξισορρόπησης (Κανονισμός 312/2014), με την εισαγωγή τριάντα πέντε κύκλων επαναδηλώσεων, για τον καλύτερο προγραμματισμό Χρηστών και Διαχειριστή.
 - Παροχή Υπηρεσιών Μεταφοράς Φυσικού Αερίου σε Αδιάλειπτη Βάση με τη διαδικασία της Αντίστροφης Ροής.
 - Λειτουργία Βάθρου Εξισορρόπησης.
 - Δημιουργία Εικονικού Σημείου Συναλλαγών (μετεξέλιξη του Εικονικού Σημείου Δηλώσεων).

⁶² Ο.π.

⁶³ Σύμφωνα με την ΡΑΕ «..... είναι ένα έργο που ενδεχομένως θα υλοποιηθεί, αλλά αυτό θα γίνει σε ένα βάθος τριετίας, τετραετίας ίσως και περισσότερο. Δεν είναι καν αγωγός, είναι το υπόγειο κοίτασμα που υπάρχει, έχει βγει προς πώληση. Ακόμα και να ολοκληρωθεί η διαδικασία που θα γίνει μέσα στο 2021, γιατί είναι σε πολύ αρχικό στάδιο, μόνο οι μη δεσμευτικές προσφορές έχουν κατατεθεί, θα πάρει κάποιο χρόνο κατασκευής. Γι' αυτό λέμε ότι δεν θα γίνει μέσα στο 2021 και μεταφέρεται για πιο μετά [τ]ο 2025». Ωστόσο, κατά τη ΡΑΕ, το γεγονός ότι ο εν λόγω αγωγός θα ολοκληρωθεί σε βάθος πενταετίας δεν επηρεάζει καθόλου το συμπέρασμα της ότι η δέσμευση 3 που έχει αναλάβει η ΔΕΠΑ, δυνάμει της υπ' αριθ. 551/VI/2012 Απόφασης ΕΑ, θα πρέπει να αρθεί, γιατί έχει επιτελέσει το έργο της, για το οποίο είχε αρχικώς αποφασισθεί. Βλ. 88^η Συνεδρίαση της ΕΑ, Πρακτικά της 21^{ης} Δεκεμβρίου 2020, σελ. 15 και 22-23 και Ενότητα 4.2 της παρούσας.

⁶⁴ Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. 8191/21.9.2020 επιστολή της ΡΑΕ προς την ΕΑ.

- Προσφορά Ενδοημερήσιων Προϊόντων Δυναμικότητας στα Σημεία Διασύνδεσης μέσω Δημοπρασιών.
- Ενεργοποίηση δυνατότητας ενδοημερήσιας δέσμευσης Δυναμικότητας στην Αγία Τριάδα (από 1^η Αυγούστου 2020).

60. Επιπλέον, ειδικά για το πλαίσιο πρόσβασης στην εγκατάσταση ΥΦΑ, τροποποιήθηκε η διαδικασία του ετήσιου προγραμματισμού εκφορτώσεων φορτίων ΥΦΑ στη Ρεβυθούσα. Το νέο πλαίσιο περιλαμβάνει τη διεξαγωγή δημοπρασιών για τη δέσμευση χρονοπαραθύρων (slots) για την εισαγωγή φορτίων ΥΦΑ που ταυτόχρονα ισοδυναμεί με δέσμευση δυναμικότητας στις δεξαμενές και δυναμικότητα αεριοποίησης, με οικονομικές συνέπειες στους χρήστες ανεξάρτητα με το αν θα χρησιμοποιήσουν την εν λόγω δυναμικότητα. Το νέο πλαίσιο πρόκειται να εφαρμοστεί για τον ετήσιο προγραμματισμό εκφορτώσεων ΥΦΑ του 2021⁶⁵.
61. Περαιτέρω, οι δεσμεύσεις που ανέλαβε η ΔΕΠΑ ενώπιον της Επιτροπής Ανταγωνισμού, αποτέλεσαν σημαντικό βήμα για την απελευθέρωση της αγοράς φυσικού αερίου στη χώρα. Τα μέτρα που υιοθετήθηκαν βοήθησαν στην ανεξάρτηση των πελατών από τη ΔΕΠΑ, όπως επίσης και στη δραστηριοποίηση εναλλακτικών προμηθευτών, μέσω του μηχανισμού διάθεσης ποσοτήτων με ηλεκτρονικές δημοπρασίες.
62. Πράγματι, από τις απαντήσεις των ανταγωνιστών της ΔΕΠΑ σχετικά με τις συμβάσεις προμήθειας φ.α. μέσω εισαγωγών προκύπτει ότι, πλην της ΔΕΠΑ, τέσσερις (4) από τις έξι (6) εταιρίες εισάγουν φ.α. αγωγού. Συγκεκριμένα η [...] έχει σε ισχύ μακροχρόνια σύμβαση με τη [...]⁶⁶, [...]. Η [...] έχει συνάψει συμβάσεις προμήθειας φ.α. αγωγού με τις [...]⁶⁷ και [...]⁶⁸. Σημειώνεται ότι η σύμβαση της εταιρίας με τη [...] έχει ημερομηνία λήξης στις [...], ενώ με τον [...] προμηθευτή έχει συνάψει [...] συμβάσεις από [...]. Περαιτέρω, η [...] πραγματοποίησε εισαγωγές φ.α. αγωγού τα έτη [...] από τη [...] ([...])⁶⁹ και η [...] προμηθεύεται φ.α. αγωγού από το [...] από την [...] μέσω [...] συμβάσεων⁷⁰.
63. Ωστόσο, σημαντικό ρόλο στην ανάπτυξη της αγοράς διαδραμάτισε η αναβάθμιση του τερματικού σταθμού ΥΦΑ στη Ρεβυθούσα, που ολοκληρώθηκε στα τέλη του Νοεμβρίου του 2018, αυξάνοντας κατά 70% την αποθηκευτική ικανότητα των εγκαταστάσεων (με την προσθήκη τρίτης δεξαμενής χωρητικότητας 95.000 κυβικών μέτρων, αυξάνοντας με αυτόν τον τρόπο την εγγυημένη χωρητικότητα της Ρεβυθούσας στα 220,000 κυβικά μέτρα) και κατά 40% τον ρυθμό αεριοποίησης του ΥΦΑ. Στο πλαίσιο της αναβάθμισης, προβλέπεται η περαιτέρω επέκταση των λιμενικών εγκαταστάσεων, ώστε να μπορούν να ελλιμενισθούν πλοία μεταφοράς ΥΦΑ, χωρητικότητας φορτίου έως 260.000 κυβικών μέτρων. Προς την ίδια κατεύθυνση αναμένεται να συμβάλει και ο πλωτός τερματικός σταθμός ΥΦΑ ή FSRU στην

⁶⁵ Βλ. την υπ' αριθ. 1513/2020 Απόφαση ΡΑΕ.

⁶⁶ Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή.

⁶⁷ [...].

⁶⁸ Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή.

⁶⁹ Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή.

⁷⁰ Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή.

Αλεξανδρούπολη, που αναμένεται να ολοκληρωθεί το 2023. Το FSRU θα διαθέτει αποθηκευτικούς χώρους 170.000 κυβικών μέτρων και θα συνδέεται με αγωγό με το εθνικό σύστημα φυσικού αερίου, για να αποτελέσει το τέταρτο σημείο εισαγωγής φ.α. στην Ελλάδα και στη Νοτιοανατολική Ευρώπη. Το έργο αυτό αναμένεται να λειτουργεί συμπληρωματικά με τον διασυνδεδημένο αγωγό φυσικού αερίου Ελλάδας Βουλγαρίας (IGB), η κατασκευή του οποίου ξεκίνησε το 2019 και αναμένεται να ολοκληρωθεί το 2021. Το σημείο εισόδου του αγωγού θα βρίσκεται στην Κομοτηνή και εξόδου στη Stara Zagora στη Βουλγαρία⁷¹.

64. Η βελτίωση των εγκαταστάσεων ΥΦΑ επέτρεψε στις εταιρίες – πελάτες/ανταγωνιστές της ΔΕΠΑ που δεν διαθέτουν τη διαπραγματευτική ικανότητα της ίδιας, η οποία της επιτρέπει να συνάψει διμερείς συμβάσεις με τους ανάντη προμηθευτές με ανταγωνιστικούς όρους (ποσοτήτων-τιμών) να πραγματοποιούν άμεσες εισαγωγές φ.α⁷². Κατά συνέπεια, πλέον δεν είναι δύσκολο για κάποιον υφιστάμενο ή δυνητικό ανταγωνιστή της ΔΕΠΑ να μπορέσει να προσφέρει αέριο με τους ίδιους ή πιο ανταγωνιστικούς όρους σε σχέση με το αυξημένης ευελιξίας αέριο της ΔΕΠΑ, η οποία, ως εδραιωμένος εισαγωγέας φυσικού αερίου και προμηθευτής χονδρικής, διατηρεί κρίσιμες ποσότητες, μεγάλη δυναμικότητα και ευελιξία να παραδίδει τις απαραίτητες ποσότητες φυσικού αερίου κατά τη διάρκεια του έτους, συμπεριλαμβανόμενης της χειμερινής περιόδου, κατά την οποία η ζήτηση για φυσικό αέριο κορυφώνεται.
65. Η δραστηριοποίηση περισσότερων εισαγωγέων προκύπτει και από τα στοιχεία που συνέλεξε η ΓΔΑ από τον ΔΕΣΦΑ αναφορικά με τη δέσμευση μεταφορικής ικανότητας από τους εισαγωγείς ανά σημείο εισόδου του ΕΣΦΑ (Σιδηρόκαστρο, Κήποι, Αγ. Τριάδα)⁷³. Από τα εν λόγω στοιχεία προκύπτουν τα ακόλουθα: i). Στο Σιδηρόκαστρο, πέρα από τη ΔΕΠΑ, έχουν δεσμεύσει δυναμικότητα από το 2012 (οπότε και ελήφθησαν οι δεσμεύσεις της ΔΕΠΑ) και εντεύθεν και οι [...] και [...] ii). Στους Κήπους από το 2012 και εντεύθεν έχει δεσμεύσει δυναμικότητα, πέρα από τη ΔΕΠΑ, και [...] και iii). Στην Αγία Τριάδα (σταθμός ΥΦΑ Ρεβυθούσας) από το 2012 και εντεύθεν έχουν δεσμεύσει δυναμικότητα, πέρα από τη ΔΕΠΑ, και οι [...] και [...].

3.1.3 Πηγές φυσικού αερίου - Εξέλιξη τιμών

66. Σύμφωνα με τον ΔΕΣΦΑ, το πρώτο εννιάμηνο του 2020 οι εισαγωγές ΥΦΑ αποτέλεσαν το 48% των συνολικών εισαγόμενων ποσοτήτων φ.α. στην ελληνική επικράτεια, δηλαδή σχεδόν το μισό⁷⁴, ενώ το πρώτο εξάμηνο του 2020, όπως διακρίνεται στον πίνακα 3, το αντίστοιχο ποσοστό ΥΦΑ ήταν 54,54%.

⁷¹ Ετήσια Έκθεση του Ινστιτούτου Ενέργειας Νοτιοανατολικής Ευρώπης (IENE), Ο Ελληνικός Ενεργειακός Τομέας, 2020, σελ. 14.

⁷² Βλ. ωστόσο και ανωτέρω σχετικά με τις διμερείς συμβάσεις που έχουν πλέον συνάψει με τους ανάντη προμηθευτές φ.α. και λοιπές εταιρίες.

⁷³ Βλ. την υπ' αριθ. 10292/2.12.2020 επιστολή παροχής στοιχείων του ΔΕΣΦΑ προς τη ΓΔΑ και το Παράρτημα 5ii αυτής.

⁷⁴ Βλ. επίσημη ιστοσελίδα ΔΕΣΦΑ, <https://www.desfa.gr/press-center/press-releases/stoixeia-desfa-gia-thn-katanalwsh-fysikoy-aerioy-to-prwto-eniamhno-toy-2020>, ημερομηνία πρόσβασης 8.12.2020.

67. Σχετικά με τα προηγούμενα έτη, σε ερώτηση της ΓΔΑ σχετικά με το ποσοστό που αντιπροσωπεύει το ΥΦΑ σε σχέση με τη συνολική εισαγόμενη ποσότητα φυσικού αερίου στην ελληνική αγορά, ο ΔΕΣΦΑ παρέθεσε τα ακόλουθα στοιχεία⁷⁵:

Πίνακας 3: Τελικές Κατανομές Ποσοτήτων Χρηστών Μεταφοράς στα Σημεία Εισόδου [kWh], 2012 - 2020 (α' εξάμηνο)

ΕΤΟΣ	ΑΓΙΑ ΤΡΙΑΔΑ	ΚΗΠΟΙ	ΣΙΔΗΡΟΚΑΣΤΡΟ	ΣΥΝΟΛΟ	ΥΦΑ
2012	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2013	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2014	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2015	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2016	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2017	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2018	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2019	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2020 (α' εξ.)	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]

Πηγή: ΔΕΣΦΑ

68. Ως βασικοί λόγοι που οδήγησαν στην κατακόρυφη αύξηση της συμμετοχής του ΥΦΑ στο μίγμα του 2019 αναφέρονται η πλήρης εμπορική λειτουργία του τερματικού σταθμού ΥΦΑ στην Ρεβυθούσα μετά και τη 2^η φάση αναβάθμισης του Δεκεμβρίου του 2018 και η σημαντική μείωση των διεθνών τιμών στην αγορά spot ΥΦΑ σε σχέση με το 2018⁷⁶.
69. Το φ.α. που εισάγεται και από τα τρία σημεία εισόδου (Κήποι, Σιδηρόκαστρο και Αγία Τριάδα⁷⁷) θεωρείται ότι ανήκει στην ίδια προϊοντική αγορά, καθώς έχει τα ίδια ποιοτικά χαρακτηριστικά.
70. Από τα στοιχεία που συγκεντρώνει η ΡΑΕ σχετικά με τις τιμές εισαγωγής φυσικού αερίου, προκύπτει σημαντική μείωση των τιμών το 2020 σε σχέση με το 2019⁷⁸. Ειδικότερα, το δεύτερο τρίμηνο του 2020, η μείωση των τιμών ανήλθε σε ποσοστό 68% σε σχέση με το δεύτερο τρίμηνο του 2019, ενώ ακόμη και μέσα στο ίδιο έτος (2020) η μείωση είναι σημαντική, καθώς οι τιμές του δεύτερου τριμήνου του 2020 παρουσιάζουν μείωση κατά 50% σε σχέση με τις τιμές του πρώτου τριμήνου. Καθοριστικός παράγοντας στη διαμόρφωση αυτής της τάσης αποτελεί η αυξανόμενη συμμετοχή του ΥΦΑ στο ενεργειακό μείγμα της χώρας, με αντίστοιχα ιδιαίτερα ελκυστικές τιμές, αλλά και η μείωση των τιμών αερίου αγωγού, καθώς τα συμβόλαια προμήθειας αγωγού που προσφέρονται πια στους προμηθευτές συσχετίζουν την τιμή πώλησης με τις τιμές που διαμορφώνονται σε εικονικά σημεία συναλλαγών με μεγάλη ρευστότητα (π.χ. TTF⁷⁹). [...] ⁸⁰ [...]. Επιπλέον, η τιμή της σύμβασης

⁷⁵ Βλ. Παράρτημα 7 της υπ' αριθ. πρωτ. 8250/22.9.2020 επιστολής του ΔΕΣΦΑ.

⁷⁶ Βλ. Ετήσια Έκθεση του Ινστιτούτου Ενέργειας Νοτιοανατολικής Ευρώπης (IENE), Ο Ελληνικός Ενεργειακός Τομέας, 2020, σελ. 52.

⁷⁷ Στο σημείο Αγία Τριάδα εισάγεται στον αγωγό το υγροποιημένο φ.α. που έχει εισαχθεί από τις λιμενικές εγκαταστάσεις της Ρεβυθούσας ως ΥΦΑ.

⁷⁸ Βλ. την υπ' αριθμ. πρωτ. 8191/21.9.2020 απαντητική επιστολή της ΡΑΕ.

⁷⁹ Το TTF (Title Transfer Facility ή Ταμείο Μεταφοράς Τίτλων) είναι ένα εικονικό σημείο διαπραγμάτευσης/συναλλαγών φυσικού αερίου στην Ολλανδία, οι τιμές του οποίου έχουν καταστεί τα βασικά τιμολόγια αναφοράς της χονδρεμπορικής αγοράς φυσικού αερίου για όλη την υπόλοιπη Ευρώπη. Βλ.

προμήθειας της ΔΕΠΑ με τη ΒΟΤΑΣ έχει μειωθεί σημαντικά, έπειτα από απόφαση διαιτητικού δικαστηρίου για θέμα τιμής, το οποίο είχαν παραπέμψει οι δύο εταιρίες.

71. Ειδικά για τις χαμηλές τιμές ΥΦΑ, η ΡΑΕ αναφέρει⁸¹ ως χαρακτηριστικό το γεγονός ότι ενώ το 2017 και το 2018 μόνο δύο Χρήστες εισήγαγαν φορτία ΥΦΑ στον τερματικό σταθμό της Ρεβυθούσας (η [...] και [...]), το 2019 δραστηριοποιήθηκαν στις εισαγωγές ΥΦΑ επτά εταιρίες, με τα ποσοστά τεσσάρων εξ αυτών να ξεπερνούν το [...] % ([...]), ενώ το πρώτο εξάμηνο του 2020, έξι εταιρίες πραγματοποίησαν εισαγωγές ΥΦΑ, τα μερίδια των οποίων έχουν ως εξής: [...].
72. Στο διάγραμμα που ακολουθεί, σύμφωνα με την από 17.6.2020 ανακοίνωση της ΡΑΕ⁸², παρουσιάζεται (α) η μεσοσταθμική τιμή εισαγωγής (ΜΤΕ), ανά μήνα, για το διάστημα Απρίλιος 2017 – Μάρτιος 2020 βάσει των στοιχείων που καταγράφηκαν κατά δήλωση των εισαγωγέων, καθώς και (β) η εξέλιξη της μηνιαίας μεσοσταθμικής τιμής εισαγωγής σε σχέση με την ημερήσια τιμή αερίου εξισορρόπησης (ΗΤΑΕ) για το χρονικό διάστημα Οκτώβριος Απρίλιος 2017 – Ιούνιος 2018, την τιμή αναφοράς αερίου εξισορρόπησης (ΤΑΑΕ), την οριακή τιμή αγοράς αερίου εξισορρόπησης (ΟΤΑΑΕ) και την οριακή τιμή πώλησης αερίου Εξισορρόπησης (ΟΤΠΑΕ) για το χρονικό διάστημα Ιούλιος 2018 – Μάρτιος 2020.

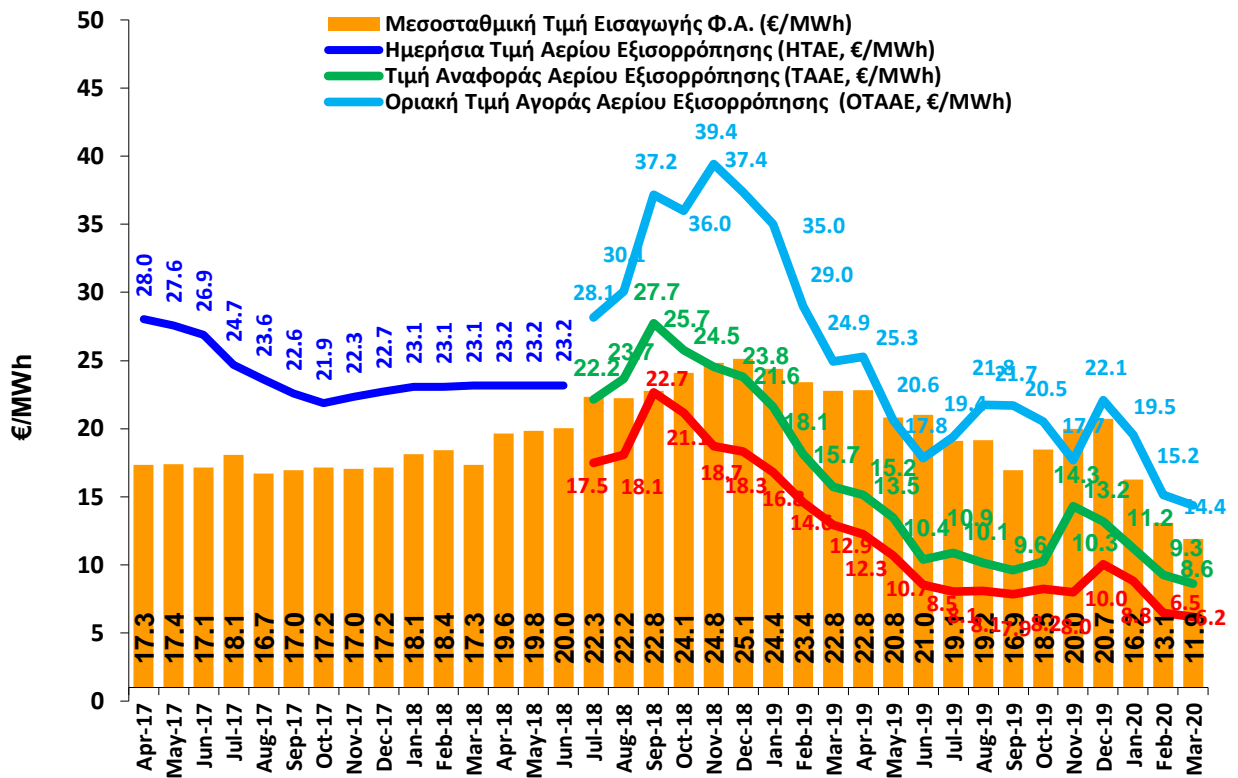
Διάγραμμα 1. Εξέλιξη Μεσοσταθμικής Τιμής Εισαγωγής, Απρίλιος 2017-Μάρτιος 2020

ιστοσελίδα ZENITH, https://www.zenith.gr/uploads/file/7cb92181ba484fdb92967ae0eea0b2b4/TTF_info_updated.pdf, ημερομηνία πρόσβασης 09.12.2020.

⁸⁰ Βλ. <https://www.powernext.com/spot-market-data>.

⁸¹ Στην υπ' αριθ. πρωτ. 8191/21.09.2020 επιστολή της.

⁸² Βλ. http://www.rae.gr/site/categories_new/gas/market/wholesale_gr/170620.csp?viewMode=normal.

Πηγή: PAE

73. Όπως προκύπτει από την εξέλιξη των τιμών, καταγράφηκε σημαντική μείωση το έτος 2019 (σε ποσοστό -18%), η οποία οφείλεται στην αυξημένη συμμετοχή ΥΦΑ και τις σημαντικές μειώσεις τιμών στην αγορά φορτίων spot ΥΦΑ, ενώ η μείωση των τιμών συνεχίζεται και στις αρχές του 2020⁸³.

3.1.4 Εμπορική σχέση μεταξύ των εταιριών

74. Παράλληλα με την αγορά των εισαγωγών, έχει αναπτυχθεί και η αγορά μεταπώλησης μεταξύ των εταιριών που δραστηριοποιούνται στην ελληνική επικράτεια. Στον πίνακα 4 που

⁸³ Τα στοιχεία των τιμών ανακοινώνονται στην ιστοσελίδα του Διαχειριστή του Εθνικού Συστήματος Φυσικού Αερίου (ΔΕΣΦΑ). Αέριο Εξισορρόπησης: Η Ποσότητα Φυσικού Αερίου που εισάγεται στο Ε.Σ.Μ.Φ.Α. ή παραλαμβάνεται από το ΕΣΜΦΑ, στο πλαίσιο Πράξης Εξισορρόπησης που διενεργεί ο Διαχειριστής, με στόχο την ισορροπία παραλαβών / παραδόσεων Φυσικού Αερίου στο Εθνικό Σύστημα Μεταφοράς και τη διασφάλιση της ασφαλούς, ομαλής και αποδοτικής λειτουργίας αυτού.

Ημερήσια Τιμή Αερίου Εξισορρόπησης (ΗΤΑΕ): Το μοναδιαίο τίμημα του Αερίου Εξισορρόπησης, όπως εγκρίνεται από τη PAE και δημοσιεύεται από το Διαχειριστή

Τιμή αναφοράς αερίου εξισορρόπησης (ΤΑΑΕ): Ως Τιμή Αναφοράς Αερίου Εξισορρόπησης για μία Ημέρα (d), ορίζεται η ημερήσια τιμή παράδοσης Φυσικού Αερίου κατά την Ημέρα (d) μίας αγοράς Φυσικού Αερίου ή ο αριθμητικός μέσος όρος των ημερήσιων τιμών παράδοσης Φυσικού Αερίου κατά την Ημέρα (d) μίας ομάδας αγορών Φυσικού Αερίου στην Ευρωπαϊκή Ένωση, οι οποίες χαρακτηρίζονται από συνθήκες αυξημένης ρευστότητας συναλλαγών.

Η Οριακή Τιμή Αγοράς Αερίου Εξισορρόπησης (ΟΤΑΑΕ) και η Οριακή Τιμή Πώλησης Αερίου Εξισορρόπησης (ΟΤΠΑΕ) για την Ημέρα (d) υπολογίζονται σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 53Α του Κώδικα Διαχείρισης του Εθνικού Συστήματος Φυσικού Αερίου (ΦΕΚ Β' 788/7.3.2018).

ακολουθεί διακρίνονται οι σχέσεις αγοράς ή/και πώλησης φ.α. μεταξύ των εταιριών που δραστηριοποιούνται στη χονδρική προμήθεια φ.α.⁸⁴

Πίνακας 4: Η αγορά / πώληση φ.α. μεταξύ των εταιριών που δραστηριοποιούνται στη πώληση φ.α. σε επίπεδο χονδρικής προμήθειας

ΕΤΑΙΡΙΑ	ΔΕΠΑ	ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ	ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ GAS	ELPEDISON	ΗΡΩΝ	ΔΕΗ	ΜΟΤΟΡ ΟΪΛ	ZENITH
[...]		[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]

Σημείωση: Π= πώληση, Α= Αγορά, Π/Α= Πώληση και Αγορά (περιλαμβάνονται οι εταιρίες των ομίλων).
Η ανάγνωση του πίνακα ξεκινά από την πρώτη στήλη, π.χ. η [...] πωλεί και αγοράζει από [...].

Πηγή: Οι απαντήσεις των εταιριών, Επεξεργασία στοιχείων: ΓΔΑ

75. Παράλληλα οι εταιρίες [...] [...] και [...] πραγματοποιούν και εξαγωγές φ.α.

3.2 ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΓΟΡΑΣ ΠΡΟΜΗΘΕΙΑΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ - ΜΕΡΙΔΙΑ ΑΓΟΡΑΣ

3.2.1 Αγορά Χονδρικής Προμήθειας Φυσικού Αερίου

76. Όπως αναφέρεται στην υπ' αριθ. 672/2018 Απόφαση της Ε.Α.⁸⁵, η ελληνική αγορά χονδρικής προμήθειας φυσικού αερίου αφορά στην προμήθεια από εισαγωγείς ή/και χονδρεμπόρους που προτίθενται να μεταπωλήσουν φυσικό αέριο σε άλλους χονδρέμπορους ή/και προμηθευτές επόμενης βαθμίδας ή/και προμηθευτές λιανικής⁸⁶. Επομένως, η αγορά χονδρικής προμήθειας διακρίνεται:

- α) Στην πρωτογενή αγορά εισαγωγής και προμήθειας φυσικού αερίου, όπου δραστηριοποιούνται οι εισαγωγείς/χονδρέμποροι που εισάγουν φυσικό αέριο από παραγωγούς/χονδρεμπόρους εκτός επικράτειας και το μεταπωλούν σε χονδρέμπορους εντός της ελληνικής επικράτειας, και
- β) Στη δευτερογενή αγορά χονδρικής προμήθειας φυσικού αερίου, όπου δραστηριοποιούνται οι χονδρέμποροι που προμηθεύονται φυσικό αέριο από τους ως άνω εισαγωγείς (συμπεριλαμβανομένων των δημοπρασιών της ΔΕΠΑ), προκειμένου να το πωλήσουν σε μικρότερους προμηθευτές⁸⁷.

⁸⁴ Περιορισμένη δραστηριότητα στη μεταπώληση σημειώνει η [...], η οποία έχει μεταπωλήσει μόνο στην [...], ενώ προμηθεύεται από [...].

⁸⁵ Βλ. σχετικά <https://www.epant.gr/apofaseis-gnomodotiseis/item/821-apofasi-672-2018.html>, σκ. 108.

⁸⁶ Στην εν λόγω αγορά περιλαμβάνεται η δραστηριότητα της εμπορίας («gas trading»), όπως αυτή ορίζεται στις Αποφάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

⁸⁷ Περαιτέρω ως αγορά λιανικής προμήθειας φυσικού αερίου σύμφωνα με την υπ' αριθ. 672/2018 Απόφαση ΕΑ (βλ. Ενότητα VI.1.3.2 της Απόφασης), ορίζεται η προμήθεια φυσικού αερίου σε τελικούς καταναλωτές, η οποία διακρίνεται περαιτέρω στις εξής υποαγορές:

77. Ως σχετική γεωγραφική αγορά για την προμήθεια φυσικού αερίου σε επίπεδο χονδρικής (και για τις δύο επιμέρους αγορές αυτής) ορίζεται η ελληνική επικράτεια⁸⁸.

3.2.1.1 Εισαγωγές φυσικού αερίου

78. Εισαγωγές φυσικού αερίου πραγματοποιούνται, εκτός από τη ΔΕΠΑ, από τις εταιρίες [...]. Στους πίνακες 5 & 6 εμφανίζονται οι εισαγωγές φυσικού αερίου (αγωγού και ΥΦΑ), που πραγματοποίησε η ΔΕΠΑ και οι ανταγωνιστές της, κατά τα έτη 2015 – 2020 (α' εξάμηνο), καθώς και τα αντίστοιχα ποσοστά συμμετοχής, ανά εταιρία, στο σύνολο των εισαγωγών⁸⁹.

Πίνακας 5: Εισαγωγές σε ποσότητα (kWh) κατά τα έτη 2015 – 2020 (α' εξάμηνο)

Εισαγωγέας	2015	2016	2017	2018	2019	2020 α'εξ.
[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
[...] ⁹⁰	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Σύνολο	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]

Πηγή: Απαντήσεις εταιριών, Επεξεργασία στοιχείων: ΓΔΑ

Πίνακας 6: Ποσοστιαία κατανομή εισαγωγών κατά τα έτη 2015 – 2020 (α' εξάμηνο)

Εισαγωγέας	2015 (%)	2016 (%)	2017 (%)	2018 (%)	2019 (%)	2020 α'εξ. (%)
[...]	[85-95%]	[95-100%]	[75-85%]	[65-75%]	[35-45%]	[25-35%]

α) Προμήθεια σε ηλεκτροπαραγωγούς, ήτοι κατόχους άδειας ηλεκτροπαραγωγής, οι οποίοι χρησιμοποιούν φυσικό αέριο για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας,

β) Προμήθεια σε μεγάλους βιομηχανικούς πελάτες, ήτοι πελάτες που προμηθεύονται φυσικό αέριο για βιομηχανική χρήση, με πραγματική κατανάλωση μεγαλύτερη των 100 GWh ανά έτος,

γ) Προμήθεια σε μεσαίους βιομηχανικούς πελάτες, ήτοι πελάτες που προμηθεύονται φυσικό αέριο για βιομηχανική χρήση, με πραγματική κατανάλωση μεγαλύτερη των 2,2 GWh και μικρότερη των 100 GWh ανά έτος, μικρούς βιομηχανικούς πελάτες, ήτοι πελάτες που προμηθεύονται φυσικό αέριο για βιομηχανική χρήση, με πραγματική κατανάλωση μικρότερη των 2,2 GWh ανά έτος και εμπορικούς πελάτες,

δ) Προμήθεια σε οικιακούς πελάτες, ήτοι πελάτες που προμηθεύονται φυσικό αέριο για οικιακή χρήση.

Η σχετική γεωγραφική αγορά της προμήθειας φυσικού αερίου σε επίπεδο λιανικής θεωρείται ότι περιλαμβάνει το σύνολο της ελληνικής επικράτειας, όπου οι δραστηριοποιούμενες επιχειρήσεις ανταγωνίζονται μεταξύ τους υπό επαρκώς ομοιογενείς συνθήκες ανταγωνισμού.

⁸⁸ Βλ. σχετικά την υπ' αριθ. 672/2018 Απόφαση ΕΑ, σκ. 112.

⁸⁹ Βλ. και υπ' αριθ. 672/2018 Απόφαση ΕΑ, Ενότητα VII.3, Πίνακας 3. Τα στοιχεία σχετικά με τα έτη 2015 – 2017 προσκομίστηκαν από τις εταιρίες στο πλαίσιο της εξέτασης της από 16.7.2018 γνωστοποιηθείσας συγκέντρωσης που αφορούσε στην απόκτηση αποκλειστικού ελέγχου από τη ΔΕΠΑ επί των εταιριών (α) ΕΤΑΙΡΙΑ ΠΡΟΜΗΘΕΙΑΣ ΑΕΡΙΟΥ ΑΤΤΙΚΗΣ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ και (β) ΕΤΑΙΡΙΑ ΔΙΑΝΟΜΗΣ ΑΕΡΙΟΥ ΑΤΤΙΚΗΣ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ.

⁹⁰ [...]

Εισαγωγέας	2015 (%)	2016 (%)	2017 (%)	2018 (%)	2019 (%)	2020 α'εξ. (%)
[...]	[5-10%]	[0-5%]	[5-10%]	[5-10%]	[35-45%]	[35-45%]
[...]	[0-5%]	[0-5%]	[0-5%]	[0-5%]	[5-10%]	[10-15%]
[...]	[0-5%]	[0-5%]	[0-5%]	[0-5%]	[0-5%]	[0-5%]
[...]	[0-5%]	[0-5%]	[15-25%]	[15-25%]	[10-15%]	[5-10%]
[...]	[0-5%]	[0-5%]	[0-5%]	[0-5%]	[0-5%]	[5-10%]
[...]	[0-5%]	[0-5%]	[0-5%]	[0-5%]	[0-5%]	[0-5%]
[...]	[0-5%]	[0-5%]	[0-5%]	[0-5%]	[0-5%]	[0-5%]
[...]	[0-5%]	[0-5%]	[0-5%]	[0-5%]	[0-5%]	[0-5%]
Σύνολο	100	100	100	100	100	100

Πηγή: Απαντήσεις εταιριών, Επεξεργασία στοιχείων: ΓΔΑ

79. Όπως προκύπτει από τα στοιχεία των πινάκων 5 & 6, το ποσοστό/μερίδιο αγοράς των εισαγωγών της ΔΕΠΑ επί του συνόλου των εισαγωγών φυσικού αερίου στην ελληνική αγορά μειώνεται διαχρονικά, καθώς δραστηριοποιούνται νέοι εισαγωγείς, με σημαντικότερες τις εταιρίες [...] και [...]. Έτσι, κατά την πενταετία 2015 - 2019, παρότι η ΔΕΠΑ κατέχει την πρώτη θέση καθόλη τη διάρκεια αυτής, το ποσοστό των εισαγωγών της μειώθηκε σημαντικά, από [85-95] σε [35-45%] (ήτοι σημειώνοντας μείωση κατά [55-65%]), ενώ, αντίθετα καταγράφηκε αξιοσημείωτα υψηλή αύξηση του ποσοστού των εισαγωγών της δεύτερης, κατά σειρά, εταιρίας [...] από [5-10%] σε [35-45%] (ήτοι σημειώνοντας αύξηση κατά [...]%). Το πρώτο, δε, εξάμηνο του 2020, το ποσοστό της ΔΕΠΑ επί των συνολικών εισαγωγών φυσικού αερίου ανέρχεται σε [25-35%], ενώ το ποσοστό της [...] σε [35-45%].

80. Αντίστοιχη είναι και η εκτίμηση των μεριδίων από τη ΡΑΕ, όπως αυτά παρατίθενται στον πίνακα 7 για τη χρονική περίοδο 2015 - 2020 (α' εξάμηνο):

Πίνακας 7: Μεριδία εισαγωγών φυσικού αερίου (αγωγού και ΥΦΑ), κατά τα έτη 2015 – 2020 (α' εξάμηνο) - εκτίμηση ΡΑΕ

Εταιρία	2015	2016	2017	2018	2019	2020 (α'εξ.)
[...]	[85-95%]	[95-100%]	[75-85%]	[65-75%]	[35-45%]	[25-35%]
[...]	[0-5%]	[0-5%]	[0-5%]	[5-10%]	[35-45%]	[35-45%]
[...]	[5-10%]	[0-5%]	[0-5%]	[0-5%]	[0-5%]	[0-5%]
[...]	[0-5%]	[0-5%]	[15-25%]	[15-25%]	[10-15%]	[5-10%]
[...]	[0-5%]	[0-5%]	[0-5%]	[0-5%]	[0-5%]	[5-10%]
[...]	[0-5%]	[0-5%]	[0-5%]	[0-5%]	[0-5%]	[0-5%]
[...]	[0-5%]	[0-5%]	[0-5%]	[0-5%]	[0-5%]	[0-5%]
[...]	[0-5%]	[0-5%]	[0-5%]	[0-5%]	[5-10%]	[10-15%]

Πηγή: Η υπ' αριθ. πρωτ. 8191/21.9.2020 απαντητική επιστολή της ΡΑΕ

81. Στους πίνακες 8 και 9 που ακολουθούν, παρουσιάζεται ο ανωτέρω υπολογισμός των εισαγωγών φυσικού αερίου που πραγματοποίησε η ΔΕΠΑ και οι ανταγωνιστές της, κατά τα έτη 2015 – 2020 (α' εξάμηνο), καθώς και τα αντίστοιχα ποσοστά συμμετοχής, ανά εταιρία,

Εταιρία	2015 (%)	2016 (%)	2017 (%)	2018 (%)	2019 (%)	2020 α' εξ. (%)
Σύνολο	100	100	100	100	100	100

Πηγή: Απαντήσεις εταιριών, Επεξεργασία στοιχείων: ΓΔΑ

84. Όπως φαίνεται και στους πίνακες 10 & 11, έως και το 2015, η ΔΕΠΑ ήταν η μοναδική εταιρία που δραστηριοποιούνταν στην αγορά χονδρικής προμήθειας φυσικού αερίου. Από το 2016 και μετά παρατηρείται είσοδος νέων και πολλών ανταγωνιστών και το μερίδιο αγοράς της ΔΕΠΑ μειώνεται, ακολουθώντας πτωτική πορεία από το 2015, καταλήγοντας το 2019 σε [35-45%] (μείωση κατά [55-65%]). Αντίθετα, ενισχύονται τα μερίδια αγοράς των κυριότερων ανταγωνιστών της, [...] και [...], ανερχόμενα το 2019 σε [25-35%] και [10-15%], αντίστοιχα. Κατά το πρώτο εξάμηνο του 2020, τα μερίδια αγοράς της ΔΕΠΑ και των δύο προαναφερθεισών εταιριών είναι περίπου ισοδύναμα και ανέρχονται σε [15-25%] (ΔΕΠΑ), [15-25%] ([...]) και [15-25%] ([...]).

3.2.1.2.1 Πρωτογενής αγορά χονδρικής προμήθειας φυσικού αερίου

85. Όπως αναφέρεται στην σκ. 77 ανωτέρω, η αγορά της χονδρικής προμήθειας φυσικού αερίου μπορεί να διακριθεί περαιτέρω μεταξύ της πρωτογενούς (εισαγωγή – προμήθεια) και της δευτερογενούς αγοράς (μεταπώληση). Στους πίνακες 12 και 13 που ακολουθούν παρουσιάζονται οι ποσότητες φυσικού αερίου που πωλήθηκαν σε επίπεδο χονδρικής από εισαγωγείς και τα αντίστοιχα μερίδια αγοράς τους, κατά τη χρονική περίοδο 2015 – 2020 (α' εξάμηνο)⁹⁵.

Πίνακας 12: Χονδρικές πωλήσεις φυσικού αερίου εισαγωγέων σε ποσότητα (kWh) τα έτη 2015 – 2020 (α' εξάμηνο)

Εισαγωγέας	2015	2016	2017	2018	2019	2020 α' εξ.
[...] ⁹⁶	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Σύνολο	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]

Πηγή: Απαντήσεις εταιριών, Επεξεργασία στοιχείων: ΓΔΑ

Πίνακας 13: Μερίδια αγοράς στην πρωτογενή αγορά χονδρικής προμήθειας φ.α. εισαγωγέων τα έτη 2015 – 2020 (α' εξάμηνο)

⁹⁵ Βλ. υποσημείωση 92, Πίνακα 6.

⁹⁶ Για τα έτη 2017 - 2020, οι πωλήσεις της ΔΕΠΑ στην πρωτογενή αγορά χονδρικής προμήθειας φυσικού αερίου έχουν υπολογιστεί, κατ' έτος, ως το άθροισμα των ποσοτήτων που δήλωσαν οι χονδρέμποροι ότι προμηθεύτηκαν από την εταιρία, εξαιρουμένων των ποσοτήτων που προμηθεύτηκαν μέσω Δημοπρασιών και της θυγατρικής Φυσικό Αέριο Αττικής. Καθώς μέρος των ποσοτήτων που αγοράστηκαν από τους χονδρεμπόρους (εξαιρουμένων των ΔΕΠΑ και ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ GAS) ιδιοκαταναλώνεται, οι κατά τα ανωτέρω υπολογισθείσες πωληθείσες ποσότητες από τη ΔΕΠΑ και κατά συνέπεια, το μερίδιο της ΔΕΠΑ τα έτη 2017 – 2020 (α' εξ.) στην εν λόγω αγορά δύναται να είναι, στην πραγματικότητα, χαμηλότερο.

Εισαγωγέας	2015 (%)	2016 (%)	2017 (%)	2018 (%)	2019 (%)	2020 α' εξ. (%)
[...] ⁹⁷	[95-100%]	[85-95%]	[75-85%]	[65-75%]	[35-45%]	[25-35%]
[...]	[0-5%]	[0-5%]	[0-5%]	[0-5%]	[25-35%]	[25-35%]
[...]	[0-5%]	[0-5%]	[0-5%]	[0-5%]	[0-5%]	[10-15%]
[...]	[0-5%]	[0-5%]	[0-5%]	[0-5%]	[0-5%]	[0-5%]
[...]	[0-5%]	[5-10%]	[15-25%]	[25-35%]	[15-25%]	[10-15%]
[...]	[0-5%]	[0-5%]	[0-5%]	[0-5%]	[0-5%]	[0-5%]
[...]	[0-5%]	[0-5%]	[0-5%]	[0-5%]	[0-5%]	[0-5%]
Σύνολο	100	100	100	100	100	100

86. Όπως προκύπτει από τους ανωτέρω πίνακες, κατά τη χρονική περίοδο 2015 - 2020, το μερίδιο της ΔΕΠΑ στην πρωτογενή αγορά εισαγωγής και προμήθειας φυσικού αερίου εμφανίζει διαχρονικά μείωση, με την είσοδο και την εδραίωση στην αγορά νέων ανταγωνιστών. Συγκεκριμένα, η είσοδος στην αγορά των εταιριών [...] και [...] μείωσε την ισχύ της ΔΕΠΑ, με αποτέλεσμα το μερίδιό της, κατά το 2019, να ανέλθει σε [35-45%], με το μερίδιο αγοράς της [...] να ανέρχεται σε [25-35%] και της [...] σε [15-25%], ασκώντας και οι δύο μεγάλη ανταγωνιστική πίεση στην ΔΕΠΑ. Κατά το πρώτο εξάμηνο του 2020, το μερίδιο αγοράς των τριών εταιριών ανήλθε σε [25-35]%, [25-35]% και [10-15%], αντίστοιχα, ενώ ενισχύθηκε σημαντικά και η παρουσία της [...], της οποίας το μερίδιο αγοράς ανήλθε σε [10-15%].

3.2.1.2.2 Δευτερογενής αγορά χονδρικής προμήθειας φυσικού αερίου

87. Στους πίνακες 14 και 15 παρουσιάζονται οι ποσότητες φυσικού αερίου που πωλήθηκαν σε επίπεδο δευτερογενούς αγοράς προμήθειας φ.α. από χονδρεμπόρους – μεταπωλητές και τα αντίστοιχα μερίδια αγοράς τους, κατά τη χρονική περίοδο 2015 – 2020 (α' εξάμηνο)⁹⁸.

Πίνακας 14: Πωλήσεις φυσικού αερίου χονδρεμπόρων σε ποσότητα (kWh) τα έτη 2015 – 2020 (α' εξάμηνο) στη δευτερογενή αγορά χονδρικής προμήθειας φυσικού αερίου

Έμπορος	2015	2016	2017	2018	2019	2020 α'εξ.
[...] ⁹⁹						[...]
[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
[...]				[...]	[...]	[...]
[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
[...]					[...]	[...]
[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
[...]				[...]	[...]	[...]

⁹⁷ Ο.π.

⁹⁸ Βλ. υποσημείωση 95, Πίνακας 7.

⁹⁹ Για τα έτη 2018 - 2020, λαμβάνονται υπ' όψιν οι πωλήσεις της ΔΕΠΑ στη δευτερογενή αγορά χονδρικής προμήθειας φ.α., όπως αυτές δηλώθηκαν από την ίδια.

Έμπορος	2015	2016	2017	2018	2019	2020 α'εξ.
[...]					[...]	[...]
[...]						[...]
[...]	[...]	[...]	[...]			
[...]	[...]	[...]	[...]			
Σύνολο	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]

Πηγή: Απαντήσεις εταιριών, Επεξεργασία στοιχείων: ΓΔΑ

Πίνακας 15: Μερίδια αγοράς στην δευτερογενή αγορά χονδρικής προμήθειας φ.α. τα έτη 2015 – 2020 (α' εξάμηνο)

Έμπορος	2015 (%)	2016 (%)	2017 (%)	2018 (%)	2019 (%)	2020 α' εξ. (%)
[...] ¹⁰⁰	[0-5%]	[0-5%]	[0-5%]	[0-5%]	[0-5%]	[0-5%]
[...]	[0-5%]	[15-25%]	[35-45%]	[45-55%]	[15-25%]	[5-10%]
[...]	[0-5%]	[0-5%]	[0-5%]	[0-5%]	[45-55%]	[55-65%]
[...]	[0-5%]	[0-5%]	[0-5%]	[0-5%]	[0-5%]	[0-5%]
[...]	[0-5%]	[15-25%]	[0-5%]	[5-10%]	[0-5%]	[0-5%]
[...]	[0-5%]	[0-5%]	[0-5%]	[0-5%]	[0-5%]	[0-5%]
[...]	[0-5%]	[15-25%]	[0-5%]	[0-5%]	[0-5%]	[0-5%]
[...]	[0-5%]	[10-15%]	[55-65%]	[0-5%]	[15-25%]	[15-25%]
[...]	[0-5%]	[0-5%]	[0-5%]	[25-35%]	[5-10%]	[0-5%]
[...]	[0-5%]	[0-5%]	[0-5%]	[0-5%]	[0-5%]	[5-10%]
[...]	[0-5%]	[0-5%]	[0-5%]	[0-5%]	[0-5%]	[0-5%]
[...]	[0-5%]	[25-35%]	[0-5%]	[0-5%]	[0-5%]	[0-5%]
[...]	[0-5%]	[0-5%]	[0-5%]	[0-5%]	[0-5%]	[0-5%]
Σύνολο	100	100	100	100	100	100

Πηγή: Απαντήσεις εταιριών, Επεξεργασία στοιχείων: ΓΔΑ

88. Όπως προκύπτει από τους παραπάνω πίνακες, η παρουσία της ΔΕΠΑ στην δευτερογενή αγορά χονδρικής προμήθειας φυσικού αερίου είναι αμελητέα, παρόλο που η ίδια αποτελεί το μεγαλύτερο εισαγωγέα φυσικού αερίου στην ελληνική αγορά. Εξάλλου, όπως είχε διαπιστωθεί και στην υπ' αριθ. 672/2018 Απόφαση της ΕΑ (βλ. σκ. 153 και Πίνακα 7 της Απόφασης), η ΔΕΠΑ κατά το α' εξάμηνο του 2018 δεν δραστηριοποιούνταν στην εν λόγω αγορά.
89. Στον ακόλουθο πίνακα εμφανίζονται οι ποσότητες που αγοράστηκαν μέσω Δημοπρασιών και μεταπωλήθηκαν¹⁰¹ από τις εταιρίες που δραστηριοποιούνται στη δευτερογενή αγορά χονδρικής προμήθειας, κατά τα έτη 2018 - 2020 (α' εξάμηνο), καθώς και τα σχετικά ποσοστά:

¹⁰⁰ Για τα έτη 2018 - 2020, λαμβάνονται υπ' όψιν οι πωλήσεις της ΔΕΠΑ στη δευτερογενή αγορά χονδρικής προμήθειας φ.α., όπως αυτές δηλώθηκαν από την ίδια.

¹⁰¹ Οι εν λόγω ποσότητες έχουν υπολογιστεί με την αφαίρεση, από τις ποσότητες που αγοράστηκαν από τη ΔΕΠΑ μέσω Δημοπρασιών, των ποσοτήτων που ιδιοκαταναλώθηκαν.

Πίνακας 16: Φυσικό αέριο που αγοράστηκε μέσω Δημοπρασιών και μεταπωλήθηκε από τους χονδρεμπόρους, 2018 - 2020 (α' εξάμηνο)

Εταιρεία	Ποσότητα προμήθειας μέσω Δημοπρασιών			Ποσότητα προμήθειας μέσω Δημοπρασιών που μεταπωλήθηκε			Ποσοστό ποσότητας προμήθειας μέσω Δημοπρασιών που μεταπωλήθηκε		
	2018	2019	2020 α' εξ.	2018	2019	2020 α' εξ.	2018	2019	2020 α' εξ.
[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]

Πηγή: Απαντήσεις εταιριών, Επεξεργασία στοιχείων: ΓΔΑ

90. Από τα στοιχεία του πίνακα φαίνεται ότι η πλειονότητα των συμμετεχόντων στις δημοπρασίες προμηθεύτηκε φ.α. προς ιδιοκατανάλωση, πλην των [...] και [...], οι οποίες μεταπώλησαν το σύνολο της ποσότητας που προμηθεύτηκαν.

4. ΟΙ ΑΠΟΨΕΙΣ ΤΩΝ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΩΝ ΜΕΡΩΝ

4.1 ΟΙ ΑΠΟΨΕΙΣ ΤΩΝ ΕΤΑΙΡΙΩΝ ΤΟΥ ΚΛΑΔΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΒΙΚΕΝ

91. Στο πλαίσιο της έρευνας της ΓΔΑ, ζητήθηκε, μεταξύ άλλων, η άποψη των εταιριών του κλάδου και της Ένωσης Βιομηχανικών Καταναλωτών Ενέργειας (ΕΒΙΚΕΝ) σχετικά με το εάν ο θεσμός των ηλεκτρονικών δημοπρασιών εξακολουθεί να εξυπηρετεί τον στόχο της ενίσχυσης της απελευθέρωσης της αγοράς φυσικού αερίου και κατά πόσο κρίνεται σκόπιμη από πλευρά τους η άρση της συγκεκριμένης δέσμευσης¹⁰². Στα σχετικά ερωτήματα, οι απαντήσεις των ερωτηθέντων αποτυπώνονται ως εξής:
92. Η [...] σημειώνει ότι, παρόλο που η εταιρία δεν συμμετείχε ποτέ στις δημοπρασίες της ΔΕΠΑ¹⁰³, θεωρεί ότι αυτές βοήθησαν στο άνοιγμα του ανταγωνισμού της αγοράς του φυσικού αερίου¹⁰⁴. Πλέον όμως στην αγορά δραστηριοποιούνται πολλοί προμηθευτές, ενώ και η ΔΕΠΑ έχει χάσει τη δεσπόζουσα θέση που κατείχε. Επίσης, όπως αναφέρει, λόγω της ύπαρξης εναλλακτικών πηγών προμήθειας φυσικού αερίου στην Ελλάδα με τιμές ανταγωνιστικές ή και χαμηλότερες αυτών των εκάστοτε δημοπρασιών της ΔΕΠΑ, από το 2019 και μετά οι δημοπρασίες της ΔΕΠΑ έχουν καταστεί μη ελκυστικές (ακριβότερες τιμές), με αποτέλεσμα να μην τις προτιμούν τόσο οι προμηθευτές φυσικού αερίου όσο και οι μεγάλοι καταναλωτές. Περαιτέρω, η εταιρία σημειώνει ότι ο βαθμός εξυπηρέτησης του στόχου του θεσμού των

¹⁰² Στις ερωτηθείσες εταιρίες διαβιβάστηκε το Αρχικό Αίτημα της ΔΕΠΑ.

¹⁰³ Γενικά, το ποσοστό των ετήσιων αναγκών σε φυσικό αέριο της [...] που καλύπτεται από τη ΔΕΠΑ είναι μηδενικό.

¹⁰⁴ Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. [...] επιστολή παροχής στοιχείων προς τη ΓΔΑ. Η εταιρία σημειώνει ότι οι ανάγκες της καλύπτονται από τις εισαγωγές φ.α. από την [...].

δημοπρασιών της ΔΕΠΑ τα τελευταία χρόνια βαίνει μειούμενος, κυρίως λόγω της εισαγωγής του ΥΦΑ στην αγορά σε πολύ μεγάλο ποσοστό, εξέλιξη η οποία οφείλεται στις συνθήκες της παγκόσμιας αγοράς ΥΦΑ και της ανταγωνιστικής τιμής αυτού σε σχέση με το αέριο αγωγού. Ως εκ τούτου, η [...] θεωρεί ότι πλέον η Δέσμευση 3 της ΔΕΠΑ πρέπει να αρθεί.

93. Η [...] θεωρεί ότι, όπως προκύπτει και από τα στοιχεία απορρόφησης ποσοτήτων φ.α. που διατέθηκαν μέσω των ηλεκτρονικών δημοπρασιών της ΔΕΠΑ, ο εν λόγω θεσμός έχει επιτελέσει σε μεγάλο βαθμό το σκοπό που τον επέβαλε¹⁰⁵. Ως εκ τούτου, η άρση της εν λόγω δέσμευσης δεν αναμένεται να έχει δυσμενείς επιπτώσεις στον ανταγωνισμό στην εγχώρια και περιφερειακή αγορά. Ωστόσο, κατά την άποψη της εταιρίας, είναι κρίσιμο να διαμορφωθεί ένας μηχανισμός συστηματικής, μεταβατικής αξιολόγησης/επιτήρησης τόσο της λειτουργίας της ΔΕΠΑ στη σχετική αγορά όσο και ευρύτερα των αποτελεσμάτων από την άρση της συγκεκριμένης δέσμευσης (και ορισμένων εκ των λοιπών δεσμεύσεων που είχε αναλάβει), προκειμένου να επιτραπεί η άμεση και αποτελεσματική παρέμβαση της Επιτροπής, εφόσον διαπιστωθούν ενδείξεις επαναφοράς σε συμπεριφορές που ισοδυναμούν με κατάχρηση δεσπόζουσας θέσης. Γενικά, η [...] επισημαίνει ότι, σύμφωνα με την πάγια πρακτική της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, προκειμένου να υπάρξει μερική ή ολική άρση των δεσμεύσεων, κρίσιμο είναι να διαπιστωθεί αν οι μεταβολές στην αγορά (που δικαιολογούν την άρση) είναι μόνιμες και σημαντικές. Εν προκειμένω, σύμφωνα με την εταιρία, [...], μπορεί ενδεχομένως να υποστηριχτεί ότι συντρέχει ο δικαιολογητικός λόγος άρσης [...] της δέσμευσης 3. Εξάλλου σε σχέση με τη συμμετοχή της στις δημοπρασίες, όπως αναφέρει η εταιρία και προκύπτει και από τους σχετικούς πίνακες της υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητικής της επιστολής, τόσο η [...] όσο και [...] συμμετείχαν σε αυτές κατά τα έτη 2015-2018 και 2015-2019 αντίστοιχα, καλύπτοντας ποσοστό του χαρτοφυλακίου τους, [...] ενώ το 2020 [...]¹⁰⁶. Τούτο διότι, όπως αναφέρει σχετικά, είτε δεν υπήρχε ανάγκη επιπλέον ποσοτήτων πέραν των ήδη συμβολαιοποιημένων είτε λόγω της ύπαρξης πιο ανταγωνιστικών πηγών προμήθειας.
94. Η [...] στη σχετική απάντησή της¹⁰⁷ αναφέρει ότι κατά το τελευταίο τρίμηνο του 2020 παρατηρήθηκε μείωση των τιμών των προϊόντων που προσφέρονται στις ηλεκτρονικές δημοπρασίες, γεγονός που κατατείνει στην ύπαρξη μιας περισσότερο ανταγωνιστικής αγοράς. Εντούτοις, τα εν λόγω προϊόντα καθίστανται λιγότερο ανταγωνιστικά στο σύνολό τους καθώς παρέχεται μερική ή και μηδενική ευελιξία στην καθημερινή απόλησή τους (take or pay). Η εταιρία εκτιμά ότι η έλευση των συναλλαγών φ.α. στο Χρηματιστήριο, συνδυαζόμενη με συνθήκες επαρκούς ρευστότητας, σταδιακά θα εξασφαλίσει εξίσου ανταγωνιστικές τιμές αλλά με ευνοϊκότερους όρους, καθιστώντας τα εν λόγω προϊόντα παρωχημένα. Αναφορικά με τη συμμετοχή της σε δημοπρασίες, η εταιρία αναφέρει ότι συμμετείχε στις ετήσιες και τριμηνιαίες δημοπρασίες της ΔΕΠΑ κατά τα έτη 2018-2019, καλύπτοντας ποσοστό [...] αντίστοιχα των ετήσιων αναγκών της, ενώ κατά το έτος 2020 [...]. Επίσης, η εταιρία

¹⁰⁵ Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. [...] επιστολή παροχής στοιχείων προς τη ΓΔΑ.

¹⁰⁶ Γενικά, η [...] αναφέρει ότι δεν καλύπτει καμία ανάγκη της σε φυσικό αέριο ούτε μέσω απευθείας σύμβασης με τη ΔΕΠΑ ούτε μέσω των ηλεκτρονικών Δημοπρασιών.

¹⁰⁷ Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. [...] επιστολή παροχής στοιχείων προς τη ΓΔΑ.

αναφέρει ότι το ποσοστό των ετήσιων αναγκών της σε φυσικό αέριο που καλύφθηκε μέσω προμήθειας από τη ΔΕΠΑ για το έτος 2020 είναι [...]%.
95. Η [...], στην απάντησή της, ανέφερε ότι οι συνθήκες της αγοράς φυσικού αερίου έχουν μεταβληθεί σημαντικά και οριστικά σε σχέση με τα προηγούμενα 1-2 έτη¹⁰⁸. Η συμμετοχή των χρηστών ΕΣΦΑ στις δημοπρασίες της ΔΕΠΑ έχει περιοριστεί σημαντικά λόγω των ανταγωνιστικών συνθηκών που έχουν αναπτυχθεί στην εγχώρια αγορά φυσικού αερίου και τη μεγαλύτερη εκμετάλλευση των εναλλακτικών πηγών προμήθειας όπως, για παράδειγμα, την εισαγωγή σημαντικών ποσοτήτων ΥΦΑ σε ιδιαίτερα ανταγωνιστικές τιμές. Τα παραπάνω επιτρέπουν στους χρήστες να προμηθεύονται ποσότητες φυσικού αερίου σε ιδιαίτερα συμφέρουσες τιμές, χαμηλότερες των δημοπρασιών και ως εκ τούτου δεν υπάρχει οικονομικό συμφέρον για συμμετοχή στις δημοπρασίες. Σε σχέση, δε, με τη δική της συμμετοχή σε δημοπρασίες, η [...] αναφέρει ότι συμμετείχε σε μία τριμηνιαία δημοπρασία το 2018 από την οποία κάλυψε ποσοστό [...] % των αναγκών της και σε μία ετήσια και μία τριμηνιαία το 2019 με τις οποίες κάλυψε συνολικά ποσοστό [...] % των αναγκών της. Γενικά, η [...] ανέφερε ότι το ποσοστό των ετήσιων αναγκών της σε φυσικό αέριο που καλύφθηκε μέσω προμήθειας από τη ΔΕΠΑ ανήλθε σε [...] % το 2019 και [...] % το πρώτο εξάμηνο του 2020.

96. [...] ¹⁰⁹, [...].

97. Η [...], [...] αναφέρει ότι το τελευταίο έτος, βασική πηγή προμήθειας φυσικού αερίου αποτελεί το ΥΦΑ, λόγω της συγκυριακά φθηνότερης τιμής του (γεγονός, το οποίο δημιούργησε ανταγωνισμό), ενώ, σε περίπτωση που το ΥΦΑ γίνει πάλι ακριβότερο, υπάρχει κίνδυνος εξοβελισμού μικρών προμηθευτών από την αγορά, όπως είναι η ίδια¹¹⁰. Καθώς οι μικροί παίκτες δεν έχουν άμεση πρόσβαση στο ΥΦΑ και στις συμβάσεις αερίου της [...], η [...] θεωρεί ότι οι δημοπρασίες διασφαλίζουν εναλλακτική πηγή προμήθειας και ισότιμη πρόσβαση για όλους και ως εκ τούτου, πιστεύει ότι οι δημοπρασίες πρέπει να διατηρηθούν. [...]. Σε σχέση με τη συμμετοχή της στις δημοπρασίες, η εταιρία αναφέρει ότι κατά τα έτη 2015-2019 κάλυψε μέσω αυτών τις ανάγκες της σε ποσοστό [...] και [...] αντίστοιχα ενώ το 2020 δεν προμηθεύτηκε φυσικό αέριο από τη ΔΕΠΑ.

98. Η [...] αναφέρει ότι ο θεσμός των ηλεκτρονικών δημοπρασιών της ΔΕΠΑ αποτελεί έναν μηχανισμό που εξακολουθεί να συμβάλλει στην ενίσχυση του ανταγωνισμού, έστω και σε μειωμένο επί του παρόντος βαθμό, συνεισφέροντας στη διαμόρφωση ανταγωνιστικών τιμών προς όφελος του τελικού καταναλωτή, ενώ ταυτόχρονα παρέχει μια σταθερή τιμή αναφοράς για την αγορά του φυσικού αερίου, η οποία βοηθά ποικιλοτρόπως τη λειτουργία της αγοράς¹¹¹. Ωστόσο, στην επόμενη απάντησή της σε ερώτηση της Υπηρεσίας για συμπλήρωση της αρχικής της επιστολής¹¹², ανέφερε πως τίθεται υπέρ της απαλλαγής της ΔΕΠΑ από κάθε μία από τις επτά Δεσμεύσεις που έχει αναλάβει, λόγω της σημαντικής μεταβολής των συνθηκών

¹⁰⁸ Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. [...] επιστολή παροχής στοιχείων προς τη ΓΔΑ.

¹⁰⁹ Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. [...] επιστολή παροχής στοιχείων προς τη ΓΔΑ.

¹¹⁰ Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. [...] επιστολή παροχής στοιχείων προς τη ΓΔΑ.

¹¹¹ Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. [...] επιστολή παροχής στοιχείων προς τη ΓΔΑ.

¹¹² Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. [...] επιστολή παροχής στοιχείων προς τη ΓΔΑ.

της αγοράς φυσικού αερίου στην Ελλάδα. Η εταιρία συμμετείχε σε δημοπρασίες κατά τα έτη 2016-2020, καλύπτοντας τις ανάγκες της σε ποσοστό [...] και [...] αντίστοιχα (για το 2020), ενώ η εταιρία του [...] συμμετείχε σε αυτές μόνο το έτος 2016 καλύπτοντας ποσοστό [...] των αναγκών της. Ως προς τα γενικά ποσοστά προμήθειας φυσικού αερίου από τη ΔΕΠΑ, αυτά ανήλθαν (i) για την [...], σε [...] και [...], για τα έτη 2016, 2017, 2018, 2019 και 2020 (α' εξάμηνο), αντίστοιχα και (ii) για την [...], σε [...] και [...] για τα έτη 2016, 2017, 2018, 2019 και 2020 (α' εξάμηνο), αντίστοιχα.

99. Η [...] εκτιμά πως ο θεσμός των ηλεκτρονικών δημοπρασιών, υπό την εν ισχύ μεθοδολογία υπολογισμού της τιμής εκκίνησης, δεν εξυπηρετεί πλέον το στόχο της ενίσχυσης της απελευθέρωσης της αγοράς φυσικού αερίου, κάνοντας αναφορά στα στοιχεία απορρόφησης των προσφερόμενων στις δημοπρασίες ποσοτήτων, τα οποία παρατίθενται αναλυτικά στο αίτημα απαλλαγής της ΔΕΠΑ¹¹³. Η εταιρία θεωρεί πως, για να έχει ο θεσμός των ηλεκτρονικών δημοπρασιών θετικό αντίκτυπο στην περαιτέρω απελευθέρωση της αγοράς, χρειάζεται επανακαθορισμός της μεθοδολογίας υπολογισμού της τιμής εκκίνησης, ώστε αυτή να βασίζεται στο συνολικό καλάθι προμήθειας της ΔΕΠΑ και όχι μόνο στο προμηθευόμενο μέσω μακροχρόνιων συμβάσεων φυσικό αέριο αυτής, καθιστώντας έτσι τις προσφερόμενες ποσότητες ελκυστικές υπό το εκάστοτε τρέχον περιβάλλον τιμών προμήθειας. Η εταιρία αναφέρει ότι συμμετείχε σε δημοπρασίες της ΔΕΠΑ τα έτη 2013 και 2017-2019, καλύπτοντας ποσοστό των αναγκών της [...] και [...] αντίστοιχα, ενώ, για το έτος 2020, το ποσοστό των αναγκών της σε φυσικό αέριο που καλύπτεται μέσω προμήθειας από τη ΔΕΠΑ εκτιμάται συνολικά σε περίπου [...].
100. Η [...] αναφέρει ότι οι ηλεκτρονικές δημοπρασίες της ΔΕΠΑ αποτέλεσαν για χρόνια μία από τις πιο ανταγωνιστικές πηγές προμήθειας φυσικού αερίου της χώρας και, κατά τη γνώμη της εταιρίας, το έναυσμα που πυροδότησε εξελίξεις στην ανάπτυξη του ανταγωνισμού στην ελληνική χονδρική αγορά φυσικού αερίου. Επιπρόσθετα, συνεισέφεραν στην παροχή ρευστότητας, διαφάνειας και τιμών αναφοράς (benchmark) τόσο για τη χονδρική όσο και για τη λιανική αγορά.
101. Η [...] επισημαίνει ότι η παρούσα συγκυρία διεθνών και Ευρωπαϊκών τιμών φυσικού αερίου έχει καταστήσει άκρως ανταγωνιστικό το ΥΦΑ σε σχέση με το αέριο μακροχρόνιων συμβάσεων μέσω αγωγού, με αποτέλεσμα να καταστούν οι ηλεκτρονικές δημοπρασίες λιγότερο ανταγωνιστικές. Ειδικότερα, οι πολύ χαμηλές τιμές των ευκαιριακών (spot) φορτίων ΥΦΑ, σε συνδυασμό με την αυξημένη πλέον χωρητικότητα της Ρεβυθούσας, είχαν σαν αποτέλεσμα, σύμφωνα με την εταιρία, να καταστήσουν τις δημοπρασίες λιγότερο ανταγωνιστικές. Επιπρόσθετα, [...]. Σε σχέση με τη συμμετοχή της σε δημοπρασίες, η εταιρία αναφέρει ότι έλαβε μέρος σε αυτές τα έτη 2016-2020 και κάλυψε τις ανάγκες της σε ποσοστό [...] και [...], ενώ για το έτος 2020 δεν προμηθεύτηκε φ.α. μέσω αυτών παρόλο που συμμετείχε. Επίσης, η εταιρία σημειώνει ότι γενικά, για το 2020, το ποσοστό των προβλεπόμενων ετήσιων αναγκών της σε φυσικό αέριο που καλύπτεται μέσω προμήθειας από τη ΔΕΠΑ είναι [...].

¹¹³ Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. [...] επιστολή παροχής στοιχείων προς τη ΓΔΑ.

102. Ωστόσο, το γεγονός ότι η κατάσταση έχει διαμορφωθεί με αυτόν τον τρόπο σήμερα, σε καμία περίπτωση δεν αποκλείει την ανατροπή της, και εξαιτίας της ανατροπής αυτής το φυσικό αέριο μακροχρόνιων συμβάσεων μέσω αγωγού να καταστεί εκ νέου ανταγωνιστικότερο του ΥΦΑ, όπως ίσχυε μέχρι το πολύ πρόσφατο παρελθόν. Από επιχειρηματική σκοπιά, στην περίπτωση της ανατροπής αυτής, οι σταθερές πηγές προμήθειας αερίου της ΔΕΠΑ, μέσω των μακροχρόνιων συμβάσεων, πιθανά να αποτελούν εκ νέου το εμπορικά ελκυστικότερο αέριο. Στην περίπτωση αυτή, η εταιρία κρίνει σκόπιμο, για λόγους διατήρησης και περαιτέρω ανάπτυξης του ισότιμου ανταγωνισμού και της ρευστότητας της αγοράς, το αέριο μακροχρόνιων συμβάσεων μέσω αγωγού να συνεχίσει να διατίθεται επί ίσοις όροις μέσω των ηλεκτρονικών δημοπρασιών.
103. Επιπλέον, η [...] επισημαίνει ότι η επικείμενη πώληση της ΔΕΠΑ ΕΜΠΟΡΙΑΣ αποτελεί εξέλιξη, η οποία αναμφίβολα θα επιφέρει σημαντικότερες αλλαγές στην αγορά (χονδρική και λιανική) και στη λειτουργία της. Ο αγοραστής της ΔΕΠΑ θα έχει στη διάθεσή του, πέραν των μακροχρόνιων συμβάσεων με τους εξωτερικούς προμηθευτές της ΔΕΠΑ, και την εταιρία Αέριο Αττικής, μια σημαντική επιχείρηση στην ελληνική λιανική αγορά ενέργειας. Συνεπώς, κατά τη γνώμη της εταιρίας, πρέπει να εξασφαλιστούν οι ορθοί και ισορροπημένοι όροι λειτουργίας της λιανικής αγοράς, στο πλαίσιο του ελεύθερου και ισότιμου ανταγωνισμού, καθώς και η διάθεση από την ΔΕΠΑ, ως καθολικός διάδοχος και κάτοχος των δικαιωμάτων των μακροχρόνιων συμβάσεων προμήθειας αερίου, αλλά και ιδιοκτήτης της εταιρίας Αέριο Αττικής, στη χονδρική αγορά των σχετικών ποσοτήτων επί ίσοις όροις μέσω των δημοπρασιών.
104. Εν κατακλείδι, η εταιρία προτείνει τη διατήρηση της υπ' αριθ. 3 Δέσμευσης τουλάχιστον μέχρι το 2022 και κατά το έτος 2022 την επανεξέτασή της, λαμβάνοντας υπ' όψιν την κατάσταση, όπως αυτή θα έχει διαμορφωθεί, καθώς και τις τότε συνθήκες της αγοράς.
105. Η εταιρία επισημαίνει περαιτέρω ότι, σε κάθε περίπτωση, η τυχόν κατάργηση της Δέσμευσης από την Επιτροπή Ανταγωνισμού, θα πρέπει να ανακοινωθεί έγκαιρα και το δυνατόν συντομότερα, ώστε να υπάρχει εύλογος χρόνος για τους προμηθευτές να προβούν στις απαραίτητες ενέργειες και προετοιμασίες, καθώς η τιμή εκκίνησης των δημοπρασιών (ετήσια και τριμηνιαία) χρησιμοποιείται ευρέως για την διαμόρφωση των τιμών προμήθειας φυσικού αερίου στη λιανική αγορά, τόσο στους βιομηχανικούς όσο και στους οικιακούς καταναλωτές.
106. Η [...] θεωρεί ότι η σημασία των δημοπρασιών φυσικού αερίου της ΔΕΠΑ έχει υποχωρήσει σημαντικά και πλέον δεν εξυπηρετεί, όπως παλαιότερα την ενίσχυση της απελευθέρωσης αγοράς φυσικού αερίου¹¹⁴. Αυτό συμβαίνει καθώς η τιμή εκκίνησης των δημοπρασιών δεν προσφέρει πλέον ανταγωνιστικούς όρους, με αποτέλεσμα οι συμμετέχοντες στην αγορά να έχουν στραφεί στα φορτία ΥΦΑ, προκειμένου να επιτύχουν ανταγωνιστικότερες τιμές. Η εταιρία εκτιμά δε ότι, όταν λειτουργήσει και η αγορά Χρηματιστηρίου Ενέργειας με συναλλαγές φυσικού αερίου, τότε θα εξανεμιστεί εξ ολοκλήρου

¹¹⁴ Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. [...] επιστολή παροχής στοιχείων προς τη ΓΔΑ.

η σημασία των δημοπρασιών φυσικού αερίου. Η εταιρία επισημαίνει ότι η δέσμευση 3 για τις δημοπρασίες δεν έχει τη σημασία που είχε έως και πριν λίγα χρόνια και έχει εξαντλήσει τον ρόλο της στο άνοιγμα της αγοράς φ.α.

107. Τέλος, η [...] αναφέρει ότι συμμετείχε σε δημοπρασίες της ΔΕΠΑ τα έτη 2016, 2018 και 2019, καλύπτοντας ποσοστό των αναγκών της [...] και [...], αντίστοιχα, ενώ η εταιρία [...] συμμετείχε σε δημοπρασίες της ΔΕΠΑ τα έτη 2013-2016, καλύπτοντας ποσοστό των αναγκών της [...] και [...], αντίστοιχα. Γενικά η [...] αναφέρει ότι κατά το διάστημα 2014 - 2018, [...] των ετήσιων αναγκών της ίδιας σε φυσικό αέριο καλυπτόταν μέσω προμήθειας από τη ΔΕΠΑ, κατά το έτος 2019, η ΔΕΠΑ κάλυψε το [...] περίπου των αναγκών της ([...]), ενώ, κατά το έτος 2020, εκτιμάται ότι η εταιρία θα καλύψει περίπου το [...] των ετήσιων αναγκών της σε φυσικό αέριο από τη ΔΕΠΑ ([...]). Όσον αφορά στη [...], η ΔΕΠΑ κάλυπτε [...] των αναγκών της σε φυσικό αέριο από το έτος 2012 έως και το έτος 2016, ενώ από το έτος 2017 και έπειτα, η εταιρία προμηθεύεται φυσικό αέριο [...] από [...].

108. Επιπλέον, επιστολή παροχής στοιχείων εστάλη [...], η οποία θεωρεί ότι ο θεσμός των ηλεκτρονικών δημοπρασιών της ΔΕΠΑ εξακολουθεί να εξυπηρετεί τον στόχο της ενίσχυσης της απελευθέρωσης της αγοράς φυσικού αερίου και πρέπει να διατηρηθεί, καθώς οι ηλεκτρονικές δημοπρασίες περιλαμβάνουν συγκεκριμένους όρους ευελιξίας, αναγκαίους, κατά την άποψη της Ένωσης τόσο για την ενεργοποίηση μικρών προμηθευτών, όσο και για κάθε βιομηχανικό πελάτη, ελλείψει ημερήσιας αγοράς¹¹⁵. Η [...] επισημαίνει ότι οι μεγάλοι προμηθευτές και κυρίως οι ηλεκτροπαραγωγοί, έχουν υιοθετήσει τους όρους ευελιξίας των δημοπρασιών για να αποκτήσουν μερίδιο στην αγορά. Αναφέρει δε ότι ο ανταγωνισμός στην αγορά φ.α., ελλείψει ημερήσιας αγοράς, όπως στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας, περιορίζεται μεταξύ της ΔΕΠΑ και των τριών ιδιωτών ηλεκτροπαραγωγών. Η [...] εκτιμά ότι, παρά την πρόσφατη (συγκυριακή) αύξηση της προσφοράς στην αγορά ποσοτήτων υγροποιημένου αερίου LNG, η οποία επέφερε πτώση στις χρηματιστηριακές τιμές του LNG και στροφή της αγοράς προς αυτό, κατά το τελευταίο τρίμηνο, η κατάσταση αναστρέφεται και οι τιμές φυσικού αερίου αγωγού και LNG επανέρχονται σε ισορροπία, γεγονός το οποίο θα αποτυπωθεί στις προσεχείς δημοπρασίες της ΔΕΠΑ για το 2021.

4.2 Η ΑΠΟΨΗ ΤΗΣ ΡΑΕ

109. Αναφορικά με το πρόγραμμα διάθεσης ποσοτήτων φυσικού αερίου μέσω ηλεκτρονικών δημοπρασιών της ΔΕΠΑ, η ΡΑΕ αναφέρει ότι αυτό αναμφισβήτητα αποτέλεσε σημαντικό μέτρο για την απελευθέρωση της εγχώριας αγοράς φυσικού αερίου, καθώς έδωσε τη δυνατότητα σε πελάτες και προμηθευτές να αγοράσουν φυσικό αέριο σε τιμή ίση με το μεσοσταθμικό κόστος προμήθειας του μίγματος αερίου που εισήγαγε η ΔΕΠΑ, βάσει των μακροχρόνιων συμβάσεών της, προσαυξημένη με το κόστος χρήσης του ΕΣΦΑ και με ένα εύλογο διαχειριστικό κόστος, εγκεκριμένο από τη ΡΑΕ¹¹⁶.

¹¹⁵ Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. [...] επιστολή παροχής στοιχείων προς τη ΓΔΑ.

¹¹⁶ Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. 8191/21.9.2020 επιστολή παροχής στοιχείων προς τη ΕΑ.

110. Επειδή οι τιμές εκκίνησης της δημοπρασίας, όπως αυτές προκύπτουν από τη μεθοδολογία προσδιορισμού που έχει εγκρίνει η ΡΑΕ, ήταν στα επίπεδα της τιμής εισαγωγής του φυσικού αερίου στη χώρα (καθώς δεν υπήρχαν άλλοι εισαγωγείς φυσικού αερίου), οι συμμετέχοντες στις δημοπρασίες εξασφάλιζαν ποσότητες φυσικού αερίου σε τιμές που τους επέτρεπαν τον ανταγωνισμό και τη δραστηριοποίηση στην αγορά φυσικού αερίου. Το γεγονός αυτό οδηγούσε σε κατακύρωση του μεγαλύτερου μέρους των ποσοτήτων που προσφέρονταν σε κάθε δημοπρασία (με εξαίρεση τα διαστήματα Απριλίου - Ιουνίου, όπου παραδοσιακά παρατηρείται μείωση των καταναλώσεων λόγω των ήπιων καιρικών συνθηκών).

111. Η κατακύρωση ποσοτήτων μέσω δημοπρασιών περιορίστηκε σχεδόν στο ελάχιστο από τη δημοπρασία του δεύτερου τριμήνου του 2019 και έπειτα, συμπεριλαμβανομένης και της ετήσιας δημοπρασίας του 2020, όπου για πρώτη φορά δεν παρουσιάστηκε ενδιαφέρον για τις διατιθέμενες ποσότητες. Η ΡΑΕ επισημαίνει ότι, συγκρίνοντας τις μεσοσταθμικές τιμές εισαγωγής και τις τιμές εκκίνησης των δημοπρασιών, όπως αυτές αποτυπώνονται στον πίνακα 17, γίνεται αντιληπτό ότι δεν υπάρχει ενδιαφέρον πια για τις ποσότητες των δημοπρασιών, καθώς η τιμή διάθεσής τους είναι πολύ αυξημένη σε σχέση με τις προσφερόμενες τιμές στην εγχώρια αγορά αερίου (τιμές ΥΦΑ, αλλά και τρέχουσες τιμές αερίου αγωγού)¹¹⁷.

Πίνακας 17: Σύγκριση Οριστικών Τιμών Δημοπρασίας - Μεσοσταθμική Τιμή Εισαγωγής φυσικού αερίου στην Ελλάδα (€/MWh)

	Τιμή Δημοπρασίας	Μεσοσταθμική Τιμή Εισαγωγής
Ιανουάριος 2019	28,77	24,37
Φεβρουάριος 2019		23,42
Μάρτιος 2019		22,78
Απρίλιος 2019	26,89	22,81
Μάιος 2019		20,80
Ιούνιος 2019		21,00
Ιούλιος 2019	26,65	19,08
Αύγουστος 2019		19,18
Σεπτέμβριος 2019	26,53	16,93
Οκτώβριος 2019	24,73	18,46
Νοέμβριος 2019		19,98
Δεκέμβριος 2019		20,70
Ιανουάριος 2020	24,73	16,24
Φεβρουάριος 2020		13,08
Μάρτιος 2020		11,89
Απρίλιος 2020	19,66	8,58
Μάιος 2020	18,83	6,81
Ιούνιος 2020	17,94	5,39

Πηγή: ΡΑΕ

¹¹⁷ Σύμφωνα με την ΔΕΠΙΑ, η τιμή διάθεσης ποσοτήτων φ.α. μέσω των δημοπρασιών ήταν αυξημένη σε σχέση με τις προσφερόμενες τιμές στην εγχώρια αγορά αερίου και κατά το έτος 2018. Βλ. 88^η Συνεδρίαση της ΕΑ, Πρακτικά της 21^{ης} Δεκεμβρίου 2020, σελ. 19.

112. Η ΡΑΕ σημειώνει ότι, με βάση τις εκτιμήσεις για τις τιμές φυσικού αερίου, αυτές προβλέπεται να παραμείνουν σε χαμηλά επίπεδα για το επόμενο έτος¹¹⁸, γεγονός που ισοδυναμεί με προσφερόμενες τιμές αγοράς χαμηλότερες από τα μακροχρόνια συμβόλαια προμήθειας της ΔΕΠΑ που διαμορφώνουν τις τιμές εκκίνησης των δημοπρασιών.
113. Επιπλέον, η ΡΑΕ θεωρεί ότι θα πρέπει να ληφθεί υπ' όψιν ότι με τον Ν. 4549/2018 (ΦΕΚ Α'105/14.6.2018) θεσπίστηκε ειδικό άρθρο για τη διάθεση ποσοτήτων φυσικού αερίου μέσω ηλεκτρονικών δημοπρασιών ετησίως μέχρι και την 31.12.2020, για προμηθευτές με μερίδιο αγοράς μεγαλύτερο του 40%. Παρότι η εν λόγω πρόβλεψη παύει να ισχύει για το έτος 2021, εντούτοις στο εγκεκριμένο Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα (ΕΣΕΚ) (ΦΕΚ Β' 4893/31.12.2019) προβλέπεται διατήρηση των δημοπρασιών φυσικού αερίου, σε συμφωνία και με τον Οδικό Χάρτη Φυσικού Αερίου 2017-2022 (ΦΕΚ Β' 59/18.1.2018).
114. Στο πλαίσιο αυτό, η ΡΑΕ θεωρεί ότι και το ζήτημα των δημοπρασιών θα πρέπει να αξιολογηθεί συνολικά ως μέτρο για την ενίσχυση της αγοράς και την αποφυγή δημιουργίας δεσπίζουσας θέσης σε αυτή, ενώ θα πρέπει, σε περίπτωση που κριθεί αναγκαίο να συνεχίσει να υφίσταται, να θεσπιστεί μέσω νόμου για όλους τους προμηθευτές που πληρούν συγκεκριμένες προϋποθέσεις, όπως ίσχυε και με το άρθρο 125 του Ν. 4549/2018¹¹⁹.
115. Κατά την 88^η Συνεδρίαση της ΕΑ (Πρακτικά της 21^{ης} Δεκεμβρίου 2020, σελ. 15) η ΡΑΕ αναφέρει ότι «.....οι δημοπρασίες έχουν επιτελέσει το έργο για το οποίο έγιναν, έχει ανοίξει η αγορά. Υπάρχει μεγάλη δυνατότητα επιλογής προμηθευτών, αλλά και από τις ίδιες τις εταιρίες να εισάγουν φορτία. Έχουν γίνει πολλές αλλαγές στο ρυθμιστικό πλαίσιο από τότε που αναλήφθηκαν οι δεσμεύσεις από τη ΔΕΠΑ. Συμφωνούμε ότι πρέπει να αρθεί αυτή η δέσμευση αυτή τη στιγμή. Συμφωνούμε στο να αρθούν οι δεσμεύσεις. Και να προχωρήσουμε παρακάτω.».

5. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΔΕΥΤΕΡΟΥ ΑΙΤΗΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΔΕΠΑ

5.1 ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ - ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗ ΤΗΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΑΠΟΔΟΧΗΣ ΔΕΣΜΕΥΣΕΩΝ

116. Σύμφωνα με το άρθρο 25 παρ. 6 του Ν. 3959/2011, «*Η Επιτροπή μπορεί, ύστερα από αίτηση που υποβάλλει κάθε ενδιαφερόμενος ή αυτεπαγγέλτως, να κινήσει εκ νέου τη διαδικασία όταν υπήρξε ουσιαστική μεταβολή των γεγονότων στα οποία βασίσθηκε η απόφαση, ή οι εμπλεκόμενες επιχειρήσεις αθετήσουν τις δεσμεύσεις που έχουν αναλάβει, ή η απόφαση βασίσθηκε σε ελλιπείς, ανακριβείς ή παραπλανητικές πληροφορίες των ενδιαφερόμενων*

¹¹⁸ Εκτίμηση με την οποία συμφωνεί και η ΔΕΠΑ. Βλ. 88^η Συνεδρίαση της ΕΑ, Πρακτικά της 21^{ης} Δεκεμβρίου 2020, σελ. 19.

¹¹⁹ Η ΡΑΕ αναφέρεται σε έναν ευρύτερο ex ante μηχανισμό παρακολούθησης της αγοράς «μηχανισμός παρακολούθησης της αγοράς και του ηλεκτρικού και του φυσικού αερίου», του οποίου, εν προκειμένω, ο σχεδιασμός είναι σε πρώιμο στάδιο. Ειδικότερα, σε σχέση με τον μηχανισμό των δημοπρασιών η ΡΑΕ αναφέρει ότι «.....Δεν σημαίνει όμως ότι πρέπει να ισχύει αυτή τη στιγμή για τη ΔΕΠΑ. Γι' αυτό σας είπαμε ότι πρέπει αν υπάρχει κάποιο σχετικό να γίνει από όλους τους προμηθευτές, με κανόνες που τους γνωρίζουν όλοι. Δεν είναι κάτι πια που αφορά μόνο τη ΔΕΠΑ.....». Βλ. 88^η Συνεδρίαση της ΕΑ, Πρακτικά της 21^{ης} Δεκεμβρίου 2020, σελ. 23-24 και 29.

επιχειρήσεων»¹²⁰. Η διαδικασία εκκινεί ύστερα από αίτηση που υποβάλλει κάθε ενδιαφερόμενος ή αυτεπαγγέλτως.

117. Αντίστοιχη ρύθμιση επαναλαμβάνεται και στην παρ. 26 της υπ' αριθ. 588/2014 απόφασης της Επιτροπής «Όροι, προϋποθέσεις και διαδικασία αποδοχής δεσμεύσεων εκ μέρους των ενδιαφερόμενων επιχειρήσεων και θέματα σχετικά με την αναστολή των προθεσμιών των παραγράφων 4 και 5 του άρθρου 15 του Ν. 3959/2011», σύμφωνα με την οποία «Η Επιτροπή έχει το δικαίωμα ύστερα από αίτηση που υποβάλλει κάθε ενδιαφερόμενος ή αυτεπαγγέλτως να κινήσει εκ νέου τη διαδικασία στις εξής περιπτώσεις: α. όταν προκύπτει ουσιαστική μεταβολή των συνθηκών στις οποίες βασίστηκε η απόφαση, β. όταν οι εμπλεκόμενες επιχειρήσεις αθετήσουν τις δεσμεύσεις που έχουν αναλάβει, γ. όταν η απόφαση βασίστηκε σε ανακριβείς ή παραπλανητικές πληροφορίες των ενδιαφερομένων επιχειρήσεων».
118. Αντίστοιχα με όσα γίνονται δεκτά κατά πάγια εθνική και ενωσιακή νομολογία ως προς την εξουσία των αρχών ανταγωνισμού των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως άλλωστε και της Επιτροπής Ανταγωνισμού, να αποδέχονται δεσμεύσεις προς παύση πιθανολογούμενων παραβάσεων¹²¹, εναπόκειται στην Επιτροπή, στο πλαίσιο της ευρείας διακριτικής ευχέρειας που εν γένει απολαμβάνει κατά την επιλογή της άσκησης των εξουσιών που της απονέμει το άρθρο 25 παρ. 6 του Ν. 3959/2011, να αξιολογήσει την αναγκαιότητα μεταρρύθμισης απόφασής της περί αποδοχής δεσμεύσεων και να εκκινήσει τη σχετική διαδικασία, ενόψει εξελίξεων που τυχόν σημειώθηκαν στη σχετική αγορά της εκάστοτε υπόθεσης, όπως στην περίπτωση που προκύπτει ουσιαστική μεταβολή ενός εκ των δεδομένων στα οποία βασίστηκε η απόφαση.
119. Εξάλλου, αναγκαία συνθήκη για τη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας της εφαρμογής του δικαίου του ελεύθερου ανταγωνισμού μέσω των αποφάσεων αποδοχής δεσμεύσεων προς παύση πιθανολογούμενων παραβάσεων, συνιστά η υιοθέτηση, σε νομοθετικό και διοικητικό επίπεδο, εξουσιών και μηχανισμών παρακολούθησης της εφαρμογής και συνακόλουθα της συμμόρφωσης των επιχειρήσεων με τις ανωτέρω αποφάσεις¹²². Ως αποτελεσματικοί μηχανισμοί παρακολούθησης αξιολογούνται η συστηματική ενημέρωση της αρχής ανταγωνισμού από την εμπλεκόμενη επιχείρηση που έχει αναλάβει τις δεσμεύσεις, η συνεργασία κατά την επίβλεψη της αγοράς με ρυθμιστικές αρχές και άλλες δημόσιες, εθνικές ή διεθνείς, αρχές και η πρόβλεψη ρήτρας αναθεώρησης των δεσμεύσεων ή ακόμα και συνδυασμός των ανωτέρω¹²³.

¹²⁰ Βλ. και άρθρο 9 παρ. 2 Κανονισμού 1/2003.

¹²¹ Βλ. διατύπωση άρθρου 25 παρ. 6 εδ. α Ν. 3959/2011, ΔΕφΑθ 2265/2010 (NESTLE) παρ. 9, ΔΕΕ C-441/07P Επιτροπή κατά Alrosa, Υπόθεση COMP/B/-1/37966 - Distrigaz και COMP/39.386, COMP/39.402 – RWE Gas Foreclosure και COMP/39.315 ENI. Βλ. σχετικά και Δ. Τζουγανάτο, Δίκαιο του ελεύθερου ανταγωνισμού, Νομική Βιβλιοθήκη, 2013, σελ.1215 επ.

¹²² Βλ. σχετικά εν προκειμένω το προαναφερόμενο άρθρο 25 παρ. 6 Ν. 3959/2011.

¹²³ Βλ. ECN RECOMMENDATION ON COMMITMENT PROCEDURES, παρ. 21, δημοσιευμένη σε http://ec.europa.eu/competition/ecn/ecn_recommendation_commitments_09122013_en.pdf.

5.2 ΕΠΙ ΤΗΣ ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑΣ ΕΠΑΝΕΞΕΤΑΣΗΣ ΤΗΣ 3^{ΗΣ} ΔΕΣΜΕΥΣΗΣ ΤΗΣ ΔΕΠΑ

120. Η ΔΕΠΑ, σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα στο σημείο 14 της υπ' αρ. 631/2016 Απόφασης ΕΑ, το οποίο ορίζει ότι «[...] 14. Όταν το μερίδιο αγοράς της ΔΕΠΑ μειωθεί κάτω από 60% (συνυπολογιζόμενης της απώλειας μεριδίου μέσω των δημοπρατούμενων ποσοτήτων), το πρόγραμμα διάθεσης ποσοτήτων φυσικού αερίου μέσω ηλεκτρονικών δημοπρασιών εντός του πλαισίου των Δεσμεύσεων που έχουν αναληφθεί θα επανεξεταστεί από την Επιτροπή Ανταγωνισμού, σε συνεργασία με τη ΡΑΕ, μετά από σχετικό αίτημα της ΔΕΠΑ», αιτείται με το Δεύτερο Αίτημά της την άμεση απαλλαγή της από την υποχρέωση εφαρμογής της υπ' αριθ. 3 δέσμευσης περί διενέργειας ηλεκτρονικών δημοπρασιών φυσικού αερίου από αυτήν¹²⁴.
121. Στην Ενότητα 5.3 κατωτέρω εξετάζεται εάν συντρέχουν οι προϋποθέσεις για απαλλαγή της από το πρόγραμμα διάθεσης ποσοτήτων φυσικού αερίου μέσω ηλεκτρονικών δημοπρασιών, κατά τα αναφερόμενα στην υπ' αριθ. 631/2016 Απόφαση ΕΑ, και εάν πράγματι έχει υπάρξει ουσιαστική μεταβολή των γεγονότων αναφορικά με την εν λόγω δέσμευση, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 25 παρ. 6 του Ν. 3959/2011, στα οποία βασίστηκε η υπ' αριθ. 551/VII/2012 Απόφαση ΕΑ, η οποία να δικαιολογεί την αιτούμενη από τη ΔΕΠΑ απαλλαγή της από την υποχρέωση εφαρμογής της υπ' αριθ. 3 δέσμευσης της υπ' αριθ. 551/VII/2012 Απόφασης ΕΑ.

5.3 ΕΠΙ ΤΗΣ ΟΥΣΙΑΣ

5.3.1 Ο σκοπός της υπ' αριθ. 3 Δέσμευσης

122. Η ΔΕΠΑ ανέλαβε το 2012, όταν στην ελληνική αγορά δραστηριοποιούνταν ελάχιστοι τρίτοι προμηθευτές φυσικού αερίου, τη δέσμευση ενώπιον της ΕΑ να εφαρμόζει από την 30^η Νοεμβρίου 2012 και για τα επόμενα δέκα (10) έτη, ήτοι μέχρι το Νοέμβριο 2022, πρόγραμμα διάθεσης ποσοτήτων φυσικού αερίου μέσω ηλεκτρονικών δημοπρασιών. Δικαίωμα συμμετοχής στις δημοπρασίες έχει κάθε Προμηθευτής και Πελάτης (όπως αυτοί ορίζονται στις διατάξεις του Ν. 4001/2011). Ο σκοπός της εν λόγω δέσμευσης ήταν να αυξήσει τη ρευστότητα στην ελληνική αγορά προμήθειας φυσικού αερίου και να προσφέρει περαιτέρω, αφενός τη δυνατότητα στους πελάτες της ΔΕΠΑ, οι οποίοι δεν έχουν συνάψει σύμβαση για το σύνολο των αναγκών τους με τη ΔΕΠΑ, να εξασφαλίσουν ότι, εάν δεν μπορέσουν να προμηθευτούν φυσικό αέριο από εναλλακτικό προμηθευτή, θα μπορούν να καλύψουν τις ανάγκες τους από τις ως άνω δημοπρασίες, και αφετέρου να δώσει τη δυνατότητα σε πελάτες της ΔΕΠΑ ή τρίτους να προμηθευτούν φ.α. μέσω των δημοπρασιών και για μεταπώληση. Για το σκοπό αυτό άλλωστε και η ΔΕΠΑ δεσμεύτηκε ότι η τιμή εκκίνησης θα είναι κοστοστρεφής, προκειμένου οι αγοραστές να έχουν το επιχειρηματικό κίνητρο (και το περιθώριο) να το μεταπωλήσουν σε ανταγωνιστικούς όρους. Σκοπός, δηλαδή, της εν λόγω δέσμευσης ήταν να ενισχύσει τη ρευστότητα της αγοράς και να ενθαρρύνει την άμεση δραστηριοποίηση και επέκταση των δραστηριοτήτων νέων παικτών με την προσφορά στους χρήστες κατώτερων και ανταγωνιστικών τιμών¹²⁵.

¹²⁴ Βλ. ανωτέρω και Ενότητα 1.2, σκ. 12.

¹²⁵ Βλ. απόφαση ΕΑ υπ' αριθ. 551/VII/2012, σκ. 169 και 182.

123. Όπως προαναφέρθηκε¹²⁶, οι παράμετροι και ο τρόπος λειτουργίας των ηλεκτρονικών δημοπρασιών αποτέλεσε αντικείμενο συνεχούς επανεξέτασης και αναδιαμόρφωσης από την ΕΑ, σε συνεργασία με τη ΡΑΕ, λαμβάνοντας υπ' όψιν τις απόψεις/ προτάσεις της ΔΕΠΑ και των εταιριών που δραστηριοποιούνται στην αγορά. Οι εν λόγω τροποποιήσεις των όρων των δημοπρασιών στόχευαν, μεταξύ άλλων, στην προώθηση της ανάπτυξης ανταγωνιστών και, κατ' επέκταση, στο περαιτέρω άνοιγμα της ελληνικής αγοράς φ.α. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με την υπ' αριθ. 589/2014 απόφαση της ΕΑ, η διάθεση ποσοτήτων φ.α. μέσω των ηλεκτρονικών δημοπρασιών και σε ετήσια βάση (εκτός από τις τριμηνιαίες δημοπρασίες) μετέτρεψε το θεσμό των δημοπρασιών από μία συγκυριακή σε μία κύρια πηγή προμήθειας για τους πελάτες, και κυρίως τους ανταγωνιστές της ΔΕΠΑ, και ενίσχυσε έτι περαιτέρω την ανάπτυξη ανταγωνιστών στην αγορά προμήθειας φ.α. μέσω της πρόσβασής τους σε ένα ευέλικτο χαρτοφυλάκιο προμήθειας φ.α.¹²⁷. Επιπλέον, η διάθεση των κατακυρωθεισών μέσω δημοπρασιών ποσοτήτων φ.α. αποκλειστικά στο Εικονικό Σημείο Συναλλαγών είχε ως στόχο, μεταξύ άλλων, την περαιτέρω μείωση της εξάρτησης των Πελατών από την ΔΕΠΑ¹²⁸. Τέλος, σύμφωνα με την υπ' αριθ. 631/2016 απόφαση της ΕΑ, αυξήθηκαν κλιμακωτά οι προς δημοπράτηση ποσότητες φυσικού αερίου από το 10% της αρχικής δέσμευσης σε 20%, κατά το έτος 2020, της συνολικής ποσότητας φυσικού αερίου που προμήθευσε η ΔΕΠΑ σε Πελάτες κατά το προηγούμενο έτος, ενώ παράλληλα ορίστηκε ότι η διάθεση της συμπληρωματικής ποσότητας του 10%, θα κατανέμεται μόνο στους προμηθευτές φ.α. Οι εν λόγω όροι είχαν ως στόχο την ενίσχυση της συμμετοχής επιχειρήσεων στις δημοπρασίες, με έμφαση τους προμηθευτές, και το περαιτέρω άνοιγμα της ελληνικής αγοράς φ.α.¹²⁹.

5.3.2 Εξέταση της συνδρομής της προϋπόθεσης περί ουσιαστικής μεταβολής των γεγονότων στα οποία βασίστηκε η υπ' αριθ. 551/ VII/ 2012 απόφαση ΕΑ αναφορικά με την υπό κρίση δέσμευση

5.3.2.1 Μείωση μεριδίου αγοράς της ΔΕΠΑ και αύξηση των μεριδίων αγορών λοιπών προμηθευτών - Αύξηση του αριθμού των προμηθευτών φ.α.

124. Κατά το χρόνο ανάληψης της υπ' αριθ. 3 δέσμευσης, το μερίδιο αγοράς της ΔΕΠΑ στην αγορά προμήθειας φ.α. ήταν σχεδόν μονοπωλιακό. Συγκεκριμένα, μέχρι και το 2009, ο μοναδικός προμηθευτής φ.α. στην ελληνική αγορά ήταν η ΔΕΠΑ, με μ.α. 100%. Μετά τον Απρίλιο του 2010, με την εισαγωγή φορτίων ΥΦΑ από [...] και [...], το μερίδιο της ΔΕΠΑ μεταβλήθηκε κατά τα έτη 2010 και 2011 σε ποσοστό [75-85%] και το [75-85%] αντιστοίχως, παραμένοντας όμως σε εξαιρετικά υψηλά επίπεδα και ως εκ τούτου η ΔΕΠΑ εξακολουθούσε να έχει δεσπίζουσα θέση¹³⁰.

¹²⁶ Βλ. ανωτέρω Ενότητα 2.1.

¹²⁷ Η ποσότητα που διατίθεται στις ετήσιες δημοπρασίες ορίστηκε με την υπ' αριθ. 589/2014 απόφαση ΕΑ σε ποσοστό 50% των συνολικά προς δημοπράτηση κατ' έτος ποσοτήτων φ.α. και αυξήθηκε σε ποσοστό 60% με την υπ' αριθ. 618/2015 απόφαση ΕΑ.

¹²⁸ Βλ. απόφαση ΕΑ υπ' αριθ. 589/2014, σελ. 10, 11 και 14.

¹²⁹ Βλ. απόφαση ΕΑ υπ' αριθ. 631/2016, σκ. 14, 15 και 22.

¹³⁰ Βλ. υπ' αριθ. 551/VII/2012 απόφαση ΕΑ, σκ. 28, 54 και 72.

125. Τα μερίδια αγοράς, αλλά και ο αριθμός των δραστηριοποιούμενων πλέον παικτών στις σχετικές αγορές, έχουν μεταβληθεί ουσιαστικά σε σχέση με όσα ίσχυαν κατά τον χρόνο ανάληψης της υπό κρίση δέσμευσης. Συγκεκριμένα, όπως προαναφέρθηκε¹³¹, έχει αυξηθεί πλέον ο αριθμός των εταιριών που πραγματοποιούν εισαγωγές φυσικού αερίου σε συνολικά επτά (7), ήτοι ΔΕΠΑ, [...] και [...].
126. Περαιτέρω, σύμφωνα με τον ανωτέρω πίνακα 9¹³², όπου αποτυπώνεται η ποσοστιαία κατανομή εισαγωγών κατά τα έτη 2015 – 2020 (α' εξάμηνο), εξαιρουμένων των ποσοτήτων που διατέθηκαν μέσω δημοπρασιών¹³³, το μερίδιο αγοράς των εισαγωγών της ΔΕΠΑ επί του συνόλου των εισαγωγών φυσικού αερίου στην ελληνική αγορά μειώνεται διαχρονικά, καθώς δραστηριοποιούνται νέοι εισαγωγείς, με σημαντικότερες τις εταιρίες [...],[...] και [...]. Συγκεκριμένα, κατά την τετραετία 2015 - 2018, παρότι η ΔΕΠΑ κατέχει δεσπόζουσα θέση καθ' όλη τη διάρκεια αυτής, το ποσοστό των εισαγωγών της μειώνεται σταθερά και σημαντικά, από [85-95%] σε [65-75%] (ήτοι, σημειώνοντας μείωση κατά [...]%), ενώ, κατά το 2019 μειώνεται σημαντικά σε [35-45%] (μείωση κατά [...]% σε σχέση με το 2018) και κατά το α' εξάμηνο του 2020 βρίσκεται στο [25-35%]. Αντίθετα, καταγράφεται αξιοσημείωτα υψηλή αύξηση του ποσοστού των εισαγωγών της [...], το οποίο κατά την περίοδο 2015-2018 αυξάνεται από [5-10%] σε [10-15%], ενώ το 2019 ανέρχεται σε [35-45%] (παρουσιάζοντας μεγάλη αύξηση σε σχέση με το 2018, κατά [...]%), μερίδιο που φαίνεται να διατηρείται, αυξανόμενο ελαφρώς και κατά το α' εξάμηνο 2020, οπότε ανέρχεται σε [35-45%]. Σημαντική είσοδο στην αγορά πραγματοποιεί και η [...], με σημαντικό μ.α. κατά τα έτη 2017-2018, το οποία διαμορφώνεται σε [15-25%] και [15-25%] αντίστοιχα, εμφανίζοντας, ωστόσο, μείωση το 2019 η οποία ανέρχεται και [...]%, ενώ κατά το α' εξάμηνο του 2020 το μ.α. της ανέρχεται σε [5-10%]. Παράλληλα, αξιοσημείωτη είσοδο στην αγορά πραγματοποιεί και η [...], με μ.α. [5-10%] το 2019 και [10-15%] κατά το α' εξάμηνο του 2020, αλλά και η [...], η [...] και η [...] από το 2019 με μικρά μερίδια αγοράς.
127. Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι η ΔΕΠΑ έχει απολέσει από το 2019 σημαντικό μέρος του μεριδίου αγοράς που κατείχε - καθώς το μερίδιό της είναι σαφώς μικρότερο του 60% - σε αντίθεση με την [...], η οποία έχει αυξήσει σημαντικά το μερίδιό της, κατέχοντας πλέον την πρώτη θέση στις εισαγωγές φ.α. Σημειωτέον, επίσης, ότι το μ.α. της ΔΕΠΑ κινείται πτωτικά καθ' όλα τα έτη τουλάχιστον από το 2016 και εντεύθεν, ενώ αντιθέτως το μ.α. της [...] παρουσιάζει σταθερή ανοδική πορεία και μάλιστα σημαντική τουλάχιστον από το 2017 και μετά. Παράλληλα, έχουν αναπτυχθεί τουλάχιστον άλλοι δύο σχετικά ισχυροί ανταγωνιστές, ήτοι η [...], αλλά και η [...], μικρότερης δυναμικότητας μεν, αλλά με σημαντική παρουσία, παρέχοντας δυνατότητες εναλλακτικών προμηθευτών.

¹³¹ Βλ. αναλυτικά ανωτέρω Ενότητα 3.2.1.1.

¹³² Ο.π.

¹³³ Υπενθυμίζεται ότι σύμφωνα με την υπ' αριθ. 631/2016 απόφαση ΕΑ, όταν το μερίδιο αγοράς της ΔΕΠΑ μειωθεί κάτω από 60% (συνυπολογιζομένης της απώλειας μεριδίου μέσω των δημοπρατούμενων ποσοτήτων), το πρόγραμμα διάθεσης ποσοτήτων φυσικού αερίου μέσω ηλεκτρονικών δημοπρασιών εντός του πλαισίου των Δεσμεύσεων που έχουν αναληφθεί θα επανεξεταστεί από την Επιτροπή Ανταγωνισμού, σε συνεργασία με τη ΡΑΕ, μετά από σχετικό αίτημα της ΔΕΠΑ.

128. Αντίστοιχη είναι η αξιολόγηση και για τις χονδρικές πωλήσεις, σύμφωνα με τα μερίδια αγοράς που παρουσιάζονται ανωτέρω στον Πίνακα 13¹³⁴. Στον εν λόγω πίνακα αποτυπώνονται οι χονδρικές πωλήσεις φυσικού αερίου εισαγωγών κατά τα έτη 2015 - 2020 (α' εξάμηνο), εξαιρουμένων των ποσοτήτων που διατέθηκαν μέσω δημοπρασιών και στον οποίο το μερίδιο αγοράς της ΔΕΠΑ στη σχετική αγορά εμφανίζει διαχρονικά μείωση, με την είσοδο και την εδραίωση στην αγορά νέων ανταγωνιστών, ήτοι της [...], της [...] και της [...], οι οποίες ασκούν πλέον μεγάλη ανταγωνιστική πίεση στη ΔΕΠΑ. Πιο συγκεκριμένα, καθ' όλα τα έτη 2015-2019, το μ.α. της ΔΕΠΑ μειώνεται σταθερά και σημαντικά, από [95-100%] σε [35-45%] αντίστοιχα (σημειώνοντας μείωση κατά [...]), ενώ, κατά το α' εξάμηνο 2020 το μ.α. της κυμαίνεται στο [25-35%]. Σημαντική είσοδο στην αγορά πραγματοποιεί η [...], με σημαντικό μ.α. κατά τα έτη 2017-2019, ήτοι [15-25%], [25-35%] και [15-25%] αντίστοιχα, ενώ κατά το α' εξάμηνο του 2020 το μ.α. της ανέρχεται σε [10-15%]. Επίσης, η [...] ξεκινά να δραστηριοποιείται στην αγορά ουσιαστικά το 2019 με σημαντικό μερίδιο ύψους [25-335%], το οποίο φαίνεται να διατηρείται και κατά το 2020, όπου κατά το α' εξάμηνο ανέρχεται σε [25-35%]. Παράλληλα, είσοδο στην αγορά με ενισχυμένη παρουσία το τελευταίο έτος πραγματοποιεί και η [...], με μ.α. [0-5%] το 2019, το οποίο διαμορφώνεται στο [10-15%] κατά το α' εξάμηνο του 2020. Τέλος, στην αγορά εισήλθαν, ουσιαστικά από το 2020, και η [...], η [...] και η [...], με μικρά μερίδια αγοράς.

5.3.2.2 Μεταβολή συνθηκών στην εγχώρια αγορά φ.α.

5.3.2.2.1 Ωριμότητα αγοράς

129. Όπως αναφέρεται και στην υπ' αριθ. 672/2018 απόφαση της ΕΑ¹³⁵, η αγορά του φυσικού αερίου εν γένει αποτελεί, όπως η αγορά ενέργειας στο σύνολό της, μια προοδευτικά απελευθερούμενη και επαναρυθμιζόμενη *ex ante* με κανόνες δικαίου αγορά. Αυτό σημαίνει ότι, ιδίως ως προς την προμήθεια (πώληση) φ.α., έχει ήδη μεταβεί, τουλάχιστον νομοθετικά, από ένα καθεστώς κεντρικής ρύθμισης, με τη συμμετοχή ενός καθετοποιημένου μονοπωλητή, σε μια ανοικτή και διαρκώς αυξανόμενη ανταγωνιστική αγορά, με αμφίδρομη ελευθερία επιλογής προμηθευτών και πελατών, διεπόμενη από ίδιο κανονιστικό πλαίσιο. Προς την κατεύθυνση της απελευθέρωσης επεβλήθησαν αυστηρές δεσμεύσεις στη ΔΕΠΑ δυνάμει της υπ' αριθ. 551/VII/2012 απόφασης της ΕΑ.

130. Ο Ν. 4001/2011 τροποποιήθηκε με σκοπό την περαιτέρω απελευθέρωση της αγοράς φυσικού αερίου, διά της άρσης υφιστάμενων ρυθμιστικών εμποδίων εισόδου επιχειρήσεων στις σχετικές αγορές, της αναμόρφωσης του πλαισίου διανομής φυσικού αερίου μέσω της επιβολής στις κάθετα ολοκληρωμένες εταιρίες φυσικού αερίου υποχρέωσης για νομικό και λειτουργικό διαχωρισμό των δραστηριοτήτων διαχείρισης Δικτύων Διανομής από τις δραστηριότητες Προμήθειας φυσικού αερίου έως την 1η Ιανουαρίου 2017, καθώς και της

¹³⁴ Βλ. Ενότητα 3.2.1.2.1

¹³⁵ Βλ. σκ. 55, 167.

διεύρυνσης του ορισμού του «Επιλέγοντος Πελάτη» που καταλαμβάνει πλέον, από 1ης Ιανουαρίου 2018, όλους τους οικιακούς πελάτες¹³⁶.

131. Την εφαρμογή και εξειδίκευση του εν λόγω πλαισίου έχει αναλάβει, ως ανεξάρτητος ρυθμιστής, η ΡΑΕ, εκδίδοντας, όπως προαναφέρθηκε, αποφάσεις σε κανονιστικό και ρυθμιστικό πλαίσιο, ενισχύοντας την πρόσβαση στις υποδομές του ΕΣΦΑ και δίνοντας τη δυνατότητα στους χρήστες του να δραστηριοποιηθούν στην αγορά φ.α.¹³⁷.
132. Περαιτέρω, όπως προαναφέρθηκε¹³⁸, η πρόσβαση σε πηγές εφοδιασμού και σε αναγκαία υποδομή είναι κρίσιμη για τη δραστηριοποίηση οποιουδήποτε θελήσει να εισέλθει στην ελληνική αγορά φ.α. Σημαντικό ρόλο στην ανάπτυξη της αγοράς, η οποία εκτιμάται ότι θα αναπτυχθεί ακόμα περαιτέρω, διαδραμάτισε η αναβάθμιση του τερματικού σταθμού ΥΦΑ στη Ρεβυθούσα, που ολοκληρώθηκε στα τέλη του Νοεμβρίου του 2018, αυξάνοντας κατά 70% την αποθηκευτική ικανότητα των εγκαταστάσεων (με την προσθήκη τρίτης δεξαμενής χωρητικότητας 95.000 κυβικών μέτρων, αυξάνοντας με αυτόν τον τρόπο την εγγυημένη χωρητικότητα της Ρεβυθούσας στα 220,000 κυβικά μέτρα) και κατά 40% τον ρυθμό αεριοποίησης του ΥΦΑ. Η εν λόγω αναβάθμιση του τερματικού σταθμού ΥΦΑ στη Ρεβυθούσα, όπως και η προαναφερόμενη τροποποίηση της διαδικασίας του ετήσιου προγραμματισμού εκφορτώσεων φορτίων ΥΦΑ στη Ρεβυθούσα, ενισχύει την πρόσβαση στις υποδομές του ΕΣΦΑ, δίνοντας τη δυνατότητα στους Χρήστες του ΕΣΦΑ για μεγαλύτερες εισαγωγές και περαιτέρω δραστηριοποίηση στην αγορά φυσικού αερίου. Σημειώνεται ότι¹³⁹, σύμφωνα με τα στοιχεία που προσκόμισε ο ΔΕΣΦΑ¹⁴⁰, το ποσοστό που αντιπροσωπεύει το ΥΦΑ σε σχέση με τη συνολική εισαγόμενη ποσότητα φ.α. στην ελληνική αγορά αυξάνεται ιδίως από το 2017 και μετά, οπότε ανερχόταν σε [...] % (σε σχέση με το 2016 που διαμορφώθηκε στο [...] %), ενώ τα έτη 2018, 2019 και 2020 (α' εξάμηνο) διαμορφώθηκε σε ποσοστά [...] %, [...] % και [...] % αντίστοιχα.

5.3.2.2.2. Νομικά ή πραγματικά εμπόδια εισόδου άλλων ανταγωνιστών

133. Παρόλο που η σχετική διαδικασία αδειοδότησης από τη ΡΑΕ είναι απλή^{141,142}, η πρόσβαση στις εισαγωγές φυσικού αερίου απαιτεί υψηλά κεφάλαια και εξασφάλιση πελατειακής βάσης, προκειμένου να προωθηθεί το εισαγόμενο προϊόν. Εν προκειμένω, οι εισαγωγείς φ.α. πλην της ΔΕΠΑ, είναι ηλεκτροπαραγωγοί και βιομηχανίες. Πρόκειται για έναν αριθμό αδειοδοτημένων προμηθευτών και εισαγωγέων οι οποίοι, όπως καταδείχτηκε ανωτέρω¹⁴³, έχουν ήδη αναπτύξει πελατειακό δίκτυο (πέρα από τις ιδιοκαταναλώσεις φ.α. που πραγματοποιούν). Συγκεκριμένα οι εταιρίες [...] δραστηριοποιούνται σε επίπεδο χονδρικής και πλέον, μετά την απελευθέρωση

¹³⁶ Βλ. αναλυτικότερα την υπ' αριθ. 672/2018 απόφαση ΕΑ, σκ. 57, 168.

¹³⁷ Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. 8191/21.9.2020 επιστολή της ΡΑΕ και αναλυτικά ανωτέρω στην Ενότητα 3.1, όπου αναφέρονται λεπτομερώς οι αλλαγές που επήλθαν στο κανονιστικό πλαίσιο.

¹³⁸ Βλ. Ενότητα III.1 της παρούσας.

¹³⁹ Βλ. Ενότητα 3.1 ανωτέρω.

¹⁴⁰ Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. 8250/22.9.2020 επιστολή παροχής στοιχείων προς τη ΓΔΑ.

¹⁴¹ Βλ. την υπ' αριθ. 672/2018 απόφαση ΕΑ, σκ. 91.

¹⁴² Βλ. Ενότητα 3.1.1 της παρούσας αναφορικά με το Μητρώο Ενεργών Χρηστών (Προμηθευτών) φυσικού αερίου της ΡΑΕ.

¹⁴³ Βλ. Ενότητα 3. 2.1.2 ανωτέρω.

της αγοράς και σε επίπεδο λιανικής, με παγιωμένη παρουσία (ήτοι, καταναλωτική βάση και δίκτυα/δραστηριότητες), τόσο στην αγορά προμήθειας φυσικού αερίου, όσο και στη γειτνιάζουσα αγορά λιανικής προμήθειας ηλεκτρικού ρεύματος και παρέχουν πλέον και συνδυαστικά πακέτα φυσικού αερίου και ηλεκτρικής ενέργεια.

5.3.2.2.3 Συμβάσεις προμήθειας φ.α. στο πλαίσιο εισαγωγών και χονδρικής προμήθειας

134. Όπως προαναφέρθηκε¹⁴⁴, όταν η ΔΕΠΑ ανέλαβε την υπό κρίση δέσμευση με σκοπό την παροχή ρευστότητας στην αγορά και την προώθηση της ανάπτυξης ανταγωνιστών, το μερίδιο αγοράς της στην αγορά προμήθειας φ.α. ήταν σχεδόν μονοπωλιακό και οι λοιπές τρεις εταιρίες, ήτοι η [...],[...] και [...], που ξεκίνησαν να δραστηριοποιούνται το 2010, εισήγαγαν αποκλειστικά φορτία ΥΦΑ. Οι ανωτέρω συνθήκες έχουν πλέον μεταβληθεί ουσιαστικά, καθώς πλέον, όπως προκύπτει από τα στοιχεία που συνέλεξε η ΓΔΑ αναφορικά με τις συμβάσεις προμήθειας φ.α. που έχουν συνάψει οι λοιποί εισαγωγείς (πλην της ΔΕΠΑ), τέσσερις (4) από τις έξι (6) λοιπές δραστηριοποιούμενες εταιρίες εισάγουν φ.α. αγωγού με αυξανόμενο ρυθμό, με απευθείας συμβάσεις με παραγωγούς - διεθνείς προμηθευτές φυσικού αερίου, παραλαμβάνοντας απευθείας ποσότητες φυσικού αερίου στα σύνορα, τις οποίες στη συνέχεια μεταπωλούν¹⁴⁵. Συγκεκριμένα, η [...] έχει συνάψει μακροχρόνια σύμβαση με τη [...]¹⁴⁶. Η [...] έχει συνάψει συμβάσεις προμήθειας φ.α. αγωγού με τις [...]¹⁴⁷ και [...]¹⁴⁸. Σημειώνεται ότι η σύμβαση της εταιρίας με τη [...] έχει ημερομηνία λήξης στις [...], ενώ με τον [...] προμηθευτή έχει συνάψει [...] συμβάσεις από [...]. Περαιτέρω η [...] πραγματοποίησε εισαγωγές φ.α. αγωγού τα έτη [...] από τη [...]¹⁴⁹ και η [...] προμηθεύεται φ.α. αγωγού από το [...] από την [...] μέσω [...] συμβάσεων¹⁵⁰. Επιπλέον, κατά τα ανωτέρω¹⁵¹, η δραστηριοποίηση περισσότερων εισαγωγέων προκύπτει και από τα στοιχεία που συνέλεξε η ΓΔΑ από τον ΔΕΣΦΑ αναφορικά με τη Δέσμευση Μεταφορικής Ικανότητας από τους εισαγωγείς ανά σημείο εισόδου του ΕΣΦΑ (Σιδηρόκαστρο, Κήποι, Αγ. Τριάδα).

135. Παράλληλα με την αγορά των εισαγωγών, έχει αναπτυχθεί και η αγορά μεταπώλησης μεταξύ των εταιριών που δραστηριοποιούνται στη σχετική αγορά. Όπως αποτυπώνεται χαρακτηριστικά στον πίνακα 4, όπου εμφανίζονται οι σχέσεις αγοράς ή/και πώλησης φ.α. μεταξύ των εταιριών που δραστηριοποιούνται στην αγορά χονδρικής προμήθειας φ.α.¹⁵², έχει αναπτυχθεί πλέον στην εγχώρια αγορά πλήθος εναλλακτικών πηγών εφοδιασμού, πλην της ΔΕΠΑ, η οποία δεν αποτελεί πλέον αναπόφευκτο εμπορικό εταίρο, ενώ ακολούθως έχει ενισχυθεί η αγοραστική ισχύς των πελατών της.

¹⁴⁴ Βλ. Ενότητα 5.3.2.1 της παρούσας.

¹⁴⁵ Βλ. ανωτέρω, Ενότητα 3.1.

¹⁴⁶ Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή.

¹⁴⁷ [...].

¹⁴⁸ Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή.

¹⁴⁹ Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή.

¹⁵⁰ Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. [...] απαντητική επιστολή.

¹⁵¹ Βλ. ανωτέρω, Ενότητα 3.1.

¹⁵² Βλ. Ενότητα 3.1.4 της παρούσας.

5.3.2.2.4 Τιμολόγηση

136. Οι επιχειρήσεις που εισάγουν φυσικό αέριο στο ΕΣΦΑ υποχρεούνται να παρέχουν στη ΡΑΕ, ανά τρίμηνο, στοιχεία τιμών και ποσοτήτων του εισαγόμενου φυσικού αερίου. Η ΡΑΕ, στο πλαίσιο της αρμοδιότητάς της για εποπτεία της αγοράς ενέργειας, προβαίνει από 2.8.2011 στην ανάρτηση της υπολογισθείσας μηνιαίας μεσοσταθμικής τιμής εισαγωγής φυσικού αερίου στο ΕΣΦΑ, βάσει των στοιχείων που παρέχονται κατά δήλωση των εισαγωγέων. Με τη δημοσιοποίηση της μεσοσταθμικής τιμής εισαγωγής Φυσικού Αερίου, σε συνδυασμό με την Ημερήσια Τιμή Αερίου Εξισορρόπησης, παρέχεται σε υφιστάμενους και δυνητικούς συμμετέχοντες στην αγορά σημαντική πληροφόρηση σχετικά με τις συνθήκες τιμών που επικρατούν στην ελληνική αγορά, γεγονός που διευκολύνει την ανάπτυξη του ανταγωνισμού¹⁵³.
137. Σε σχέση με τις ηλεκτρονικές δημοπρασίες της ΔΕΠΑ, όπως προαναφέρθηκε¹⁵⁴, η ΡΑΕ συγκρίνοντας τις μεσοσταθμικές τιμές εισαγωγής και τις τιμές εκκίνησης των δημοπρασιών για τα έτη 2019-2020, αναφέρει ότι δεν υπάρχει πλέον ενδιαφέρον για τις ποσότητες των δημοπρασιών, καθώς η τιμή διάθεσής τους είναι πολύ αυξημένη σε σχέση με τις προσφερόμενες τιμές στην εγχώρια αγορά αερίου (τιμές ΥΦΑ, αλλά και τρέχουσες τιμές αερίου αγωγού). Όσον αφορά στις εκτιμήσεις της για τις τιμές φ.α. αναφέρει ότι αυτές προβλέπεται να παραμείνουν σε χαμηλά επίπεδα για το επόμενο έτος, εκτίμηση με την οποία συμφωνεί και η ΔΕΠΑ¹⁵⁵, γεγονός που ισοδυναμεί με προσφερόμενες τιμές αγοράς χαμηλότερες από τα μακροχρόνια συμβόλαια προμήθειας της ΔΕΠΑ, που διαμορφώνουν τις τιμές εκκίνησης των δημοπρασιών.
138. Όπως προκύπτει από τις απαντήσεις τριών ερωτηθεισών εταιριών, οι οποίες προτείνουν τη διατήρηση της υπό κρίση δέσμευσης¹⁵⁶, η τιμολογιακή πολιτική των προμηθευτών χονδρικής και η κατάταξή τους από πλευράς ανταγωνιστικότητας, είναι κάτι που διαμορφώνεται δυναμικά με μεγάλη συχνότητα αλλαγών και επηρεάζεται σημαντικά από τις γενικότερες συγκυρίες των διεθνών τιμών του φ.α., καθώς και από άλλες παραμέτρους, όπως η στρατηγική σύνθεσης του χαρτοφυλακίου αυτών (διαφοροποίηση πηγών, μίγμα ΥΦΑ - αερίου αγωγού κλπ) και η εμπορική πολιτική τους. Επίσης, όπως υποστηρίζουν, αναφορικά με τις άκρως ανταγωνιστικές τιμές του ΥΦΑ κατά το τελευταίο χρονικό διάστημα σε σχέση με το αέριο αγωγού - οι οποίες έχουν καταστήσει τις τιμές των ηλεκτρονικών δημοπρασιών λιγότερο ανταγωνιστικές - δεν μπορεί να υπάρξει πρόβλεψη ότι δεν θα επανέλθουν στα προγενέστερα επίπεδα, όπου το φυσικό αέριο αγωγού ήταν ανταγωνιστικότερο του ΥΦΑ, καθιστώντας τις δημοπρασίες της ΔΕΠΑ εκ νέου ανταγωνιστικές.
139. Ως προς το ανωτέρω επιχείρημα, παρότι πράγματι η τιμολογιακή πολιτική των προμηθευτών χονδρικής διαμορφώνεται δυναμικά με μεγάλη συχνότητα αλλαγών και επηρεάζεται σημαντικά από τις γενικότερες συγκυρίες των διεθνών τιμών του φ.α, καθώς και

¹⁵³ Βλ. την υπ' αριθ. 672/2018 απόφαση ΕΑ, σκ. 216-217 και Ενότητα 3.1.3 της παρούσας.

¹⁵⁴ Βλ. ανωτέρω, Ενότητα IV.2.

¹⁵⁵ Βλ. 88^η Συνεδρίαση της ΕΑ, Πρακτικά της 21^{ης} Δεκεμβρίου 2020, σελ. 19.

¹⁵⁶ Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. [...] επιστολή παροχής στοιχείων της [...], την υπ' αριθ. [...] επιστολή παροχής στοιχείων της [...] και την υπ' αριθ. πρωτ. [...] επιστολή παροχής στοιχείων της [...].

ποικίλες παραμέτρους, το ζήτημα εν προκειμένω είναι εάν το πρόγραμμα διάθεσης ποσοτήτων φ.α. μέσω των ηλεκτρονικών δημοπρασιών της ΔΕΠΑ συνετέλεσε στην απεξάρτηση των πελατών της από την ίδια και στην ανάπτυξη του ανταγωνισμού. Όπως προκύπτει από τα στοιχεία που αναλύθηκαν στις Ενότητες 5.3.2.1 και 5.3.2.2 της παρούσας, διαπιστώνεται πλέον η ύπαρξη επαρκών και ανταγωνιστικών δυνάμεων στην εγχώρια αγορά, οι οποίες τα τελευταία χρόνια προσφέρουν εναλλακτικές πηγές προμήθειας. Σε κάθε περίπτωση, τόσο η ΡΑΕ, όσο και η ΔΕΠΑ εκτιμούν ότι τιμές φ.α. προβλέπεται να παραμείνουν σε χαμηλά επίπεδα (τουλάχιστον¹⁵⁷) για το επόμενο έτος.

5.3.2.3 Μείωση συμμετοχής στις ηλεκτρονικές δημοπρασίες προμήθειας φ.α. της ΔΕΠΑ

140. Περαιτέρω, όπως προκύπτει από την επισκόπηση λειτουργίας των δημοπρασιών και τον ανωτέρω σχετικό Πίνακα¹⁵⁸, από τις αρχές του 2015, το ποσοστό απορρόφησης φυσικού αερίου στις δημοπρασίες αυξήθηκε σημαντικά έναντι των προηγούμενων ετών και διατηρώντας την ανοδική του πορεία και κατά το 2016, κατέληξε τόσο στην ετήσια όσο και στις τριμηνιαίες δημοπρασίες, να απορροφάται το σύνολο (100%) της δημοπρατηθείσας ποσότητας. Η ίδια εικόνα της πλήρους απορρόφησης καταγράφηκε κατά την τριετία 2017 - 2019 στην κάθε ετήσια και πρώτη τριμηνιαία δημοπρασία, καθώς και στην 4^η τριμηνιαία του 2018, ενώ στις υπόλοιπες τριμηνιαίες της ίδιας περιόδου καταγράφηκαν σημαντικά χαμηλότερα ποσοστά απορρόφησης (από [...] % έως [...] %). Από το 2020 το ποσοστό απορρόφησης των δημοπρατηθεισών ποσοτήτων καταγράφει πλέον σχεδόν μηδενικά επίπεδα στην ετήσια και στις τρεις πρώτες τριμηνιαίες δημοπρασίες, ενώ στην τέταρτη τριμηνιαία δημοπρασία, δεν ξεπέρασε το [...] %.

141. Επίσης, από τα στοιχεία του πίνακα προκύπτει ότι ο αριθμός των συμμετεχόντων στις ηλεκτρονικές δημοπρασίες βαίνει από το 2016 και έπειτα διαρκώς μειούμενος, τόσο στις ετήσιες όσο και στις τριμηνιαίες δημοπρασίες, ανερχόμενος κατά την ετήσια δημοπρασία του έτους 2020 σε [...] συμμετέχοντες (προμηθευτές φ.α.), οι οποίοι απορρόφησαν μηδενικό ποσοστό της δημοπρατηθείσας ποσότητας. Σημειωτέον, επίσης, ότι από την δεύτερη τριμηνιαία του 2019 και εντεύθεν ο αριθμός των συμμετεχόντων στις ηλεκτρονικές δημοπρασίες είναι πλέον μονοψήφιος.

142. Εξάλλου, η έλλειψη συμμετοχής στις ηλεκτρονικές δημοπρασίες για προμήθεια φ.α, ουσιαστικά από το 2019 και μετά και κατ' επέκταση το μηδενικό ποσοστό διάθεσης/απορρόφησης των δημοπρατηθέντων ποσοτήτων, οφείλονται στο γεγονός ότι η τιμή διάθεσής τους είναι αυξημένη σε σχέση με τις προσφερόμενες τιμές από εναλλακτικές πηγές προμήθειας στην εγχώρια αγορά φ.α. (τιμές ΥΦΑ και τρέχουσες τιμές αερίου αγωγού)¹⁵⁹.

¹⁵⁷ Αφορά την εκτίμηση της ΔΕΠΑ («.....[α]υτό έχει ξεκινήσει ήδη από πολύ νωρίτερα, από το 2018, 2019, 2020 και απ' όσο βλέπουμε από τις διαπραγματεύσεις που κάνουμε τώρα με την αγορά για τα συμβόλαια του 2021 φαίνεται να εξακολουθήσει να ισχύει και για το 2021 τουλάχιστον.»). Ο.π., υπ. 155.

¹⁵⁸ Βλ. Ενότητα 2.2 ανωτέρω.

¹⁵⁹ Βλ. Ενότητα 1.2 και Ενότητα. 4 ανωτέρω.

143. Επισημαίνεται, τέλος, ότι από τις απαντητικές επιστολές παροχής στοιχείων των εταιριών του κλάδου προς τη ΓΔΑ¹⁶⁰ προκύπτει ότι, κατά την άποψη της συντριπτικής πλειονότητάς τους (7 εκ των 10 ερωτηθέντων), το πρόγραμμα των ηλεκτρονικών δημοπρασιών φ.α. αποτέλεσε αναμφισβήτητα σημαντικό μέτρο για την απελευθέρωση της αγοράς φ.α. και το έναυσμα που πυροδότησε τις εξελίξεις στην ανάπτυξη του ανταγωνισμού στην ελληνική χονδρική αγορά, ωστόσο - λόγω της ύπαρξης πλέον εναλλακτικών πηγών προμήθειας φ.α. στην Ελλάδα με τιμές ανταγωνιστικές ή και χαμηλότερες αυτών των εκάστοτε δημοπρασιών της ΔΕΠΑ - δεν υπάρχει πλέον ενδιαφέρον για τις ποσότητες φ.α. που διατίθενται μέσω των ηλεκτρονικών δημοπρασιών της ΔΕΠΑ. Επιπλέον, επισημαίνεται ότι οι δύο εταιρίες που προτείνουν τη διατήρηση του προγράμματος ηλεκτρονικών δημοπρασιών καλύπτουν, μέσω αυτών, μόνο ένα μικρό ποσοστό των ετήσιων αναγκών τους σε φ.α, ενώ η [...], η οποία επίσης προτείνει τη διατήρηση των ηλεκτρονικών δημοπρασιών της ΔΕΠΑ, πέραν της αοριστίας και μη στοιχειοθέτησης του ισχυρισμού της, δεν λαμβάνει υπ' όψιν το γεγονός της εισόδου νέων ανταγωνιστών στην αγορά της εισαγωγής φ.α. εν γένει, αλλά και ειδικότερα στην αγορά φ.α. αγωγού, και κατ' επέκταση των πολλαπλών εναλλακτικών προμηθευτών που δραστηριοποιούνται στην αγορά χονδρικής προμήθειας, πλην της ΔΕΠΑ¹⁶¹. Σημειώνεται, δε, ότι, κατά τα ανωτέρω¹⁶², οι βιομηχανικοί πελάτες εμφανίζουν χαμηλά ποσοστά απορρόφησης των προσφερόμενων από τη ΔΕΠΑ ποσοτήτων φ.α. μέσω ηλεκτρονικών δημοπρασιών, σε σχέση με τους προμηθευτές.

5.3.2.4. Συμπέρασμα

144. Η υπ' αριθ. 3 Δέσμευση βασίστηκε στην εμπορική πραγματικότητα κατά το χρόνο ανάληψης των Δεσμεύσεων, η οποία υπαγόρευε να δοθεί πρόσβαση στο προμηθευόμενο, μέσω μακροχρονίων συμβάσεων, φυσικό αέριο της ΔΕΠΑ ως τη μόνη σταθερή πηγή προμήθειας αερίου στην Ελλάδα, σε κοστοστρεφή τιμή, προκειμένου οι αγοραστές να έχουν το επιχειρηματικό κίνητρο να το μεταπωλήσουν σε ανταγωνιστικούς όρους. Παράλληλα, με την τροποποίηση των όρων των δημοπρασιών, επιδιώχθηκε η προώθηση της ανάπτυξης ανταγωνιστών και, κατ' επέκταση, το περαιτέρω άνοιγμα της ελληνικής αγοράς φυσικού αερίου.

145. Λαμβάνοντας υπ' όψιν τις διαμορφωθείσες συνθήκες στην εγχώρια αγορά φυσικού αερίου, όπως αναπτύχθηκαν ανωτέρω¹⁶³, και ιδίως την αύξηση του αριθμού των εταιριών που πραγματοποιούν εισαγωγές φυσικού αερίου στην εγχώρια αγορά, την σημαντική μείωση του μεριδίου αγοράς της ΔΕΠΑ - σε ποσοστό κάτω του 60%, σύμφωνα και με τα οριζόμενα στην υπ' αριθ. 631/2016 απόφαση ΕΑ, την σταθερή και ανοδική αύξηση του μεριδίου αγοράς έτερου προμηθευτή, την αύξηση των μεριδίων αγοράς λοιπών προμηθευτών, καθώς και την είσοδο νέων, την σύναψη μακροχρόνιων συμβάσεων προμήθειας φ.α. με ανάντη προμηθευτές φυσικού αερίου αγωγού και από λοιπούς προμηθευτές (εισαγωγείς), πλην της ΔΕΠΑ, τις ευρύτερες εξελίξεις και κανονιστικές ρυθμίσεις που ενισχύουν την πρόσβαση στις υποδομές

¹⁶⁰ Βλ. Ενότητα 4.1 ανωτέρω.

¹⁶¹ Βλ. σχετικά Πίνακα 4 της παρούσας.

¹⁶² Βλ. αναλυτικά ανωτέρω Ενότητα 2.2, Πίνακας 2.

¹⁶³ Βλ. Ενότητα 5.3.2.

του ΕΣΦΑ, τις αγοραπωλησίες μεταξύ των εταιριών που δραστηριοποιούνται στην αγορά χονδρικής προμήθειας φ.α, που καταδεικνύουν την ανάπτυξη πλήθους εναλλακτικών πηγών εφοδιασμού, πλην της ΔΕΠΑ, καθώς και τη μείωση συμμετοχής στις ηλεκτρονικές δημοπρασίες προμήθειας φ.α. της ΔΕΠΑ, η ΕΑ κρίνει ότι η υπό κρίση υπ' αριθ. 3 Δέσμευση έχει πλέον επιτελέσει τον σκοπό που την επέβαλε, ήτοι την παροχή ρευστότητας στην αγορά φ.α. και ιδίως την ανάπτυξη επαρκών ανταγωνιστικών δυνάμεων.

146. Τέλος, κατά τα προαναφερθέντα¹⁶⁴, με τον Ν. 4549/2018 θεσπίστηκε ειδικό άρθρο για τη διάθεση ποσοτήτων φ.α. μέσω ηλεκτρονικών δημοπρασιών ετησίως μέχρι και την 31.12.2020, για προμηθευτές με μερίδιο αγοράς μεγαλύτερο του 40%. Ο εν λόγω νόμος εξαιρέσε, ως προς την τήρηση της ως άνω υποχρέωσης, τη ΔΕΠΑ για όσο διάστημα εφαρμόζει το πρόγραμμα ηλεκτρονικών δημοπρασιών δυνάμει αποφάσεων της ΕΑ. Παρότι η εν λόγω πρόβλεψη παύει να ισχύει για το έτος 2021, εντούτοις στο εγκεκριμένο Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα (ΕΣΕΚ) (ΦΕΚ Β' 4893/31.12.2019) προβλέπεται διατήρηση των δημοπρασιών φ.α.¹⁶⁵, σε συμφωνία με τον Οδικό Χάρτη Φυσικού Αερίου 2017-2022 (ΦΕΚ Β' 59/18.1.2018).
147. Η ΕΑ κρίνει ότι η υπ' αριθ. 3 δέσμευση της ΔΕΠΑ για την εφαρμογή προγράμματος διάθεσης ποσοτήτων φ.α. μέσω ηλεκτρονικών δημοπρασιών αποτέλεσε αναμφισβήτητα σημαντικό μέσο για την απελευθέρωση της αγοράς φ.α. και το έναυσμα που πυροδότησε τις εξελίξεις στην ανάπτυξη του ανταγωνισμού στην ελληνική χονδρική αγορά φ.α. Πλέον, επί τη βάσει των υφιστάμενων δεδομένων της αγοράς κατά τη σύνταξη της παρούσας, δεν κρίνεται αναγκαία η διατήρηση του θεσμού των ηλεκτρονικών δημοπρασιών της ΔΕΠΑ για τη διασφάλιση της ρευστότητας στην αγορά και τη δημιουργία συνθηκών ανταγωνισμού.
148. Με το ανωτέρω συμπέρασμα συμφωνεί και η ΡΑΕ¹⁶⁶, αναφέροντας χαρακτηριστικά ότι *«.....οι δημοπρασίες έχουν επιτελέσει το έργο για το οποίο έγιναν, έχει ανοίξει η αγορά. Υπάρχει μεγάλη δυνατότητα επιλογής προμηθευτών, αλλά και από τις ίδιες τις εταιρίες να εισάγουν φορτία. Έχουν γίνει πολλές αλλαγές στο ρυθμιστικό πλαίσιο από τότε που αναλήφθηκαν οι δεσμεύσεις από τη ΔΕΠΑ. Συμφωνούμε ότι πρέπει να αρθεί αυτή η δέσμευση αυτή τη στιγμή. [κ]αι να προχωρήσουμε παρακάτω.»*

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού σε Ολομέλεια, σε φανερή ψηφοφορία, αποφάσισε ομοφώνως:

¹⁶⁴ Βλ. Ενότητα 5.2, καθώς και το Αρχικό Αίτημα της ΔΕΠΑ.

¹⁶⁵ Συγκεκριμένα προβλέπεται ότι *«Παράλληλα, και σε συμφωνία με τον Οδικό Χάρτη Αγοράς Φυσικού Αερίου 2017-2022, ανάλογα μέτρα θα υιοθετηθούν και στον τομέα του φυσικού αερίου όπως η διατήρηση των δημοπρασιών φυσικού αερίου (gas release) και η εφαρμογή μέτρων πολιτικής για τη μεταρρύθμιση της λιανικής και χονδρεμπορικής αγοράς φυσικού αερίου σε μία μορφή ανάλογη με την δομή και λειτουργία της υπό αναμόρφωση αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας»*.

¹⁶⁶ Βλ. 88^η Συνεδρίαση της ΕΑ, Πρακτικά της 21^{ης} Δεκεμβρίου 2020, σελ. 15.

1. Διαπιστώνει ότι έχει επέλθει ουσιαστική μεταβολή των γεγονότων στα οποία βασίστηκε η υπ' αριθ. 551/VII/2012 απόφαση της ΕΑ, όπως αυτή τροποποιήθηκε και ισχύει, αναφορικά με την υπ' αριθ. 3 Δέσμευση της ΔΕΠΑ και
2. Κάνει δεκτό το αίτημα της ΔΕΠΑ περί απαλλαγής της από την υποχρέωση εφαρμογής προγράμματος διάθεσης ποσοτήτων φυσικού αερίου μέσω ηλεκτρονικών δημοπρασιών, κατά τα οριζόμενα και στην υπ' αριθ. 631/2016 απόφαση της ΕΑ.

Η απόφαση εκδόθηκε την **21^η Δεκεμβρίου 2020**.

Η απόφαση να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης, σύμφωνα με το άρθρο 27 παρ. 1 του ν. 3959/2011.

Ο Συντάκτης της Απόφασης

Ο Πρόεδρος

Παναγιώτης Φώτης

Ιωάννης Λιανός

Η Γραμματέας

Ευγενία Ντόρντα